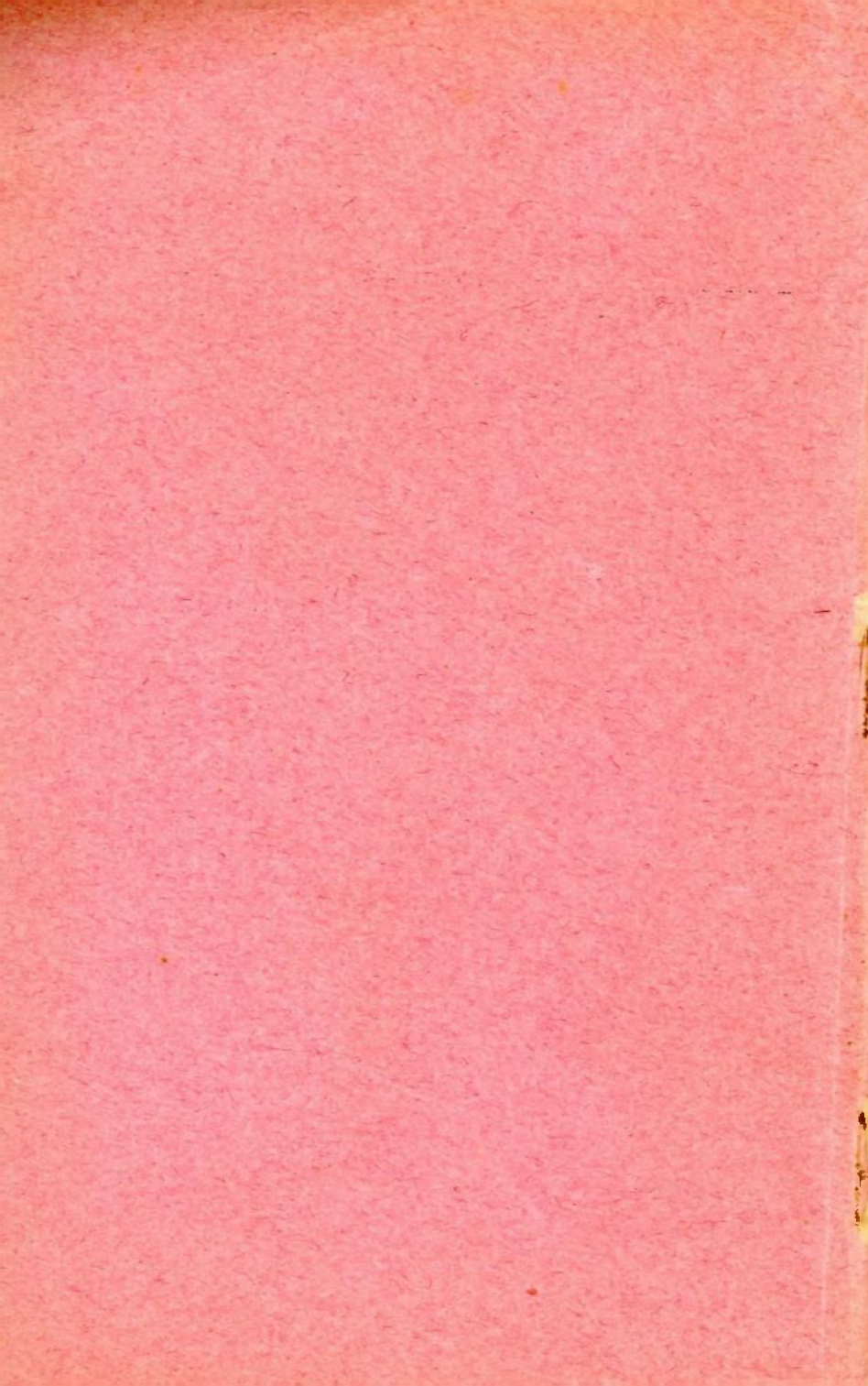

KYMMENVUOTIS= KERTOMUS

S. V. R. KONEPAJOJEN T.-Y.
TOIMINNASTA 1906—1916.

329.14/.15 (1920)
K KONEPAJOJEN...

KYMMENVUOTIS= KERTOMUS

S. V. R. KONEPAJOJEN T.-Y.
TOIMINNASTA 1906—1916.

Yhdistyksen toimintakertomus.

Koska S. V. R. Konepajojen työväenyhdistys on nyt ollut kymmenen vuotta toiminnassa niin päätti S. V. R. Konep. t. y. 7:äs edustajakokous että olisi julkaistava kertomus sen kymmenvuotisesta toiminnasta. Tässä lyhykäisesti tärkeämmät tapahtumat sen 10-vuotiselta toimintakaudelta.

Kun työväenyhdistyksiä ja ammattiosastoja maassamme alettiin perustaa liittyivät rautatien konepajalaiset niihin sekä huhtin niiden tyydyttävän kaikkia työläisiä yleisesti. Mutta ajan pitkään tultiin huomaamaan, että rautatielaitos on muihin työnantajiin nähden poikkeusasemassa siinä määrin, etteivät sen alaiset työntekijät kuulumalla jo perustettuihin ammattiosastoihin ja järjestöihin voi saavuttaa sitä mahdollisuutta etujensa valvonnassa, kuin että rautatien konepajain työntekijät muodostavat oman yhdistyksen eri paikkakunnilla toimivine osastoineen. Tyytymättömyyttä ja yleistä murinaa oman yhdistyksen tarpeellisuudesta saatiin kuulla melkein joka päivä niiden rautatien konepajalaisten keskuudessa jotka kuuluivat jo perustettuihin järjestöihin. Sillä kun rautatien konepajoissa on monia eri ammattiryhmiä oli siis saman konepajan työntekijät siroteltu moniin eri osastoihin ja järjestöihin niin ettei yhteistoiminnasta ollut puhetta.

Ensimmäiset jotka ryhtyivät omaa yhdistystä perustamaan rautatien konepajalaisille olivat Vaasassa olevat rautatien konepajalaiset. Helmikuussa 1904 lähettivät Vaasan konepajalaiset kiertokirjeen toisille rautatien konepajalaisille ehdottaen oman yhdistyksen perustamista. Tämä kirjelmä otettiin ilolla vastaan useilla eri konepajoilla ja ryhdyttiin sääntöehdotuksia laatimaan. Perustava kokous pidettiin Vaasassa 24 ja 25 p. kesäkuuta 1904. Kokouksessa päätettiin perustaa yksimielisesti maata käsittävä yhdistys rautatien konepajalaisille jolle nimeksi tuli S. V. R. Konepajojen työväenyhdistys. Osastoja toivottiin syntyvän kaikille paik-

kakunnille jossa on rautatien konepajoja. Sääntöehdotuksia olivat tälle perustavalle kokoukselle laatineet Vaasan, Kuopion ja Pietarin konepajalaiset. Kokouksessa hyväksytyt säännöt päätettiin lähettää vielä eri osastoille eli konepajoille tarkastettavaksi. Helsingiläisiä tovereita kehoitettiin valitsemaan väliaikainen keskustoimikunta jonka tehtäväksi jäi hakea säännöille vahvistusta sekä olla yhdyssiteenä eri paikkakunnilla olevien tai perustettavien osastojen välillä. Tähän väliaikaiseen keskustoimikuntaan tulivat valituiksi pannuseppä K. J. Kinnunen, maalari A. F. Grönlund (Lyly), seppä R. Lindholm, puuseppä K. A. Hacklin ja maalari A. Muhonen. Puheenjohtajana on toiminut A. Muhonen, sihteerinä ja rahastonhoitajana A. F. Grönlund. Tämän väliaikaisen keskustoimikunnan tehtäväksi tuli huolehtia sääntöjen vahvistuksesta. Näille säännöille ei niinkään helposti annettu vahvistusta silloisen senaatin puolelta ja saatiin niihin tehdä vielä korjauksiakin ja vasta kun suurlakon jälkeen tuli vapaampi aika, tuli toinen senaatti, joka myös vahvisti yhdistyksen säännöt 18 p. tammik. 1906.

Suurlakon jälkeen, marraskuun alkupuolella 1905, lähetti Keskustoimikunta jo tiedon osastoille että he, vaikka ei vielä ollutkaan saatu säännöille vahvistusta, voisivat jo aloittaa toimintansa, sillä olihan saatu yhdistyksen- ja kokoontumisvapaus. Kaikki osastot eivät kuitenkaan ennättäneet aloittaa vielä 1905 ajalla, vaan vasta seuraavan vuoden alkupuolella. Tämä selviää paremmin osastojen toimintakertomuksista.

V. 1906.

Kun oli säännöille saatu senaatin vahvistus, alettiin toiminta aivan täydellä todella. Ensimmäinen varsinainen yhdistyksen edustaja- eli vuosikokous pidettiin 22 ja 23 p. huhtik. 1906. Kokous pidettiin Helsingissä rautatieläisten huoneustolla Vilhonkatu 6. Kokouksen puheenjohtajina toimivat K. G. Koski Helsingistä ja H. Mattson (Helle) Turusta, pöytäkirjureina D. Sihvonen ja A. Muhonen, molemmat Helsingistä. Tässä kokouksessa valittiin vakinainen keskustoimikunta johon tulivat K. G. Koski, A. Muhonen, O. V. Vanhala, K. Manninen (Maatheimo) ja K. J. Kinnunen. Kinnusen matkustettua ulkomaille, jonne hän sai valtion matka-

rahan, siirtyi keskustoimikuntaan hänen tilalleen ensimmäinen varajäsen O. Lampén (Lamminsalo). Lisäjäseniksi johtokuntaan valittiin E. Karhunen Viipurista, H. Mattson (Helle) Turusta, J. F. Viitanen Oulusta ja J. Laakso Hangosta.

Keskustoimikunnan puheenjohtajana on toiminut K. G. Koski, sihteerinä A. Muhonen ja rahastonhoitajana O. V. Vanhala.

Tässä ensimmäisessä edustajakokouksessa tehtiin useita tärkeitä päätöksiä, niinpä päätti kokous että liitytään sos.-dem. puolueeseen kokonaisena yhdistyksenä. Keskustoimikunnan kautta. Samoin päätettiin myös yhtyä rautatieläisten liittoon. Kokous päätti myös ryhtyä toimenpiteisiin urakatöiden poistamiseksi, ruokailuhuoneiden laittamisesta rautateiden konepajojen yhteyteen sekä ajaa jo vireillä oleva palkka-anomus ratkaisuun keinolla millä tahansa. Rautatiehallitukselle päätti kokous ilmoittaa S. V. R. Konepajojen t. y. perustamisesta, tehdäkseen siten itsensä tunnetuksi rautatiehallituksessa ja sen alaisissa virastoissa. Jokaiselle osastolle annettiin valta itse määrätä jäsenmaksunsa, mutta keskustoimikunnan veroksi jonka osastojen on suoritettava jokaisesta jäsenestä, määrättiin 90 penniksi vuodessa. Tämä kokous on ikuistuttanut itsensä myös siten, että siitä otettiin yhteinen valokuva.

Vuoden varrella keskustoimikunta jätti rautatiehallitukselle anomuksen että Viipuriin rakenteilla olevaan ruokailuhuoneen yhteyteen laitettaisiin kokoushuone ja lukusali konepajalaisia varten. Samoin jätettiin anomus ruokailu- ja pesuhuoneiden laittamisesta rautateiden konepajoille, johon rautatiehallitus ilmoitti ettei sillä tällä kertaa ole varoja ruokala- ja pesuhuoneiden laittamiseen, vaan kun saadaan kokemusta Viipurin konepajalla rakenteilla olevasta ruokailuhuoneesta niin rautatiehallitus tulee esittämään, että senaatti myöntäisi varoja ruokailu- ja pesuhuoneiden laittamista varten rautateiden konepajoille. Vielä lähetettiin keskustoimik. puolesta kirjelmä rautatiehallituksen asettamalle vapaapilettien sääntöjen muutosta varten asetetun komitean puheenjohtajalle. Kirjelmässä pyydettiin komiteaa ottamaan huomioon konepajalaisten toivomukset että myönnettäisiin 3 kuukauden ajaksi kesäkuukausina perhe-piletti tai ellei sitä katsota voitavan tehdä niin lisättäisiin piletin lukumäärää saman suuruiseksi kun rautatien vakinaisella hen-

kilökunnallakin on. Tämä komitea puolestansa ehdotti konepajalaisten pilettien lukumäärää korotettavaksi 4:stä 8:saan, vaan rautatiehallitus sen hylkäsi. Helsingin metallisulkulaisia yhdistyksen puolesta avustettiin keskustomikunnan välityksellä Smk. 5,379:20. Jäsenmäärä oli 1,156, siis melkein kaikki rautatien konepajalaiset olivat silloin liittyneet jäseneksi järjestöihin. Näistä kyllä eivät läheskään kaikki olleet kypsyneitä järjestön jäseniksi vaan oli ne suurlakon huumaus tuonut mukaan, sillä silloinhan jokainen työnjohtajista alkain piti velvollisuutenaan kuulua järjestöihin. Kun suurlakon huumaus oli mennyt ohi alkoi yhdistyksen jäsenmäärä, kuten myöhemmin ilmenee tuntuvasti vähenemään, mihin osaltansa vaikutti että yhdistys päätti kokonaisuudessaan liittyä sos.-dem. puolueeseen.

V. 1907.

Edellisen edustajakokouksen päätöksen mukaan pidettiin toinen edustajakokous Oulussa. Kokous pidettiin 19 ja 20 p. huhtikuuta Tuomiylhtiön talolla. Puheenjohtajina toimivat K. G. Koski Helsingistä ja J. F. Viitanen Oulusta, pöytäkirjurina A. Muhonen ja K. Ahlberg molemmat Helsingistä. Kokouksessa päätettiin m. m. seuraavat kysymykset:

1) päätettiin liittyä Ammattijärjestöön; 2) ryhtyä toimenpiteisiin 9 tuntisen työpäivän voimaansaattamiseksi; 3) alimman tuntipalkan määrääminen; 4) oppilas olojen järjestäminen; 5) lääkärinhoidon saaminen tarkoitustaan vastaavannaksi; 6) terveydellisten epäkohtain poistaminen rautatien konepajoista; 7) 15 päivän kesäloman aikaan saaminen; 8) vapunpäivän vietto vapaana; 9) »Juna»-lehden osuuksien ostaminen Smk. 100:—. Keskustomikunnan veroksi päätettiin 1 mk. vuodessa johon lisäksi tulee raut. liiton vero.

Keskustomikuntaan ovat kuuluneet A. Muhonen, A. F. Lyly, O. V. Vanhala, K. G. Koski ja O. Holmström. Näistä on puheenjohtajana toiminut K. G. Koski, sihteerinä A. Muhonen ja rahastonhoitajana O. V. Vanhala. Johtokuntaan ovat kuuluneet J. F. Viitanen Oulusta, E. Karhunen Viipurista, H. Helle Turusta ja J. Laakso Hangosta.

Edustaja-vuosikokouksen päättämistä asioista on keskustomikunta vuoden ajalla jättänyt virastoihin 9 tuntisen

työpäivä anomuksen. Tätä anomusta konep. insinöörit kokouksessaan vastustivat, mutta rautatieh. piti sitä kohtuullisena, ehdotti kuitenkin omasta puolestaan että senaatti hyväksyisi 54 tuntisen työviikon käytäntöön rautatien konepajoille siten että työpäivä alkaisi kello 7 aamulla ja loppuisi kello 6 illalla, josta puoli tuntia olisi aamiaislomaa ja tunti päivällislomaa. Tämän ehdotuksen johdosta lähetettiin keskustelukunnan puolesta kirjelmä senaattiin kulkulaitostoimikunnalle. Kirjelmässä tuotiin esille, että rautatiehallituksen ehdottama päivän lyhennys ei vastaa tarkoitustaan varsinkin kun ei ole ruokailuhuoneita niin ei puolelento loma ole juuri miksikään hyödyksi, sillä eihän puolella tunnissa ennätkä etenpänä käydä aamiaista syömässä ja työntekiät joutuvat yhtäkaikki olemaan konepajojen epäterveellisessä ilmassa 10 tuntia. Sentakia ehdotettiin että työt alotettaisiin klo 7 aamulla ja yhden tunnin päivällisloman keskeytyksellä päättyisi kello 5 illalla muina arkipäivinä paitsi juhla-aattoina kello 2 i.p. eli yhteensä 52 tuntia viikossa. Anomus viipyi senaatissa noin kolme vuotta, vaikka sitä useampia eri kertoja käytiin kiirehtimässä ja lopuksi se hyljättiin sillä ilmoituksella ettei nyt ole sopiva aika tällaisten uudistusten toimeenpanemiseen.

Niitä monia kysymyksiä joista edustajakokous teki päätöksen ei vuoden varrella ennätetty lähettää rautatiehallitukseen syystä kun entiset viipyivät siellä niin kauan, eikä tahdottu kaikkia sinne yhtä aikaa kasata. Jäsenmäärä oli vuoden kuluessa laskenut niin, että vuoden lopussa oli yhdistyksessä jäseniä noin 600. Suurimpana syynä, niinkuin jo edellä mainittiin lienee yhdistyksen jäsenmäärän vähenemiseen ollut yhdistyksen liittyminen sos.-dem. puolueeseen ja sosialismi alkoi pelottaa monia vanhoillisia jotka ainoastaan suurlakon innoituksesta olivat mukaan liittyneet.

V. 1908.

Tämän vuoden edustaja-vuosikokous, joka oli kolmas järjestyksessä, pidettiin Turussa Vähäväkisten osakeyhtiön talolla 25 ja 26 p. huhtikuuta. Puheenjohtajina toimivat K. G. Koski Helsingistä ja J. F. Viitanen Oulusta, pöytäkirjuriina A. Muhonen ja K. Ahlberg molemmat Helsingistä.

Tässä kokouksessa tehtiin sellainen päätös, että edustajavuosis kokouksia pidettäisiin vaan joka toinen vuosi ellei erikoisen tärkeät asiat vaadi sitä pidettäväksi jo vuoden perästä. Oli tultu huomaamaan, että ne päätökset, joita joka vuosi tehtiin eivät emättäneet tulla läheskään kaikki virastoissa käsiteltyä, niin että edustajakokouksista oli näin ollen tarpeetonta kulua varsinkin kun jäsenmäärä näytti yhä laskevan.

Kokous päätti myös, että erotaan rautatieläisten liitosta tämän vuoden lopussa. Eroamisen syynä oli ettei rautatie-
läisten liitto ajanut konepajalaisten asioita sillä tarmolla kuin konepajalaisten puolelta oli toivottu ja koska konepajalaiset asemansa puolesta katsottiin olevan lähempänä ulkopuolella olevia ammattiryhmiä niin pidettiin edullisempänä kuulua Ammattijärjestöön, johon nyt toisen kerran päätettiin liittyä. Tämä liittyminen tapahtui kuitenkin erinäisten syiden takia vasta v. 1909. Päätettiin myös ryhtyä toimenpiteisiin paremman lääkärinhoidon aikaansaamiseksi siten, että työntekijöille annettaisiin oikeus kääntyä sen lääkärin puoleen kuin parhaaksi näkee ja että valtio korvaisi kulut.

Vanhuuden eläkekysymys oli myös kokouksessa käsiteltävänä. Kokouksessa oli kaksi mielipidettä joista ensimmäinen kannatti anomuksen tekoa Rautatiehallitukseen ja toinen että käännettäisiin sos.-dem. eduskuntaryhmän puoleen pyynnöllä, että ryhmä koettaisi ajaa sitä lainsäädäntötietä ratkaisuun. Kumpikin ehdotus sai yhtä suuren kannatuksen osakseen jonka takia se jätettiin keskustoilukunnan ratkaistavaksi kumpaako tietä lähtevät sitä ajamaan.

Sairausajan avustuksen myöntäminen konepajojen työmiehille sai kokouksessa sellaisen ratkaisun, että keskustoilukunnan on käännettävä sos.-dem. eduskuntaryhmän puoleen ja sitä tietä koetettava saada eduskuntaesitys. Sos.-dem. eduskuntaryhmä ei kuitenkaan ottanut sitä ajaakseen sillä syyllä ettei se rupea jonkun pienen ryhmän erikoisetujen ajajaksi. — Kokouksessa päätettiin myös että olisi perustettava rahasto josta voidaan avustaa sellaisia tovereita jotka ovat mielipiteittensä takia joutuneet pois työpaikastaan tai ovat mielivaltaiseksi joutuneet pois lähtemään. Kassa homma raukesi kumminkin sitte jostakin syystä.

Keskustoilukuntaan ovat kuuluneet K. G. Koski puheenjohtajana, A. F. Lyly rahastonhoitajana, A. Muhonen sihteerinä sekä muina jäseninä O. V. Vanhala ja O. Holmström.

Johtokuntaan ovat kuuluneet J. F. Viitanen Oulusta, J. Nupponen Viipurista, S. A. Manner Vaasasta ja A. Leimu Turusta.

V. 1909.

Edellisen edustajakokouksen päätöksen mukaisesti ei edustajakokousta tänä vuonna pidetty kun ei ollut erikoisia syitä. Keskustoimikuntaan ja johtokuntaan ovat kuuluneet samat kuin edellisenäkin vuotena paitsi että K. G. Kosken erottua kesken vuotta keskustuimikunnan ja yhdistyksen jäsenyydestä tuli varajäsen K. Ahlberg hänen tilalleen keskustuimikuntaan. Puheenjohtajana toimi ensin K. G. Koski, sitte O. V. Vanhala, rahastonhoitajana A. F. Lyly ja sihteerinä A. Muhonen.

Edustajakokouksen päättämä kysymys, että ryhdyttäisi yhdessä rautatieläisliiton kanssa hommaamaan parempaa ja tarkoituksen mukaisempaa lääkärinhoitoa, raukesi sikseen siitä syystä kuin erottiin rautatieläisliitosta niin ei liene haluttu yhteistoimintaa.

Työttömyysavustusrahaston säännöt piti myös keskustuimikunnan painattaa mutta niiltä ei kiirehditty sen takia kun Ammattijärjestön toimesta luvattiin toimittaa mallisääntöjä tällaisia kassoja varten. Ammattijärjestön toimesta toimitettiinkin toiset mallisäännöt vaan ne eivät sopineet meidän yhdistyksemme oloihin.

Toiminta on kuluneella vuodella ollut entistä laimeampaa ja jäsenluku on laskenut yhä alaspäin.

V. 1910.

Vuosi alkoi samoissa merkeissä kuin edellinenkin, toiminta oli laimeata, eikä ihmekään sillä olihan jäsenluku yhä laskenut. Edustajakokous pidettiin tänä vuonna Vaasassa 23 ja 24 p. huhtik. ruotsalaisen työväenyhdistyksen talolla. Puheenjohtajina toimivat O. V. Vanhala Helsingistä ja J. E. Pukander Vaasasta, pöytäkirjureina K. J. Jäppilä ja A. Muhonen, molemmat Helsingistä. Tässä kokouksessa päätettiin m. m. ryhtyä puuhaamaan yleistä palkankorotus anomusta, joka jätettiin keskustuimikunnan huoleksi. Anomusta varten kootaan tilastoa rautatien konepajojen työnte-

keijain palkoista. Näistä koetuista tilastoista kävi selville mikä oli tuntipalkka 3 vuotta takaperin ja mikä on nyt sekä paljoko on vuokraa kuukaudessa ja montako henkeä on elätettävänä sekä vielä kuinka paljo elantokustannukset ovat kohonneet 3 vuoden ajalla j. n. e. Yllä oleviin y. m. seikkoihin nojaten annottiin että tuntipalkkoja korotettaisiin niille joiden tuntipalkka on 47 penniä tai siitä alle 15 prosenttia ja niille joiden palkka on yli 47 pennin korotettaisiin 10 prosenttia ja että oppilaille korotettaisiin 10 prosenttia. Tämä anomus jätettiin rautatiehallitukseen vasta seuraavana keväänä syystä että vuoden 1910 lopulla ja seuraavan vuoden alussa oli kovin huono työaika niin että toisissa S. V. R. konepajoissa tehtiin lyhennettyjä työviikkoja joka siis vaikutti että anomuksen jättämistä ei erikoisesti kiirehditty. Anomuksen hyväksyi rautatiehallitus siinä muodossa että palkkoja saadaan kyllä korottaa mutta eivät ne saa tulla korkeammiksi kuin metalliteollisuusliiton tehtaissa olevat palkat on.

Samassa kokouksessa päätettiin myös kääntyä rautatiehallituksen puoleen anomuksella oppilasolojen parantamiseksi niin että oppilailla ei leetettäisi muita töitä kuin hänen oppialaansa kuuluu;

että oppilasluku rajoitettaisiin yhdeksi kutakin viittä ammattitaitoista työntekijää kohti;

että oppilaiten palkkaa tuntuvasti korotettaisiin niin että heille kävisi mahdolliseksi omalla ansiollaan eläminen;

että oppiaika olisi enintään kolme vuotta jonka ajan kulluttua opissa ollut saisi nauttia kullakin paikkakunnalla eri työsopimuksen mukaista palkkaa sekä jos konepajasta eroaa, saisi ulosoppineen todistuksen.

Tämän anomuksen johdosta valitsi rautatiehallitus komitean tutkimaan oppilasoloja rautateiden konepajoissa ja jonka komitean tehtävistä ei kai vielääkään ole tullut sen valmiinpaa.

Keskustoimikunnan veroksi hyväksyi kokous 1:30 p. jäsenellä vuodessa johon lisäksi tulee Ammattijärjestön vero.

Keskustoimikuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet K. Maaheimo puheenjohtajana, J. Kivekäs rahastonhoitajana, A. Muhonen sihteerinä sekä muina jäseninä A. Haapala ja

K. J. Jäppilä. Johtokuntaan ovat kuuluneet J. F. Viitanen Oulusta, M. Kakkinen Pietarista, J. Nupponen Viipurista ja J. E. Pukander Vaasasta.

Yhdistyksessä oli vuoden lopulla ainoastaan 305 täysi maksanutta jäsentä.

V. 1911.

Tämäkin vuosi alkoi yltä huonoilla toiveilla kuin edellisenkin. Edustajakokous pidettiin tänä vuonna, sillä oli sattunut sellaisia tapahtumia niin kuin esim. Kuopion konepajalla, jossa sanottiin eräs työmies irtti työpaikastaan sen takia, että oli joutunut sairastamaan pitempiaikaista tautia. Tämä irtisanominen kuitenkin peruutettiin kun yhdistyksen puolelta oli tapahtuman johdosta ryhdytty toimenpiteisiin.

Edustajakokous pidettiin 8 ja 9 p. huhtikuuta Viipurissa rautatieläisten huoneustolla. Puheenjohtajana toimivat K. Maaheimo Helsingistä ja A. Luukkonen Viipurista, pöytäkirjureina A. Muhonen ja J. Kivekäs.

Kokouksessa tehtiin useita tärkeitä päätöksiä jotka olivat yhteydessä eduskunnassa keskusteltujen rautatien konepajalaisten olojen parantamiseksi suunniteltujen kysymysten kanssa. Kysymys että konepajalaisten olisi pyrittävä vakinaiselle kuukausipalkalle sekä yleensä samanlaisiin oikeuksiin kuin liikenne osastolla palvelevat vakinaiset rautatieläiset jätettiin uutuutensa puolesta toistaiseksi lepäämään, mutta sen sijaan päätettiin: 1) että työpalkat olisi korotettava vähintään 20 prosenttia keskimäärin siten että alempi palkkaiset tulisivat saamaan isomman korotuksen kuin ylemmällä palkalla olevat. 2) Työpäivä määrättävä 8 tuntiseksi. 3) Sairausajalta maksettava vähintään puolipäiväpalkkaa kultakin sairauspärvältä. Tapaturmaisesti johtunut sairaushoito ynnä lääkärin kustannukset suoritettava rautatien varoista. 4) Kesälomaa myönnettävä täydellä palkalla. 5) Vanhoille ja työkyvyttömille turvattava riittävä eläke. 6) Työt järjestettävä konepajoissa niin ettei tilapäisen työttömyyden tähden eroteta työstä. 7) Konepajan työläiset yleensä asetettava samoihin oikeuksiin vakinaisten rautatieläisten kanssa vapaapiletteihin y. m. nähden. Kokous antoi täyden tunnustuksen edustaja Kirveen eduskunnassa tekemälle aloitteelle rautatien konepajojen työntekijäin aseman korjaamiseksi.

Siltä varalta ettei hallitus eduskunta-aloitteen johdosta ryhdy edellä esitettyihin uudistus toimenpiteisiin niin velvoitti kokous keskustoimikunnan tekemään rautatiehallitukselle anomuksen jossa ensi sijassa anotaan että valtion on korvattava työläisille vähintään puolipäiväpalkkaa ja toiseksi että työpäivä olisi lyhennettävä, etupäässä silmälläpitäen jo edellämainittua normaali työaikaa, kolmanneksi, koska ilmi on tullut että valtion konepajoissa on ruvettu irtisanomaan työläisiä pitempiaikaisten sairaustapausten saltuessa, lausui kokous siitä mitä syvimmän paheksumisensa sekä vastaisten tapausten varalta velvoitti keskustoimikunnan tekemään tästä rautatiehallitukselle esityksen.

Keskustoimikuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet K. Maaheimo, A. Muhonen, O. Lammingsalo, J. Rinne ja O. Salminen. Näistä joutui kuitenkin K. Maaheimo pois työpaikastaan kesken vuotta työn vähyyden takia ja joutui näin pois keskustoimikunnan jäsenyydestä ja hänen tilalleen tuli A. Holopainen. Puheenjohtajana oli ensin K. Maaheimo ja sitte hänen poisjouduttua O. Lammingsalo, rahastonhoitajana on ollut J. Rinne ja sihteerinä O. Salminen. Johtokunnan jäseninä J. F. Viitanen, Oulusta, M. Kakkinen Pietarista, J. Nupponen Viipurista ja J. Saari Kuopiosta.

Rautatieläisliitto ehdotti että ryhdyttäisiin hommaamaan erityistä tapaturmavakuutuslaitosta rautatieläisten keskuuteen. Keskustoimikunta, kuultuaan ensin osastojen mielipitteen, ilmoitti ettei konepajalaiset kannata mainittua hanketta.

V. 1912.

Edustajakokousta ei pidetty. Keskustoimikuntaan ovat kuuluneet samat kuin edellisenä vuotenakin. Keskustoimikunnan virkailijoina ovat toimineet O. Lammingsalo, puheenjohtajana, J. Rinne rahastonhoitajana ja O. Salminen sihteerinä. Johtokuntaan ovat kuuluneet samat kuin edellisenäkin vuotena paitsi että M. Kakkisen tilalle tuli V. Mantere Hangosta, sen takia että Kakkinen joutui pois työpaikastaan Venäjän vapunvieton takia. Samalla kertaa kuin Kakkinenkin, joutui Pietarin konepajalla saman syyn takia pois kaikkiaan 19 miestä, niistä oli kuitenkin ainoastaan 3 yhdistyksen jäsentä. Keskustoimikunta kääntyi tapahtuman johdosta Rautatiehallituksen puoleen kirjelmällä, jossa pyydettiin

että tapahtuman johdosta pantaisiin tarkka tutkimus toimeen ja jos mainitut työmiehet havaitaan syyttömiksi, heidät otettaisiin takaisin töihin. Tämän johdosta rautatiehallitus ilmoitti ettei se katsonut olevan syytä ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin koska mainitut miehet itse eivät kääntyneet rautatiehallituksen puoleen eivätkä myös olleet valittaneet keskustoimikuntaa puolestansa ajamaan tätä asiaa. Keskustoimikunnan varoista luovutettiin heti Smk. 50: — työttömiksi joutuneille sekä pyydettiin osastoja avustamaan puolestansa lisää. Osastot lähettivätkin avustusta seuraavasti: Helsingin os. Smk. 25: —, Oulun os. Smk. 25: —, Turun os. Smk. 22: —, Hangon os. Smk. 16: 75, Vaasan os. Smk. 11: 25 ja Viipurin os. Smk. 10 — sekä näiden lisäksi vielä Pietarin osasto avusti suoraan hätään joutuneita.

Keskustoimikunnassa keskusteltiin mitä olisi tehtävä sen johdosta että rautatiehallitus ei ollut ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin valtion varainvaliokunnan mieltinnössä olevain ehdotusten toteuttamiseksi. Pyydettiin osastojen lausuntoa ja kun se oli saatu pyydettiin edustaja J. Kirvestä anomusta valmistamaan. Tähän J. Kirves ilmoitti että hänen mielestään tähän anomukseen tulisi liittää kaikkiaan 7 eri anomusta, nimittäin: työpäivänlyhennys, palkkojen parannus, sairausajan avustus, vanhuuden eläke, kesäloma, vapaaliput ja vakimaiseksi nimitys ja että tätä varten valittaisiin erityinen anomuskomitea joka valittaisiin siten että kullakin konepajalta valittaisiin yksi edustaja sekä että keskustoimikunta itse oikeutettuna kuuluisi myös tähän komiteaan. Keskustoimikunta hyväksyi tämän ehdotuksen sekä ilmoitti osastoille että pitäisivät paikkakunnallaan yleisiä kokouksia sekä valitsisivat edustajan yhteiseen anomuskomiteaan. Osastot noudattivatkin tätä ehdotusta ja yhteinen kokous pidettiin Helsingissä 6 ja 7 p. lokakuuta. Edustajia oli saapunut yksi joka konepajalta; puheenjohtajana toimi keskustoimikunnan puheenjohtaja O. Lammingsalo, pöytäkirjurina keskustoimik. sihteeri O. Salminen. Kokous käsiteli vaan pääpiirteissään anomuksen suuruuDET ja antoi sen valmistuksen keskustoimikunnan huoleksi. Anomus käsitti kaikkiaan seuraavat eri anomukset:

- 1) työpäivänlyhennys,
- 2) työpalkkojen parantaminen,

- 3) korvaukset tapaturmista,
- 4) sairausajan avustus,
- 5) eläke,
- 6) kesäloma,
- 7) vapaaliput,
- 8) nimitys vakinaisiksi.

Keskustoimikuntaa avusti anomusta laatiessa edustajat J. Kirves ja Edv. Gylling. Anomus jätettiin rautatiehallitukseen 17 p. jouluk. 1912 ja saatiin päätös vasta kesäk. 29 p. 1914. Anomukset hyljättiin kaikki järjestään lukumattamatta kesäloma-anomusta joka jo aikaisemmin oli saanut ratkaisunsa siten että kaikki ne rautatien konepajain työmiehet jotka yhtäjaksoisesti ja muuteellomasti ovat palvelleet vähintään 10 vuotta, saavat viikon loman täydellä palkalla. Tästä olivat eräät yksityiset, yli 10 vuotta konepajassa työskennelleet jättäneet myöskin anomuksen.

Yhdistyksen jäsenluku oli vuoden lopulla ainoastaan 231 jäsentä: pienemmillään kuin se on koskaan ollut.

V. 1913.

Tänä vuonna pidettiin taas edustajakokous ja joka pidettiin Kuopissa 23 ja 24 päivä maaliskuuta. Kokouksen puheenjohtajina toimivat O. Lammingsalo Helsingistä ja J. Saari Kuopiosta, pöytäkirjurina O. Salminen. Kokouksessa päätettiin m. m. että anotaan laitettavaksi konepajojen välittömään yhteyteen vaatteiden säilytys ja pesuhuoneet, päätettiin kääntyä rautatienylikäärin ja rautatiehallituksen puoleen, että konepajoissa ja niiden yhteydessä olevissa käymälöissä noudatettaisiin entistä parempaa puhtautta ja että niihin laitettaisiin sylkyastioita. Rautatiehallit. taas päätettiin lähettää anomus, että ruokailuhuoneet ja keittiöt laitettaisiin niille konepajoille joilla ei niitä ennestään ole ja että keittiön hoito jätettäisiin miehistön itsensä järjestettäväksi. Päätettiin myöskin anoa, että valtio kustantaisi työssä käytettävät päällysvaatteet sekä niiden puhtaanapidon. Kokous päätti taas että yhdessä toisten rautatiealäisjärjestöjen kanssa olisi, jos nämä suostuvat, ryhdyttävä toimiin tehokkaamman lääkärin hoidon aikaansaamiseksi joka olisi autettu siten, että rautatiealäisille annettaisi oikeus eri laudeissa kääntyä erikois-

lääkärien puoleen. Rautatiehallituksen puoleen päätettiin kääntyä kirjelmällä jossa huomautetaan, että työt järjestettäisiin rautatien konepajoilla vastaisuudessa niin ettei työnvähyyden takia tarvitsisi miehiä vähentää. Näitä kaikkia anomuksia ei vuoden ajalla ole voitu lähettää rautatiehallitukselle syystä että toisia anomuksia on useampia odottamassa ratkaisuaan ja eikä ole tahdottu kaikkia sinne kasata yhtäaikaan.

Keskustoimikuntaan ovat kuuluneet O. Lamminsalo puheenjohtajana, J. Rinne rahastonhoitajana ja O. Salminen sihteerinä sekä muina jäseninä A. Holopainen ja J. Rukkilä sekä hänen erottuaan J. E. Tuominen. Johtokuntaan ovat kuuluneet J. Korpi Hangosta, A. Eriksson Turusta, J. Nupponen Viipurista ja I. Heikkilä Oulusta. Nyt oli yhdistyksen jäsenluvussa tapahtunut se kauan odotettu käänne. Yhdistyksen jäsenmäärä joka vuodesta 1906 alkaen säännöllisestä väheni vuosi vuodelta oli nyt alkanut kohota. Edellisen vuoden lopussa, jolloin jäsenluku oli vähemmillään oli 231 jäsentä yhdistyksessä ja tämän vuoden lopussa niitä oli 295, siis vuoden ajalla lisääntynyt 64 jäsenellä.

V. 1914.

Edustajakokousta ei tänä vuonna pidetty eikä muutenkaan tapahtunut mitään huomattavampaa. Rautatiehallitukselta odotettiin ratkaisua sille isolle anomukselle joka sisällettiin jo joulukuussa 1912. Päätös saatiinkin vuoden puolivälissä niin kuin ennen jo on mainittu. Nyt olisi aika ollut jättää rautatiehallitukselle niitä anomuksia joita edellisen vuoden edustajakokous oli päättänyt ja joita ei vielä oltu jätetty. Nämä yritykset kuitenkin keskeytyivät, sillä alkanut maailman sota käänsi kaikki suunnitelmat toisin kuin oli ajateltu. Niinpä siirrettiin sopivampaan aikaan kaikki ne kysymykset joita olisi nyt ollut vuoro jättää hallitukseen.

Keskustoimikunnan jäseninä ovat olleet samat kuin edellisenäkin vuotena, samoin johtokunnan jäseninä. Keskustoimikunnan virkailijoina ovat myös toimineet samat kuin edellisenäkin vuotena.

Jäsenmäärä vuoden lopulla oli 349, lisäys edelliseen vuoteen nähden 54 jäsentä. Siis toivoa yhdistyksen vaurastumisesta yhä jatkuu.

V. 1915.

Tänä vuonna olisi ollut aika pitää edustajakokous mutta poikkeuksellisten olojen takia päätettiin se siirtää vuodeksi eteenpäin.

Keskustoimikuntaan ovat kuuluneet O. Lammingsalo puheenjohtajana, J. Rinne rahastonhoitajana ja O. Salminen sihteerinä sekä muina jäseninä J. E. Tuominen ja A. Holopainen sekä viimeksi mainitun muutettua pois paikkakunnalta J. Koivisto. Johtokuntaan ovat kuuluneet samat kuin kahtena edellisenäkin vuotena.

Kevät puolella vuotta ryhtyivät melkein kaikilla rautatien konepajoilla olevat työläiset palkankorotus puuhiin. Toisilla paikkakunnilla jättivät osastot tai työläiset itse anomuksensa joko piiri- tai rautatiehallitukseen, toiset osastot taas lähettivät anomuksensa keskustoimikunnan välityksellä rautatiehallitukselle. Rautatiehallitus hyväksyi palkkoja korotettavaksi siten, että ne työläiset joiden tuntipalkka on 50 penniä tai siitä yli, saavat 5 penniä ja ne joiden palkka on alle 50 penniä, saavat 4 penniä lisää.

Kun elantokustannukset alkoivat kohota tavattomasti ylitavallisten hintojen niin se yllämainittu korotus, jonka rautatiehallitus ja senaatti hyväksyivät eivät kauvankan voineet lyhydyttää, niinpä saman vuoden syksypuolella Viipurin ja Helsingin osastojen aloitteesta ryhdyttiin puuhaamaan uutta palkankorotus anomusta. Pidettiin sitä varten erityinen kokous Helsingissä, johon edustajia oli saapunut yksi joka osastosta paitsi Kuopiosta oli kaksi edustajaa ja Helsingistä viisi. Kokous pidettiin työväentalolla 31 p. lokak. ja toimi siinä puheenjohtajana E. Mäkinen ja pöytäkirjurina G. Tamlander, molemmat Helsingistä. Päätettiin rautatiehallitukselle jättää palkankorotusanomus jossa kallihseen aikaan vedoten pyydettiin palkkoja korotettavaksi kaikille rautatien konepajalaisille siten, että ne työntekijät joiden tuntipalkka on 40 penniä tai siitä alle saisivat 15 penniä, 41—50 penniin saisivat 12 penniä ja 51 pennistä ylöspäin saisivat 10 penniä lisää. Tämä anomus hyväksyttiin siten että ne työntekijät joitten perustuntipalkka on 37 penniä tai sitä alle saavat 10 penniä, 38—39 penniin 9 penniä, 40—49 penniin 8 penniä, 50—59 penniin 7 penniä ja 60 pennistä ylöspäin saavat 6 penniä lisää.

Edellinen korotus astui voimaan 21 p:llä kesäkuuta, jälkimäinen 21 p:llä marraskuuta.

Yhdistyksen jäsenmäärä oli vuoden lopulla 620 täysin maksanutta jäsentä, siis jäsenmäärä vuoden ajalla lisääntynyt 271 jäsenellä.

Yhdistyksen jäsenmäärän ripeätä nousua on jatkunut v. 1916 ajalla, niin että maaliskuun lopulla 1916 koottujen tilastojen mukaan kuului yhdistykseen 969 jäsentä. Näiden lisäksi kuului rautatien konepajojen työntekijöitä vielä ulkopuolella oleviin, moniin eri järjestöihin yhteensä 205, siis yhteensä järjestyneitä 1,174. Saman tilaston mukaan oli rautatien konepajoissa työntekijöitä yhteensä 2,231, niin järjestymättömien osalle siis jää 1,057. Järjestyneitä on siis rautatien konepajoilla jo yli 50 prosenttia mikä entiseen verraten voidaan pitää koko hyvänä saavutuksena. Järjestymättömien luvun tekee näin suureksi vielä se että lukuun on otettu tuntipalkalla olevat esimiehet ja kun yhdistyksen sääntöjen mukaan jäseneksi pääsee 18 vuotta täyttäneet, niin joutuu suuri oppilasmäärä näin ollen järjestymättömien lukua lisäämään. Paljon tietysti on vielä varsinaisia työntekijöitäkin järjestöjen ulkopuolella ja kun näistä järjestyneistäkin kuuluu vielä paljo jäseniä moniin eri järjestöihin yhdistyksen ulkopuolella ja jotka yhdessä koossa ollen voisivat painavammin työskennellä oman asemansa hyväksi. Yhdistyksen jäsenmäärän kohoamiseen on ollut suurimpana syynä nykyinen kallis aika, joka on pakottanut hiltymään yhteen, siten turvatakseen itseänsä. Mahdollisesti osa näistä nyt siirtyneistä jäsenistä parempien aikojen tultua vetäytyy pois, niin että valistusta tarvittaisi lietsoa näihin uusiin jäseniin niin silloin ei tarvitsisi luottaa varajoukkoihin jotka ainoastaan hädän tullen siirtyvät joukkoon. Täynnä toivella paremmasta tulevaisuudesta lopetamme ensimmäisen kymmenvuotisjakson ja koettakamme työskennellä niin että toinen kymmenvuotiskausi olisi satoisampi edeltäjänsä.

O. S.

Keskustoimikunta

näkyi jo ryhtyneen alkuvalmistuksiin 1904 ja 1905 jonka aikana sille oli kertynyt varoja, jotka tähän ovat erikseen merkitty:

Tuloja yhteensä	. . . .	178: 07
Menoja	»	85: 05
<hr/>		
Jäännös Smk.		93: 02

K e r t o m u s

Keskustoimikunnan tileistä kirjain mukaan
1. 1. 1906—1. 1. 1916.

Alempana olevasta tulo-tilukosta käy selville, minkä verran osastot ovat vuosittain Keskustoimik. varoja tilittäneet. Menotaulukossa taas erikseen luetellaan menoerät vuosittain. Veroina on Keskustoimikunta pääasiassa tilittänyt aikaisemmin S. Rautatieläisten liitolle, sekä nykyään S. Ammattijärjestölle, senjälkeen suuremmat menoerät ovat palkat joihin on laskettu matkat, työajan menetys sekä eri henkilöille tehdystä työstä laskun mukaan ja keskustoimikunnalle, muut menot ovat pienempiä.

Menotaulukosta voi saada väärän käsityksen kun vertailee tulotaulukkoon, mutta on otettava huomioon, että siellä on merkitty nekin summat jotka on pankkiin viety. Osastot ovat myöskin ylimääräisiä veroja keskustoimikunnan kautta tilittäneet, joista ei toimikunnalle ole jäänyt mitään, niinkuin Ruotsiin, Belgiaan y. m. sellaisiin, joka tarkemmin taulukosta selviää.

Tuloja:

	1906		1907		1908		1909		1910		1911		1912		1913		1914		1915	
	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
Helsingin osasto	832	75	399	—	262	—	154	—	366	—	658	—	899	—	399	11	470	10	437	50
Viipurin	528	50	214	15	97	—	52	—	85	25	87	50	174	25	42	20	235	50	584	20
Oulun	169	—	131	45	33	—	70	—	192	70	313	10	404	20	77	—	113	—	211	55
Vaasan	64	40	49	—	27	—	30	—	112	20	169	90	154	55	54	80	57	90	111	85
Kuopion	122	15	69	90	20	—	11	40	66	30	125	50	132	45	51	65	85	08	66	85
Hangon	104	30	75	20	23	—	15	—	80	40	208	90	193	50	105	60	135	50	37	05
Turun	169	05	81	60	25	—	11	50	55	50	25	—	79	30	92	55	48	80	135	10
Pietarin	53	90	33	70	52	50	34	—	69	90	176	05	88	45	19	50	61	50	—	—
Lainattu yht.	457	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	2,501	55	1,064	—	584	50	377	90	1,028	25	1,763	95	2,125	70	852	41	1,207	38	1,584	10

Menoja:

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915
	Mk. p.	Mk. p.	Mk. p.	Mk. p.	Mk. p.	Mk. p.	Mk. p.	Mk. p.	Mk. p.	Mk. p.
Keskustoimikunnalle sekä erill. tehtäv., ja matkapalkk. eri henk. Veroa Rautatielaitosten liitolle . . .	529 11	561 80	296 55	203 —	293 20	314 51	439 —	395 85	184 10	149 —
A. Karjalaiselle	570 —	392 50	135 50	—	—	—	—	—	—	—
Postimenoja	600 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maksettu korkoja	11 10	58 80	19 80	27 05	27 32	52 41	26 61	38 33	28 26	23 82
Liiton säänt. ja lentolhtiin	4 95	2 30	—	—	6 75	—	—	—	—	—
Vuosikokouksien pöytäk. painat.	58 —	—	—	31 —	—	—	—	—	—	—
Maksettu lainoja	457 50	250 —	45 25	—	—	—	—	5 —	—	—
Puolueveroja	—	70 50	—	—	15 50	27 —	10 50	—	9 —	—
Viehy pankkiin	—	225 —	—	—	—	—	—	—	—	700 —
Monistuskoneesta	—	60 —	—	408 25	—	—	—	—	—	—
Avust. Ruotsin suhk. Am.-j. kitta	—	—	—	125 20	644 40	291 95	433 40	285 20	488 68	588 70
S. Ammattijärjestön vero	—	—	—	—	30 —	148 —	104 50	—	—	—
Rekisteri- ja tilikirjoihin	—	—	—	—	5 —	33 85	—	25 60	10 —	—
Belkian lakkolaisille	—	—	—	—	—	115 50	78 —	—	—	—
S. Kirjaltajain lakkoavust.	—	—	—	—	—	798 —	901 25	—	234 —	231 50
Ylimääräistä veroa Ammattijärj.	—	—	—	—	—	2 —	2 —	4 —	2 —	2 —
Ammattijärjestön lehteen	—	—	—	—	—	—	50 —	—	—	—
Vapunviet. työtöm. jäs. avust.	—	—	—	—	—	—	8 90	—	—	—
Huoneen vuokraan	—	—	—	—	—	—	—	27 —	—	—
Kirjallisuuteen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jäsenkirjoihin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120 —
Yhteensä	2,230 86	1,863 90	497 10	884 50	1,022 17	1,783 22	2,054 16	780 98	956 04	1,815 02

Keskustoinikunnan omaisuus 31/12 1915:

	Mk.	p.
Jäsenkirjoja 200 kpl. à 30 p:ää	60	—
Leimasinta 1 kpl.	14	—
Monistuskonetta 1 kpl.	60	—
Työv. säästöpankissa	722	71
Käteistä	273	08
Yhteensä	1,129	79

Helsingin osaston toimintakertomus.

S. V. R. Konepajojen työntekijäin ammatillinen järjestäminen Helsingissä voidaan laskea alkaneeksi vasta suurlakon jälkeen. Valmisteluja on kai jonkun verran hommatu aikaisemmin, mutta vasta v. 1915 marraskuun 9 p:nä oli rautatien konepajojen työmiehet kokoontuneet yleiseen kokoukseen joka on pidetty entisessä verhoiliain työhuoneessa konepajalla. Näin käytiin keskustelemaan oman osaston perustamisesta ja tultiin siihen yksimieliseen tulokseen, että päätettiin alottaa väliaikainen osaston toiminta koska oli yhdistysoikeus- ja kokoontumisvapaus myönnetty.

Sääntöjä ei vielä ollut. Ne olivat senaatissa vahvistusta varttomassa. Jäsenkirjoja ei myöskään ollut, vaan päätettiin käyttää jäsenkirjain asemasta väliaikaisesti sekkiä jotka on varustettava osaston leimalla joka päätettiin heti hankkia.

Ensimmäiseen johtokuntaan tulivat valituksi seuraavat jäsenet: K. J. Kinnunen, A. Muhonen, H. Kajander, K. Manninen (Maaheimo) ja O. V. Vanhala.

Konepajan insinööri O. Lönnroth luovutti konepajalla sijaitsevan lainakirjaston sekä vanhat rautatieläisten soitto-
torvet osaston hoitoon.

Osasto oli edustajainsa kautta läsnä Rautatieläisten liiton perustavassa kokouksessa Tampereella.

Ruotsalainen osasto perustettiin vuoden lopulla joka toimi alkuperäisen osaston alaosastona.

V. 1906 tammikuun 18 p. saatiin säännöt senaatista vahvistettuna ulos ja jäseneksi pääsee ellei osaston toimikunta katso laillista syytä olevan jokainen 18 vuotta täyttänyt S. V. R. Konepajassa työskentelevä työntekijä.

Osasto on itselleen hankkinut oman lipun joka tuli mak samaan noin 700 mk.

Kävelyretkiä on lipun kanssa tehty useita jolloin on aina ollut oma seittokunta mukana. Muunmuassa oli lippumme menneisyydessä hajonneen luokkaeduskunnan talon edessä silloin kun siellä hyväksyttiin ja valmistettiin uusi vaalilaki Suomen kansalle.

Osasto liittyi sosialidemokraatiseen puolueeseen ja oli 2:den edustajansa kautta läsnä Oulussa pidetyillä puoluepäivillä; nimittäin K. Manninen (Maaheimo) ja G. Johansson joista viimeainittu tuli valituksi puoluetomikuntaan.

Samoin oli osasto yhdistyksemme vuosikokouksessa läsnä edustajainsa kautta.

Osasto on oslanut Työväen Sanomalehti O.-Y. osakkeita 10 kpl. à 10:— mk.; samoin Arbetet-lehden osakkeita 3 kpl. à 10:— mk.

Huvitoimikunta pani toimeen ensimmäisen vuosijuhlan Ylioppilastalolla sekä hauskan huvimatkan Forssaan heinäkuulla ja oli sanottua matkaa varten saatu erityinen ylimääräinen huvijuna kahden veturin vetämänä.

Rautatieläisten liiton kokouksissa on osasto ollut edustettuna sinne valittujen jäsentensä kautta; myöskin liiton vuosikokouksessa Viipurissa jossa myös tuli valituksi liittovaliokuntaan A. F. Lyly ja on mainittu jäsen liittovaliokunnan kokouksissa valvonut etupäässä konepajojen työmiesten palikkaetuja.

Keskushallinnon painattamaa lentolehteä »Nyt järjestöön» on osasto lunastanut konepajoissa jaettavaksi 800 kpl. ja oli tämä lehti hyvin valaiseva ja asiallisesti kirjoitettu herättämään niitä tovereita jotka eivät ole jaksaneet seurata aikaansa liittymällä jäseneksi onraan yhdistykseen joka etupäässä toimii heidän edukseen.

Vapaaehtoisella avunkeräyksellä on kerätty varoja Loviisan—Vesijärven rautatien lakkolaisille 78 mk. 65 p. Helsingin metallityöntekijöitä on avustettu heidän sulussaolo-

aikanaan 3,875 mk. 51 p. Samoin Viipurin Valkeasaaren rautatien lakkolaisille yhteensä 222 mk. 55 p. Viaporin kapinaviikon ajalla vangiksi joutuneitten perheille avun-keräys tuotti 970 mk. 65 p.

Osastolla on ollut niin kutsuttuja alakomiteoita niinkuin soitto-, kirjasto- ja hautausapurenkaan komiteat jotka ovat toimineet osaston vahvistamien sääntöjen mukaisesti. Hautausapurengas alkoi toimintansa vasta vuoden lopulla ja oli siinä jäseniä 627. Kuolemantapauksista maksetaan 300 mk.

Osasto julisti jäsenilleen haettavaksi yhden 100 mk. suuruisen matka-apurahan Lahdessa pidettyihin agitaattori-kursseihin. Hakijoita oli 4 jäsentä joista äänestyksessä tuli matkarahat saamaan toveri K. Ahlberg.

Mainittakoon tässä yhteydessä myöskin että rautatien konepajan maalarit ovat keskuudessaan maksaneet veroa kaupungin maalarien lakkokassaan joka teki kaikkiaan 345 mk. 15 p.

Johdokuntaan ovat kuuluneet seuraavat jäsenet: K. J. Kinnunen, A. Muhonen, K. Koski, K. Manninen, A. Lindroos, A. Ingman ja E. Ahlbom.

V. 1907 oli osasto mielenosoitusretkellä Laukon torppari-häätöjen johdosta rautatien torilla sekä yleisellä työväen kävelyretkellä Vapunpäivänä ja oli mainituilla kävelyretkillä runsaasti osanottajia osastostamme.

Osasto on edustajainsa kautta ollut läsnä Rautatieläisten liiton yleisessä kokouksessa Helsingissä 1 edustajalla; samoin oli Liiton vuosikokouksessa Riihimäellä. Ammattijärjestön perustavassa kokouksessa Tampereella 2:della edustajalla sekä yhdistyksemme vuosikokouksessa Oulussa 3:lla edustajalla.

Vielä oli osastolla vähän aikaa toimimassa polttopuiden yhteisostokomitea jonka piti toimittaa halkoja jäsenilleen, vaan koska se ei ollut tilaisuudessa saamaan halkoja ostetuksi ennen talvea, niin lopetettiin komitean toiminta.

Osaston huvitoimikunta pani toimeen kesällä huviretken Lohjalle jota matkaa varten Rautatiehallitus antoi ylimääräisen junan. Osanotto tälle retkelle oli runsas.

Laurila-nimiseltä maaosuuskunnalta on osastolle ostettu osuuksia 5 kpl. à 10 mk. Sanottu osuuskunta sai alkunsa kuuluisaksi tulleen Laukon torpparihäätöjen johdosta, että sanotut torpparit voisivat saada tällä pienellä maatilalla edes

vähänkin jalansijaa itselleen. Samoin on osasto ostanut osakkeita Kansan Näyttämö O.-Y. 5 kpl. à 10 mk. Viime-mainittu osakeyhtiö muodostettiin entisen Työvään Teatterin tilalle.

Osasto on kokouksiaan saanut pitää verhoilijain työhuoneessa Helsingin konepajalla, mutta sai häälökäskyn konepajan päällikköjen taholta kun saivat kuulla, että kokoukseen pitäisi tulla tohtori Tanner luennoimaan sosialismista. Tämä näkyi olevan vallan kauhistus vallassaolijoille, että työväelle koitetaan levittää sivistystä muulla tavalla kuin tuon vanhoillis-patriarkkaisen kirkon kautta, ja koska ei saatu enää vanhassa kokoushuoneessa pitää kokouksia niin oltiin pakotettuja hankkimaan itsellemme kokoushuone muualta joka sitten onnistuttiinkin saamaan Työmies-lehden talolta vaikka pienennäinen.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: A. Harju, V. Holmberg, A. Muhonen, J. Kiveäs, A. Holopainen, K. L. Lydman ja Österberg

V. 1908 piti toveri J. Kirves esitelmän työväenliikkeestä vanhoilta ajoilta nykyhetkeen saakka.

Osasto oli 4:n edustajansa kautta läsnä yhdistyksemme vuosikokouksessa Turussa huhtikuussa; samoin oli edustaja Työvään Sanomalehti O.-Y. vuosikokouksessa.

Osasto päätti lunastaa 2:si kappaletta Työvään osuuskunnan osakkeita à 10 mk.; samoin ostettiin 5 kpl. Reeluvuoren työväentalon osakkeita à 10 mk. Osasto on myöskin avustanut rahallisella avulla pitemmän aikaa sosialistisen koulun ylläpitoa jota johti t:ri Tanner.

Osaston jäsenet ottivat osaa runsaslukuisesti kävelyretkelle Vapunpäivänä, samoin oli myös väkeä kerääntynyt runsaasti hauskalle huvimatkalta joka tehtiin huvijunalla Voikaan tehtaalte, mutta tämä olikin viimeinen huvimatka sillä Rautatiehallitus ei ole sen koomin luovuttanut työläisilleen huvijunaa vaikka sitä on pari eri kertaa pyydetty.

Osasto muutti nykyiseen työväentaloon kaikkine kimp-suineen ja kampsuineen lokakuulla ja on siellä saanut rauhassa pitää kokouksia sekä käskä puhumaan kenen on halunnut.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: K. Maaheimo, A. Muhonen, A. Lindroos, G. Tamlander ja J. Kiveäs.

V. 1909 on osaston huvitoimikunta vuoden ajalla toimeenpannut perheiltaman, vuosijuhlan sekä kesäjuhlan Hesperian puistossa.

Vapaaehtoisilla keräyksillä on avustusta kerätty vuoden varrella: Työttömien komitealle 116 mk. 65 p.; paperi- ja metallityöntekijäin sukulaisille 1,659 mk. 85 p.; H:gin t. y. arpajaisten avustamiseksi 54 mk. 75 p. sekä lasten joulujuhlaan 32 mk. 55 p.

Osasto on edustajainsa kautta ollut läsnä Ammattijärjestön edustajakokouksessa syyskuulla työväentalolla Helsingissä.

Ruotsin suurlakkoalaisten avustamiseksi on kerätty sekien myynnillä 700 mk. 75 p.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: V. Holmberg, K. Maaheimo, A. Muhonen, A. Haapala, K. J. Jäppilä, J. Kivekäs ja A. Lindroos.

V. 1910 on osasto ollut edustajainsa kautta edustettuna yhdistyksemme vuosikokouksessa 3:lla edustajalla Vaasassa.

Vapaaehtoisella keräyksellä on avustusta kerätty: Helsingin työttömille 60 mk. 20 p.; Metallityöntekijäin liiton arpajaisten avustamiseksi 16 mk. 60 p.; H:gin t. y. naisosaston arpajaisrahastoon 26 mk. sekä Hermannin t. y. II arpajaisten avustamiseksi 6 mk. 35 p. Helsingin t. y. toimeenpanemista lasten joulujuhlia varten toimeenpantu keräys tuotti 47 mk. 80 p.

Osaston huvitoimikunta on toimeenpannut 1:den perheiltaman.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: O. V. Varhala, K. Maaheimo, A. Haapala, J. Kivekäs, K. J. Jäppilä ja A. Muhonen.

V. 1911 oli osastomme edustajainsa kautta edustettuna yhdistyksemme edustajakokouksessa Viipurissa 2:lla edustajalla.

Osasto on saanut 20 vapaalippua Kansan Näyttämöltä ja on ne jaettu osaston jäsenille etupäässä sellaisille jotka eivät ole ennen saaneet.

Vapaaehtoisella keräyksellä oli saatu varoja: H:gin t. y. lasten joulujuhlaan 53 mk. 20 p. sekä Lohjan Virkkalan t. y. talon rakennusrahastoon 37 mk. 65 p.

Osaston toimesta pantiin toimeen kirjanpitokurssit kaksinkertaisessa italialaisessa kirjanpid. osaston jäsenille jotka onnistui hyvin koska ei tarvinnut osaston varoja käyttää

Johtokuntaan ovat kuuluneet: E. Tuominen, K. Maaheimo, A. Haapala, K. J. Jäppilä, J. Kivekäs ja A. Muhonen.

V. 1912 vapaaehtoisia avunkeräyksiä on toimeenpanttu Kymin tehtaalaist. lakkoavustukseksi ja tuotti se 124 mk. 25 p. Ammattijärjestön ylimääräistä viikkoveroa on tullut 420 mk. Helsingin t. y. lasten joulujuhlan keräys tuotti 25 mk. 70 penniä.

Osaston huvitoimikunta on toimeenpannut hauskan perheiltaman ja vuosijuhlan jotka onnistuivat hyvin.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: J. E. Tuominen, J. Koivisto, K. J. Jäppilä, A. Haapala, A. Salminen ja A. Muhonen.

V. 1913 on osasto ollut edustettuna yhdistyksemme vuosikokouksessa Kuopiossa 3:lla edustajalla.

Osasto on viettänyt perheiltaman ja vuosijuhlan sekä hauskan huviretken laivalla Porvooseen.

Osastostamme on pois siirtynyt kuoleman kautta monivuotinen jäsen K. J. Jäppilä. Hän oli käytetty useissa luottamustoimissa, viimeksi rahastonhoitajana. Kaiholla muistella toverit pois muuttanutta jäsentä.

Vapaaehtoisella keräyksellä on H:gin t. y. lasten joulujuhlaan saatu varoja 21 mk. 90 p.; samoin on H:gin rakennustyöläisten rahastoon tuottanut keräys 20 mk. 40 p.

Johtokuntaan kuului: A. Haapala, J. Koivisto, A. Salminen, K. J. Jäppilä, J. E. Tuominen ja A. Muhonen sekä Jäppilän kuoleman jälkeen Lundberg.

V. 1914 ei ole tapahtunut mitään mainittavaa. Yleisiä kokouksia on pidetty useampia joissa on käsitelty työväelle tärkeitä asioita, kuten kesäloma- ja eläkekysymykset, y. m.

Johtokuntaan kuului: T. Jokinen, A. Haapala, J. E. Tuominen, A. Salminen, A. Saario ja A. Muhonen.

Samoin oli laita v. 1915:sta. Keskusteltiin yleisissä kokouksissa palkka-anomusta koskevista asioista ja paperit lähetettiin Rautatiehallitukseen jossa paperit käsiteltiin ja myönnettiin vähä palkan lisää kalliin ajan johdosta.

Osasto on ruvennut antamaan jäsenilleen sairasaavustusta vuosittain seuraavasti: 1 vuodesta 5 vuoteen 25 mk., 5 vuodesta 10 vuoteen 30 mk. ja 10 vuodesta ylöspäin 35 mk.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: T. Jokinen, A. Haapala, J. E. Tuominen, A. Salminen, A. Saario ja J. Rinne.

Kymmenvuotisen toimintansa jälkeen ei osastomme tietenkään jää laakereilleen lepäämään vaikka toiminta onkin ollut kahtena viimeisenä vuotena vähän vaikeata, mutta siitä huolimatta rupesi viime vuoden loppupuolella jäseniä liittymään osastoon runsaasti, mutta paljon on vielä osaston hyväksi puuhattava ennenkuin saadaan kaikki työläiset liittymään osastoon jäseneksi, sillä vankalla järjestäymisellä voidaan saada parannuksia aikaan.

Niin, toverit, kaikki työläiset järjestöön S. V. R. konepajolta Helsingistä.

Helsingin osaston jäsentilasto.

Kuten sanottu perustettiin yhdistys suurlakossa syksyllä v. 1915, jolloin Helsingin osastoon liittyi jäsenä 265. Vuoden 1906 alkupuolella oli osastomme jäsenluku 602, samana vuotena erosi 146, jotenka vuoden lopussa oli jäsensulu 456. Jäsenluetteloon ovat ne kirjoitetut sillä tavalla, että ei voi tehdä selkoa kuinka monta jäsentä kuhunkin ammattiryhmään kuului kun luettelo on yhtäjaksoinen ja nimet on otettu yksi sieltä ja toinen täältä eikä ammattittain järjestyksessä kuten sitten jälkeinpäin on ruvettu tekemään, josta tässä vähän numeroita.

Ensiksi *sorvaajat* Helsingin konepajalla. Vuoden 1907 alussa oli jäsenluku 22, erosi 11, vuoden lopussa 11. Vuoden 1908 kuluessa ei tapahtunut mitään muutosta. V. 1909 erosi 4, kuoli 1, vuoden lopussa 6. V. 1910, uusia 1, erosi 1, vuoden lopussa 6. V. 1911, uusia 6, erosi 2, vuoden lopussa 10. V. 1912, erosi 4, vuoden lopussa 6. V. 1913, uusia 3, erosi 1, kuoli 2, vuoden lopussa 6. V. 1914, erosi 1, vuoden lopussa 5. V. 1915, ei mitään muutosta. V. 1916, kesäkuun lopussa uusia liittynyt 14. Alusta asti yhtäjaksoisesti on ollut jäsenenä J. E. Tuominen.

Valajat, H:ki. V. 1907, alussa oli 23, uusia 3, erosi 16, vuoden lopussa 10. V. 1908, uusia 1, erosi 1, vuoden lopussa 10. V. 1909, ei mitään muutosta. V. 1910, erosi 2, vuoden lopussa 8. V. 1911, uusia 2, erosi 2, vuoden lopussa 8. V.

1912, erosi 1, vuoden lopussa 7. V. 1913, uusia 1, erosi 2, vuoden lopussa 6. V. 1914, uusia 1, vuoden lopussa 7. V. 1915, uusia 8, erosi 2, vuoden lopussa 13. V. 1916. Kesäkuun lopussa uusia liittynyt 6. Alkuperäisiä yhtämittäisesti olleita jäseniä K. A. Kuusela ja A. Haapala.

Viilaajat, H:ki. V. 1917, alussa 77, erosi 67, vuoden lopussa 10. V. 1908, uusia 2, erosi 2, vuoden lopussa 10. V. 1909, uusia 8, erosi 10, vuoden lopussa 8. V. 1910, uusia 1, kuoli 2, erosi 4, vuoden lopussa 3. V. 1911, uusia 23, erosi 10, vuoden lopussa 16. V. 1912, uusia 4, eronnut 8, vuoden lopussa 12. V. 1913, uusia 3, eronnut 5, vuoden lopussa 10. V. 1914, uusia 6, eronnut 3, vuoden lopussa 13. V. 1915, uusia 9, erosi 2, vuoden lopussa 20. V. 1916, kesäkuun lopussa uusia liittynyt 26. Alkuperäinen yhtämittäisesti jäsenenä ollut A. Nurminen.

Seipät, H:ki. V. 1907, alussa 38, uusia 5, erosi 15, kuoli 1, vuoden lopussa 27. V. 1908, uusia 8, erosi 10, vuoden lopussa 25. V. 1909, uusia 6, erosi 13, vuoden lopussa 18. V. 1910, uusia 3, vuoden lopussa 21. V. 1911, uusia 1, erosi 13, vuoden lopussa 9. V. 1912, uusia 3, erosi 5, vuoden lopussa 7. V. 1913, uusia 1, erosi 2, vuoden lopussa 6. V. 1914, uusia 7, erosi 4, vuoden lopussa 9. V. 1915, uusia 5, erosi 3, vuoden lopussa 11. V. 1916, kesäkuun lopussa uusia liittynyt 14. Alkuperäinen yhtämittäisesti jäsenenä ollut J. Mantere.

Kattila osasto, H:ki. 1907, vuoden alussa 60, erosi 48, vuoden lopussa 12. V. 1908, uusia 6, erosi 6, vuoden lopussa 12. V. 1909, uusia 1, erosi 6, vuoden lopussa 7. V. 1910, uusia 2, erosi 3, vuoden lopussa 6. V. 1911, uusia 2, erosi 2, vuoden lopussa 6. V. 1912, uusia 1, erosi 2, vuoden lopussa 5. V. 1913, uusia 5, vuoden lopussa 10. V. 1914, uusia 5, erosi 5, vuoden lopussa 10. V. 1915, uusia 30, erosi 3, vuoden lopussa 37. V. 1916, kesäkuun lopussa uusia liittynyt 23. Alkuperäisiä yhtämittäisesti jäsenenä olleita O. Lamminsalo ja A. Holopainen.

Maalarit, H:gi. V. 1907, vuoden alussa 19, erosi 8, vuoden lopussa 11. V. 1908, uusia 1, erosi 6, vuoden lopussa 6. V. 1909, eronnut 1, vuoden lopussa 5. V. 1910, eronnut 1, vuoden lopussa 4. V. 1911, erosi 1, vuoden lopussa 3. V. 1912, ei mitään muutosta. V. 1913 erosi 1, vuoden lopussa 2. V. 1914, ei mitään muutosta. V. 1915, ei mitään muutosta.

ta. V. 1916, kesäkuun lopussa liittynyt uusia 6, alkuperäisiä yhtämittäisesti jäsenenä olleita E. H. Alkio ja E. Mikkonen.

Pyöränkengittäjät. H:gi. V. 1907, vuoden alussa 15, uusia 8, erosi 11, vuoden lopussa 12. V. 1908, uusia 5, erosi 8, vuoden lopussa 9. V. 1909, uusia 2, erosi 3, vuoden lopussa 8. V. 1910, erosi 3, vuoden lopussa 5. V. 1911, ei mitään muutosta. V. 1912, uusia 1, vuoden lopussa 6. V. 1913, uusia 2, erosi 2, vuoden lopussa 6. V. 1914, uusia 3, erosi 4, vuoden lopussa 5. V. 1915, uusia 7, erosi 3, vuoden lopussa 9. Kesäkuun lopussa liittynyt uusia 18. Alkuperäinen yhtämittäisesti jäsenenä ollut O. Virtanen.

Mallin veistäjät. H:gi. V. 1907, vuoden alussa 5, erosi 4, vuoden lopussa 1 jäsen joka seuraavana vuotena siirtyi valajain kantomiehelle ja erosi v. 1913, näin ollen lakkasivat mallinveistäjät olemasta S. V. R. Konep. t. y. H:gin osaston jäseninä.

Vaskisepät. H:gi. V. 1907, vuoden alussa 12, uusia 1, erosi 9, vuoden lopussa 4. V. 1908, uusia 1, vuoden lopussa 5. V. 1909, erosi 1, vuoden lopussa 4. V. 1910, ei mitään muutosta v. 1911, osasto lakannut olemasta jäsenien puutteessa.

Maalarit F:berg. V. 1907, vuoden alussa 68, uusia 2, erosi 38, vuoden lopussa 32. V. 1908, erosi 11, vuoden lopussa 21. V. 1909, uusia 1, erosi 6, vuoden lopussa 16. V. 1910, uusia 1, erosi 7, vuoden lopussa 10. V. 1911, erosi 5, vuoden lopussa 5. V. 1912, uusia 6, vuoden lopussa 11. V. 1913, uusia 2, erosi 1, vuoden lopussa 12. V. 1914, erosi 1, vuoden lopussa 11. V. 1915, uusia 5, vuoden lopussa 16. V. 1916, kesäkuun lopussa uusia liittynyt 44. Alkuperäisiä yhtämittäisesti jäsenenä olleita O. Lehtiö, J. Leino, A. F. Lyly ja K. Ahlberg. (Verhoilija.)

Verhoilijat. F:berg. V. 1907, vuoden alussa 14, uusia 2, erosi 8, vuoden lopussa 8. V. 1908, ei mitään muutosta. V. 1909, ei mitään muutosta. V. 1910, uusia 1, erosi 2, vuoden lopussa 7. V. 1911, erosi 5, vuoden lopussa 2. V. 1912, ne kaksi jäsentä jotka ovat jälellä ovat siirtyneet maalarien kontomiehelle, näin ollen on osasto lakannut olemasta.

Puusepät F:berg. V. 1907, vuoden alussa 72, uusia 4, erosi 48, vuoden lopussa 28. V. 1908, uusia 6, erosi 14, vuoden lopussa 20. V. 1909, uusia 2, erosi 7, vuoden lopussa 15. V. 1910, erosi 3, vuoden lopussa 12. V. 1911,

uusia 2, erosi 3, vuoden lopussa 11. V. 1912, uusia 7, vuoden lopussa 18. V. 1913, uusia 4, erosi 5, vuoden lopussa 17. V. 1914, uusia 8, vuoden lopussa 25. V. 1915, uusia 6, vuoden lopussa 31. V. 1916, kesäkuun lopussa liittynyt uusia 26. Alkuperäisiä yhtämittäisesti jäsenenä olleita J. Rinne, K. Ilomäki, V. Vilja ja K. Valenius.

Viilaajat, F:berg (nykyisin kaikki metallityöntekijät). V. 1907, vuoden alussa 45, uusia 1, erosi 35, vuoden lopussa 11. V. 1908, uusia 7, erosi 2, vuoden lopussa 16. V. 1909, uusia 14, erosi 12, vuoden lopussa 18. V. 1910, uusia 3, erosi 11, vuoden lopussa 10. V. 1911, uusia 3, vuoden lopussa 13. V. 1912, uusia 8, vuoden lopussa 21. V. 1913, uusia 7, erosi 8, vuoden lopussa 20. V. 1914, uusia 12, erosi 7, vuoden lopussa 25. V. 1915, uusia 36, erosi 4, vuoden lopussa 57. V. 1916, kesäkuun lopussa liittynyt uusia 113. Alkuperäisiä yhtämittäisesti jäsenenä olleita A. Silander, H. Alanne, O. Aarnio, F. Lehtinen (seppä), Vehviläinen (vauvuntarkastaja), P. Varis (valaja), A. Akrén (seppä, siirtynyt Hankoniemestä).

Seipät, F:berg. V. 1907, vuoden alussa 29, uusia 1, erosi 27, vuoden lopussa, 3. V. 1908 alussa lopettanut toimintansa kantomiehen ja jäsenten puutteessa.

Nosto-osasto, F:berg. V. 1907, vuoden alussa 21, erosi 11, vuoden lopussa 10. V. 1908, erosi 6, vuoden lopussa 4. V. 1909, ei mitään muutosta. V. 1910, uusia 1, erosi 2, vuoden lopussa 3. V. 1911, erosi 1, vuoden lopussa 2. V. 1912, osasto lakannut olemasta.

Korjauspaja (Talli) F:berg. V. 1907, vuoden alussa 19, erosi 11, vuoden lopussa 8. V. 1908, erosi 6, vuoden lopussa 2. V. 1909, ei mitään muutosta. Samoin 1910. V. 1911, lopettanut toimintansa.

Saha- ja Lautatarha, F:berg. Osasto syntynyt 1908 ja oli jäsenluku vuoden alussa 9, uusia 1, erosi 1, vuoden lopussa 9. V. 1909, uusia 1, vuoden lopussa 10. V. 1910, erosi 1, vuoden lopussa 9. V. 1911, erosi 1, vuoden lopussa 8. V. 1912, uusia 2, vuoden lopussa 10. V. 1913, ei mitään muutosta. V. 1914, uusia 7, erosi 8, vuoden lopussa 9. V. 1915, uusia 3, vuoden lopussa 12. V. 1916, kesäkuun lopussa liittynyt uusia 7. Alkuperäisiä yhtämittäisesti jäsenenä olleita V. Vilén, A. Salminen, K. Lehtonen ja K. Lehtinen.

Helsingin osaston rahavarain hoito.

Osastomme rahojen käyttö selviää seuraavista tilien su-
pistuksista.

Vuosi 1905.

Tulot:

Vapaaehtoisesti kerätty	75: 04
Rautatien konep. miehistön tulipaloissa käynnistä saatuja rahoja lahjoitettu	271: 89
Jäsenmaksuja	602: —
	<hr/>
Smk.	948: 93

Menot:

Osaston toiminnassa tarvittavia esineitä ostettu .	132: 50
Palkkoja	5: 70
Viety pankkiin rahaa	500: —
Käteistä	310: 73
	<hr/>
Smk.	948: 93

Vuosi 1906.

Tulot:

Käteistä	310: 73
Jäsenmaksuja	3,173: 60
Soittokunnalta rahaa	46: 10
Huvitoimikunnalta rahaa	946: 73
Kirjallisuutta myyty	74: —
Pankista otettu	700: —
Saatu raha Keskushall.	404: 95
Lippukomitealta rahaa	11: 65
	<hr/>
Smk.	5,667: 76

Menot:

Palkkoja maksettu	580: 20
Osaston toiminnan tarpeita	386: 43
Soittokunnalle rahaa	320: —
Huvitoimikunn. rahaa	524: 55
	<hr/>
Siirto	1,811: 18

Kirjallisuutta ostettu	100: —
Kulunkia	490: 26
Kinnuselle lahjoitettu	368: 54
Pankkiin viety rahaa	800: —
Jäsenveroja maksettu	749: 50
Keskushallinnolle annettu rahaa	400: —
Lippukomitealle rahaa	325: —
Työmiehen osakk. ostettu	100: —
»Arbetaren» osakk. ostettu	30: —
Takaisin maks. jäsenmaks.	2: —
Käteistä	491: 28
	<hr/>
	Smk. 5,667: 76

Vuosi 1907.

Tulot:

Käteistä	491: 28
Jäsenmaksuja	1,590: 50
Pankista otettu	550: —
Veroituksista	164: 20
Keskustoimikunnalta	252: 30
Huvitoimikunnalta	244: 28
	<hr/>
	Smk. 3,292: 56

Menot:

Soittokunnalle	275: —
Palkkoja ja palkkioita	487: 77
Jäsenveroja maksettu	1,017: 30
Huvitoimikunnalle	14: —
Kulunkia	173: 96
Kansan Näyttämön osakk.	50: —
Kirjallisuutta ostettu	90: —
Keskushallinnolle rahaa	250: —
Pöytäkirjoja ostettu	146: —
Pankkiin viety rahaa	280: —
Lainattu »Arbetaren»-lehdelle	100: —
Laurilan osakk. ostettu	50: —
Käteistä	358: 53
	<hr/>
	Smk. 3,292: 56

Vuosi 1908.

Tulot:

Käteistä	358: 53
Jäsenmaksuja	1,674: 45
Pankista otettu	800: —
Keskushallinnolta rahaa	45: 25
Huvitoimikunnalta rahaa	650: —
Kirjallisuutta myyty	45: 75
	<hr/>
	Smk. 3,573: 98

Menot:

Palkkoja maksettu	206: 20
Kulunkia	484: 50
Pankkiin viety	1,400: —
Veroja maksettu	560: 40
Helsingin työväenyhd. lainattu	500: —
Reittivuoren työväenyhd. lainattu	50: —
Kirjoja ostettu	15: —
Keskushallinnolle rahaa	45: —
Soittokomitealle rahaa	156: —
Osuuskaupan osakkeita	22: —
Talouteen	14: 45
Käteistä	120: 43
	<hr/>
	Smk. 3,573: 98

Vuosi 1909.

Tulot:

Käteistä	120: 43
Jäsenmaksuja	1,368: 70
Verotuksia	200: —
Pankista otettu	1,102: 95
Huvitoimikunnalta	510: —
Soittokunnalta	35: 76
Korkoja	68: 03
Vappumerkeistä	25: —
	<hr/>
	Smk. 3,430: 87

Menot:

Pankkiin viety rahaa	1,468: 03
Kulunkia	275: 70
Verotuksia	200: —
Kirjallisuutta ostettu	64: 36
Jäsenveroja	1,208: 35
Soittokomitealle	19: 50
Palkkoja	145: —
Käteistä	49: 93

Smk. 3,430: 87

Vuosi 1910.

Tulot:

Käteistä	49: 93
Pankista otettu	326: 84
Korkoja	68: 15
Velaallisilta saatu rahaa	184: 25
Jäsenmaksuja	1,134: —
Vappumerkeistä	75: —
Huvitoimikunnalta	150: —
Kirjallisuutta myyty	3: 25
Rahaslonhoitajalta	25: 83

Smk. 2,017: 25

Menot:

Pankkiin viety	518: 15
Lainattu Hermannin t. y.	50: —
Kirjallisuutta ostettu	17: 75
Kulunkia	56: 65
Vappumerkkejä ostettu	60: —
Palkkoja	215: —
Jäsenmaksuja	1,099: 70

Smk. 2,017: 25

Vuosi 1911.

Tulot:

Pankista otettu	75: —
Korkoja	162: 84

Siirto 237: 84

	Siirto	237: 84
Jäsenmaksuja		1,379: 85
Helsingin t. y. maksanut velkansa		500: —
Reittuvur. t. y.		50: —
Vappumerkeistä		100: —
Huvitoimikunnalta		130: —
	Smk.	2,397: 69

Menot:

Avustuksia	145: —
Rahastonhoitajalle	25: —
Pankkiin viety	696: 14
Huvitoimikunnalle	30: —
Kulunkia	50: —
Vappumerkeistä	80: —
Palkkoja	167: —
Jäsenmaksuja	1,176: —
Käteistä	27: 72
	<hr/>
	Smk. 2,397: 69

Vuosi 1912.

Tulot:

Käteistä	27: 72
Huvitoimikunnalta	700: —
Jäsenmaksuja	1,343: 55
Vappumerkeistä	100: —
Korkoja	121: 79
Pankista otettu	75: —
Soittokomitealta	3: 75
	<hr/>
	Smk. 2,371: 81

Menot:

Kulunkia	52: 05
Pankkiin viety	771: 79
Vappumerkkejä ostettu	80: —
Palkkoja	125: —
Jäsenmaksuja	1,199: 15
Avustuksia	135: —
Käteistä	8: 82
	<hr/>
	Smk. 2,371: 81

Vuosi 1913.

Tulot:

Käteistä	8: 82
Pankista otettu	300: —
Huvitoimikunnalta	450: —
Jäsenmaksuja	973: 15
Velallisilta saatu rahaa	100: —
Vappumerkeistä	100: —
Korkoja	144: 41
	<hr/>
	Smk. 2,076: 38

Menot:

Kulunkeja	173: 95
Palkkoja	152: —
Pankkiin viety	541: 91
Annettu rahaa lainaksi	120: —
Vappumerkkejä	80: —
Jäsenmaksuja	722: 61
Huvitoimikunnalle	200: —
Avustuksiin	60: —
Kirjallisuutta ostettu	1: —
Käteistä	24: 91
	<hr/>
	Smk. 2,076: 38

Vuosi 1914.

Tulot:

Käteistä	24: 91
Jäsenmaksuja	1,392: 85
Pankista otettu	250: —
Vappumerkeistä	137: 50
Korkoja	159: 25
Huvitoimikunnalta	200: —
Velallisilta saatu rahaa	20: —
	<hr/>
	Smk. 2,184: 51

Menot:

Kulunkia	92: 30
Palkkoja	125: —
Huvitoimikunnalle	200: —
Vappumerkkejä	110: —
Pankkiin viety	619: 25
Jäsenmaksuja	1,032: 20
Käteistä	5: 76
	<hr/>
	Smk. 2,184: 51

Vuosi 1915.

Tulot:

Käteistä	5: 76
Pankista otettu	1,660: —
Jäsenmaksuja	1,816: 55
Vappumerkeistä	161: 45
Korkoja	193: 75
Huvitoimikunnalta	300: —
Rahastonhoitajalta	40: —
	<hr/>
	Smk. 4,177: 51

Menot:

Palkkoja	155: —
Avustuksia	75: —
Kulunkia	38: 60
Ilmoituksia	45: 60
Urheiluun	46: —
Vappumerkkejä ostettu	130: —
Sairausapua maksettu	227: —
Jäsenmaksuja	1,265: 05
Pankkiin viety	642: 51
Sotaveroja maksettu	7: 49
Reittivuoren työväenyhdistykselle lainattu	1,500: —
Korkosaatavia	43: 75
Käteistä	1: 51
	<hr/>
	Smk. 4,177: 51

*Osaston tiliasema joulukuun 31 p:nä 1915.***Vastaavaa:**

Rahaa kassassa	1: 51
Rahaa pankissa	2,456: 14
Arvopapereita	1,760: —
Kalustoa	308: 60
Kirjaston arvo	52: 28
Soittokunnan kalusto	724: 15
Huvitoimikunnalla rahaa	79: 99
Korkosaatavia	43: 75
	<hr/>
	Smk. 5,426: 42

Vastattavaa:

Rahastonhoitajalle	40: —
Pääomatilillä	5,386: 42
	<hr/>
	Smk. 5,426: 42

Viipurin osaston toimintakertomus.

V. 1906.

Osaston toiminta alettiin 6 p:nä tammikuuta Viipurin maalaiskunnan talolla. Kokouksen avasi sorvari J. Holm (Saari) ja kehoitti Helsingistä väliaikaiselta toimikunnalta saapuneen tiedon perusteella alkamaan osaston toiminnan sillä säännöt tulisivat pian saamaan vahvistuksen joka sitte tapahtuikin 18 p:nä helmikuuta.

Osaston puheenjohtajaksi valittiin verhoilija D. Hyvärinen ja toimikuntaan viilaaaja V. Nyman (Nuorela), maalari A. Luukkonen, sorvaaja J. Holm, (Saari), seppä U. Hildén (Honka) ja puuseppä O. Hyvärinen. Vuoden kuluessa tämä toimikunta uusittiin ja tuli nyt puheenjohtajaksi E. Karhunen ja toimikuntaan Hildénin ja Holmin tilalle, maalari V. Forsström ja viilaaaja R. Liukko. Ensimmäinen tehtävä johon

osasto ryhtyi oli palkankorotus ja kyllä siinä monet kokoukset saatiin pitää ja monet kyselyt toimia, ennen kuin sitä saatiin ja niukasti sitä silti tuli, siinä parin pennin vaiheilla selityksellä, että nyt eivät varat riitä palkkoja korottaa enempää mutta kyllä vastaisuudessa. Toinen tärkeä tehtävä johon osasto ryhtyi oli urakka- ja ylityön poissaaminen ja sitä varten valittiin eri komitea joka laajan puoleisessa mietinnössä selosti urakka- ja ylityön vahingollisuutta työväelle. Tämä mietintö sitten esitettiin konepajan johtajalle, joka ei sanonut suostuvansa siinä esitettyihin vaatimuksiin, lausuen, että urakka- ja ylityötä tehdään sikäli kuin hän katsoo tarpeelliseksi teettää. Työntekijäin puolelta koetettiin kuitenkin välttää alussa sen tekemistä. Olisi nyt luullut kuin vapaammat tuulahdukset oli alkanut puhalttaa, että työnjohtajakin olisivat voineet ruveta vähän paremmin työläisiä kohtelemaan, mutta mitäs vielä, päin vastoin näyttivät yhä ärtyisämmältä ja ehkäpä siitä syystä kuin osastossa ruvettiin heidän entistä menettelyään paljastamaan ja se että he tästä olivat tietoisia ennenkuin osasto ehti heille huomauttaa kirjelmällä että heidän olisi luovuttava entisistä tavoistaan ja kohteltava työläisiä ihmisiksi; niin se johtui siitä että eräät osaston jäsenet heti kokouksen jälkeisenä päivänä tiedottivat työnantajille mistä kokouksessa keskusteltiin ja kuka niitä asioita esitti ja mitä kukin lausui ja tästä kai johtui että aremmat eivät enää vuoden loppupuolella tohtineet käydä kokouksessa senminkin kun vielä muutamia osaston jäseniä erotettiin pois työstä. Mutta jos asiat oli näin ylempien kanssa niin oli osaston myös pakko ruveta kurinpitotoimenpiteisiin jäseniinsäkin nähden sillä juopottelu ja parjaus osaston jäsenten kesken tahtoi olla vallalla joten osaston oli varoitettava jopa erottevakin joku. Rakenteella olevan rautatieläisten ruckalan suhteen herätti Kauppila kysymyksen, että eikö osaston olisi syytä kääntyä hallituksen puoleen pyynnöllä, että se luovuttaisi rakennuksen vastaperustettavan osuusruokalan käytettäväksi. Osasto puolestaan valitsikin kolme henkilöä asiaa perille ajamaan. Työväen omaa sanomalehteä koetettiin tukea ostamalla 3 osuutta sekä keräyksellä Työ-lehden hyväksi. Tällä vuodella oli myöskin useita työtaisteluja joita osastomme tuki varojensa mukaan sekä julkaisi sanomalehdessä paheksumisen Laukon paroonin menettelystä torppareitaan kohtaan. Osasto toimeenpani arpajai-

set kirjaston perustamista varten jotka eivät kuitenkaan onnistuneet siinä määrin kuin olisi voinut toivoa. Osasto oli myös vuoden ajalla liittynyt Sosialidemokratiseen puolueeseen ja Rautatieläisten liittoon. Osaston keskuudessa toimi huvitoimikunta sekä lauluseura. Jäsenluku oli osastossa vuoden alussa 340 ja vuoden lopussa 275. Vapun päivä vietettiin vapaana työstä ottamalla osaa vappukulkueeseen toisten työväenjärjestöjen kanssa.

V. 1907.

Osaston toiminta on tällä vuodella jokseenkin samanlaista kuin edellisenä vuonna. Taaskin valmistellaan palkkakysymystä, tällä kertaa niin, että kussakin ammatissa olisi määrätty alin tuntipalkka, joka ei kumminkaan tällä vuodella tule saavutetuksi vaan jää virastoihin lepäämään. Tällä vuodella tapahtuu ensimmäiset eduskuntavaalit yksikamariseen eduskuntaan, osaston esityksestä vietetään molemmat vaalipäivät vapaana työstä. Yhdistyksemme vuosikokoukselle esitettiin seuraavat keskustelukysymykset: 1) 9 tunnin työpäivä; 2) alin tuntipalkka; 3) oppilasolojen järjestäminen työhuoneissa; 4) terveydellisten epäkohtain poistaminen työhuoneista; 5) 15 päivän kesäloma täydellä palkalla; 6) lääkärihoidon järjestäminen ajan vaatimusta vastaavalle kannalle. — Rautatiehallitukselle lausuttiin paheksuminen sen johdosta kun se oli ehdottanut senaatille että Rautatieläisten liiton toiminta olisi lakkautettava; tämä paheksumislausunto oli julkaistu Työ-lehdessä ja pyydetty toisiakin lehtiä se julkaisemaan. Osasto oli edustettuna Ammattijärjestön perustavassa kokouksessa johon sitten yhdyttiin yhdistyksen kautta kuin myöskin paikallisjärjestöön. Osasto oli edustettuna yhdistyksen vuosikokouksessa Oulussa 5 edustajalla, Ammattijärjestön kokouksessa 1 edustajalla. Osasto avusti Viipurin rakennustyöläisten lakkoa koko ajan 2 prosentilla. Osasto toimi yhteisen huvimatkan Pietarin osaston kanssa juhannuksena Punkaharjulle. Osaston jäsenluku oli vuoden lopussa 200 vaiheilla. Osaston puheenjohtajana toimi alusta vuoden J. Piili ja vuoden loppupuolella V. Hynninen. Toimikuntaan kuuluivat O. Hyvärinen, D. Marttila, M. Lehto, R. Liukko ja O. Parantainen. Osastolle ostettiin myös 2 kappaletta osakeyhtiö

Launilan osakkeita joka oli muodostettu Laukon torppareitten suojaksi kun olivat tulleet hädätyksi paronin mailta. Työ-lehden osuuksia ostettiin 5 kappaletta entisten 3 lisäksi. Vapun päivä vietettiin vapaana työstä ottamalla osaa vappujuhlaan toisten järjestöjen kanssa.

V. 1908.

Tämä vuosi oli jo koko joukon hiljaisempaa osaston toiminnassa sillä jäsenet olivat vähenemistään vähentyneet. Tällä vuodella toimi puheenjohtajana E. Karttunen. Helsingin metallisulussa olevia avustettiin Ammattijärjestön kautta. Työ-lehden osuuksia ostettiin 12 kappaletta entisen 8 sessä Turussa kahdella edustajalla. Tällä vuodella osasto lisäksi. Osasto oli edustettuna yhdistyksen vuosikokouksessa Turussa kahdella edustajalla. Tällä vuodella osasto erosi yhdistyksen kautta Rautatieläisten liitosta syystä kun liitto ei suurestikaan välittänyt ajaa konepajalaisten asioita, ainoastaan veronmaksajana me olimme kelvolliset liitolle. Tällä vuodella toimi osaston vasta perustettu kirjasto ollen lainaajia runsaasti koko vuoden ajan. Osaston puheenjohtajana toimi loppupuolella vuotta J. Nupponen. Toimikuntaan kuului N. Laamanen, J. Pasanen, M. Lehto, O. Hyvärinen ja E. Kerman. Jäseniä oli osastossa vuoden lopulla 87 jäsentä. Vietettiin vapun- ja vaali-päivä vapaana.

V. 1909.

Osaston toiminta yhä pienee tällä vuodella; ei mitään erikoisen huomattavaa tapahtu vaan kuljetaan hiljalleen entistä latua. Koetetaan avustaa lakossa olevia varojemme mukaan; m. m. Ruotsin työsulussa olevia Ammattijärjestön väilyksellä. Yhdistyksen vuosikokouksessa Vaasassa edustaa osastoa kaksi edustajaa ja Ammattijärjestön kokouksessa yksi edustaja. Osaston puheenjohtajana on toiminut J. Nupponen. Toimikuntaan on kuulunut E. Kerman, O. Parantainen, J. Pasanen, N. Laamanen ja A. Luukkonen. Osaston jäsenluku oli vuoden lopussa 34 jäsentä. Osaston esityksestä on pidetty vaali- ynnä vapun-päivä työstä vapaana.

V. 1910.

Tämä vuosi on edellistä vuotta heikompi järjestön toiminnassa. Keskustoimikunnan esityksestä kerätään kuitenkin tilastoa palkkaoloista konepajalla ja tehdään sittemmin anomus palkankorotuksesta ja kesälomasta keskustoimikunnan kautta Rautatiehallitukselta. 9 tunnin työpäivästä saadaan hylkäävä lausunto hallitukselta. Belgian lasi- ja paperityöläisiä avustetaan Ammattijärjestön kautta. Osaston puheenjohtajana toimii A. Luukkanen, toimikuntaan kuuluivat V. Järvi, O. Parantainen, J. Harinen, A. Pentikäinen ja J. Pasanen. Osaston jäsenluku oli vuoden alussa 34, vuoden lopussa 25. Tänäkin vuonna osaston esityksestä vietettiin sekä vapun- että vaalipäivä vapaana työstä.

V. 1911.

Tämä vuosi oli merkkipäivä siitä että yhdistyksemme vuosikokous vietettiin täällä jonka osastomme ottaa järjestääkseen vaikka osaston toiminta on edelleen yhtä laimeata eikä tämä vuosikokoukseen saa innostusta kohoamaan. Osastomme puolesta herätetään kuitenkin laajanpuoleinen kysymys, jonka vuosikokouksessa alustaa J. Nupponen: että eikö meidän konepajalaisten olisi syytä ryhtyä toimenpiteisiin, että rautatien konepajojen työläiset, jotka tähän saakka ovat olleet lapsipuolen asemassa miinsanottuihin liikennepuolella oleviin nähden, tulisivat saamaan samanlaiset oikeudet, kuin vakinaisilla on liikennepuolella. Kirjaltajain lakkoa avustetaan osaston varoista sekä Ammattijärjestön määräämä ylimääräinen verotus pannaan toimeen. Osaston puheenjohtajana on toiminut A. Luukkonen ja toimikuntaan ovat kuuluneet J. Harinen, A. Pentikäinen, J. Nupponen, V. Järvi ja M. Lehto. Vuoden alussa oli jäsenluku 30, mutta vuoden lopussa ainoastaan 14. Vaali- ja vapunpäivä kuten edellisinäkin vuosina on vietetty työstä vapaana sekä olettu osaa työnjuhlaan toisten järjestöjen kanssa.

V. 1912.

Osaston vuosikokouksessa asetetaan kyseenalaiseksi josko osaston toimintaa hyödyttää enää jatkaa vai lopetetaanko koko toiminta kun konepajan noin 400 työläisestä ai-

noastaan 12:sta kuuluu osaston jäseneksi. Kuitenkin tällä joukolla päätetään jatkaa toiminta siinä vahvassa uskossa, että kyllä kaiketi toimintamme vielä virkistyy vastaisuudessa. Osaston puheenjohtajana toimi A. Luukkonen ja toimikuntaan kuuluivat J. Nupponen, S. Berggrén, M. Lehto, J. Harinen ja J. Ikonen. Kymmin lakkolaisia avustetaan sekä Ammattijärjestön ylimääräinen verotus toimeenpannaan. Vapunpäivää vietetään entiseen tapaan sekä samoin työnjuhlaa.

V. 1913.

Tämäkin vuosi alkaa samoissa merkeissä kuin edellinenkin vuosi. Alkupuolella vuotta osasto sitten kutsuu konepajalaiset yleiseen kokoukseen, johon hommataan osaston puolesta esitelmä, jossa koetettiin valaista ammatillisen liikkeen tehoisuutta työvälle olojensa korjaamiseksi. Tämä ehkä jonkunverran lieenee vaikuttanut kuulijoihin koskapa jo uusia jäseniä alkaa liittyä osastoon niin että niitä on jo vuoden lopussa 52 jäsentä. Tällä vuodella ei muuta merkittävämpää tapahdu. Osaston puheenjohtajana toimi A. Luukkonen. Toimikuntaan kuuluivat J. Ikonen, A. Halinen, J. Harinen, A. Pöysti ja S. Berggrén. Yhdistyksen vuosikokouksessa Kuopiossa on osasto ollut edustettuna yhdellä edustajalla. Vaali- ja vapun-päivä on vietetty entiseen tapaan vapaana työstä.

V. 1914.

Tämä vuosi alkaa jo koko lailla paremmilla toiveilla kuin edellinen vuosi, mutta nyt tapahtuu meidän oloissa jotain ennen kuulumatonta, pubkeaa nimittäin yleis-euroopalainen sota joka järkyttää kaikkia tavalla, joka saa koko ammatillisen liikkeenkin lamaustilaan, joten osastomme toimintakin kärsii kun nyt täytyy ruveta toimimaan rajoitetussa muodossa, vaikka nyt jo jäsenten lukuisuuteen nähden olisi ollut jo paremmat mahdollisuudet kuin ennen toimia. Tämän vuoden ajalla laukeaa se jännitys jota on odotettu, että josko rautatiehallitus hyväksyy työläisille heidän parannusvaalimukset, mutta niistä saapuu tieto että ei ole hyväksytty. Vuoden ajalla on osaston pitänyt ryhtyä selvit-

tämään työntekijäin ja työnjohtajain välistä selkkausta joka on saatu onnellisesti päättymään. Osaston huvipuoli joka oli monta vuotta lamassa sai alkuvuodesta virikettä, vaan kesketyy samoin kuin muukin toiminta. Osaston jäsenluku joka vuoden alussa oli 52, oli kohonnut 101 jäseneseen siihen mennessä kuin mullistavat olot tapahtuvat. Osaston puheenjohtajana on toiminut A. Pursiainen. Toimikuntaan on kuulunut A. Halinen, A. Pöysti, Hj. Järvi, Kõlhi ja J. Ikonen. Vapun-päivä vietettiin työstä vapaana.

V. 1915.

Kulunut vuosi on ollut osaston toiminnassa erittäin vaikea, sillä ei koko osaston olemassaoloaikana ole tarvinnut toimia niin ahtaissa oloissa kuin tällä vuodella. Kokouksien pito on ollut vaikeaa ja niissä keskusteleminen kovin rajoitettua, niin kipeästi kuin kaikki osaston toiminta olisikin vaatinut tarmokasta toimintaa niin on se ollut mahdotonta. Sillä maassa vallinnut olotila on ollut esteenä. Mutta vaikeasta olotilasta huolimatta on osastomme jäsenluku kasvanut tällä vuodella enemmän kuin toisella puolella, ollen vuoden lopulla 270 jäsentä. Siihen on osaltaan vaikuttanut se että elintarpeiden hinnat ovat huimaavaa vauhtia kohooneet, joten oli pakko ryhtyä hommaamaan palkankorotusta; niinpä osaston toimesta kutsuttiinkin yleinen konepajalaisten kokous pohtimaan että eikö olisi syytä ryhtyä anomaan palkankorotusta ja tulos oli että anomus jätettiin rautatiehallitukseen maaliskuun alkupäivinä, johon saatiin vastaus kesäkuun lopulla, jossa myönnettiin 4 ja 5 pennin korotus tuntia kohden. Mutta tällä välin olivat elintarpeiden hinnat yhä kohooneet joten ryhdyttiin uutta anomusta valmistamaan; tällä kertaa tehtiin kaikkien rautatien konepajalaisten yhteinen anomus, Viipurin osaston aloitteesta, jonka yhteinen komitea jätti hallitukseen 1 p:nä marraskuuta. Se tuli hyväksytyksi joulukuun viimeisinä päivinä, karsittuna kuten edellinenkin anomus, vaikkapa ei kummassakaan olisi ollut karsimisen varaa. Samoihin aikoihin kun toista palkankorotusta puuhattiin, jätettiin osaston puolesta konepajan konttoriin lähetettäväksi rautatiehallitukseen toinenkin anomus jossa anottiin 50 prosentin alennusta polttopuiden kuljettamista varten Viipuriin, mutta

tämä anomus tuli hylätyksi. Osasto on myöskin avustanut työttömiä 50 markalla osaston rahastosta sekä vapaaehtoisella keräyksellä. Osasto myöskin entiseen tapaansa pyysi viettää vapunpäivää työstä vapaana johon sai myönteisen vastauksen, joka kuitenkin myöhään illalla sitten peruutettiin ja käskettiin kaikkien saapua työhön vapunpäivän aamuna. Osaston keskuudessa on tällä vuodella toiminut myös huvitoimikunta hyvin onnistuneesti. Osaston puheenjohtajana on toiminut A. Pursiainen ja toimikuntaan ovat kuuluneet A. Halinen, A. Pöysti, Hj. Järvi, O. Suhonen, J. Hämäläinen. Näyttipä siltäkin jo vuoden lopulla kuin jotkin hämävät toimet tähtäisi osaston toimintaa pääsemättä kuitenkaan sen pitemmälle kun ajoissa ryhdyttiin varovaisuustoimenpiteisiin.

Niin on tämä kymmenvuotinen toiminta kuljettu, joka tosin ei kovin ihahduttavalta näytä, vaan toivokaamme kun toinen kymmenen vuotta on kulunut, että osaston toiminta olisi silloin vakiintunut ja täsmällisempää kuin tähän asti.

S. V. R. Konepajan T. y. Viipurin osasto.

Kuopion osaston toimintakertomus.

Nyt kun Rautatien konepajojen työväenyhdistyksen Kuopion osasto on tullut kymmenvuotiaaksi, niin toimikunnalle on annettu tehtäväksi tehdä lyhyt selostus tältä toimintajalalta.

Osaston asiakirjoista näkyy, että alku rautatien konepajan työväenjärjestäytymiselle voidaan lukea vuoden 1904 alusta jolloin täälläkin rautatien konepajan työmiehet ovat vilkkaassa toimessa yhdistyksen perustamiseksi. Oli tultu kokemaan, että rautatielaitos on muihin työnantajiin nähden poikkeusasemassa siinä määrin, etteivät sen alaiset työn-

tekijät kuulumalla jo perustettuihin ammattiosastoihin ja järjestöihin voi saavuttaa sitä mahdollisuutta elujensa valvonnassa kuin että rautatien konepajan työntekijät muodostavat oman yhdistyksen eri paikkakunnilla toimivine osastoineen.

Niinpä Kuopiossakin järjestäytymis asiasta oli usein keskusteltu ja pidetty joku kokouskin, kun Vaasassa olevan rautatien konepajan työmiehet helmikuussa vuonna 1904 tekivät ehdotuksen että yhtyisimme perustamaan konepajain työmiesten yhdistystä, jonka tarkoitus oli toimia konepajalaisten aineellisten että henkisten pyrintöjen hyväksi.

Kuinka suuri silloin järjestäymishalu oli nähdään siitä, että silloin tšekäläisessä konepajassa olevat työmiehet luvultaan 58 allekirjoituksellaan lupautuivat kannattamaan Vaasalaisten ehdotusta.

Yhdistykselle sääntöjä laativa edustajakokous pidettiin Vaasassa 1904 kesäkuun 24 ja 25 päivinä, jossa myöskin Kuopion osasto oli edustettuna. Sääntöehdotuksia oli kokoukselle jättänyt Oulun, Pietarin ja Kuopion edustajat. Kokouksessa laadittu sääntöehdotus päätettiin lähettää kullekin konepajaosastolle hyväksyttäväksi, jonka jälkeen Vaasan osasto lähettää ne Helsinkiin lakimiesten tarkastettavaksi ja sitten sitä tietä Senaattiin. Samassa kokouksessa annettiin Helsingin konepajan edustajain tehtäväksi valita väliaikainen keskustoimikunta jonka kotipaikkana tulisi olemaan Helsinki. Sääntöehdotus ja edustajakokouksen pöytäkirja oli osastossa käsiteltävänä saman vuoden syyskuun 24 päivänä. Kokous näkyy säännöt hyväksyneen muuten, paitsi että niitä ei tarvitse painattaa kolmella kielellä (oli näet ehdotettu suomen ja ruotsin kielen lisäksi venäjää). Kolmatta kieltä vastaan on kokouksen pöytäkirjaan liitetty hyvin perusteltu vastalause 5:llä allekirjoituksella.

Sääntöjen vahvistusta on osasto odottanut alun toista vuotta, koska vasta 5 p. tammikuuta 1906 työväentalolla pidetään konepajan työntekijäin kokous, jossa ilmoitetaan että Keisarillinen Suomen Senaatti on vahvistanut säännöt Suomen Valtion Rautatien Konepajain työväenyhdistykselle.

Kokouksessa päätettiin perustaa S. V. R. Konepajan Työväenyhdistyksen Kuopion osasto ja valittiin puheenjohtaja, johtokunnan jäsenet sekä huvitoimikunta.

Siis oli päästy lailliseen yhdistystoimintaan. Alussa näyteli siltä, että rautatien konepajan työmiehet ovat täysin havainneet asemansa ja heränneet luokkatietoisuuteen. Jotkaiseen oli tullut toimintahalua, mutta kohta havaittiin, että tämä innostus oli monellakin tuota marraskuun huumausa.

Ei jaksettu tajuta että työläisluokan taistelu oikeuksien saavuttamiseksi on vasta alulla joka vaatii jatkuvaa työtä ja innostusta. Olisi luultu ettei sosiaalidemokraattinen puolue jonka järjestäyneet joukot näyttivät voimansa ja hallinto kykynsä noina aina muistettavina suurlakon päivinä, olisi tullut osalle työläisiä siksi loukkaus kiveksi joka vaikuttaa hajoittavasti niinkin pieneen työmiesjoukkoon kuin on tällälaisessä rautatien konepajassa.

Osaston pöytäkirjoista nähdään että ensimmäisen toimintavuoden alussa valittu puheenjohtaja ja johtokunta erosivat toimestaan ja osastosta, syystä, että osasto oli liittynyt sosiaalidemokraattiseen puolueeseen, ja puolueohjelmassa kun vaaditaan kirkon eroittamista valtiosta ja uskonnon opetuksen poistamista kouluista, niin he vakaumustensa perusteella eivät voi kuulua osastoon.

Mutta näistä seikoista huolimatta nekin konepajan työmiehet jotka eivät kuulu osastoon ovat kannattaneet osaston toimintaa silloin, kuin on toimittu konepajalaisten palkka y. m. etujen saamiseksi.

Tällä kymmenvuoden ajalla on osaston toiminta ollut väliin virkeämpää ja toisin ajoin laimeampaa. Toiminnan ensi vuonna oli jäsenluku suurin ollen vuoden lopulla 62 mutta vähentyen seuraavina vuosina ollen vuoden 1909 lopulla 5 täysin maksanutta jäsentä. Vuodella 1910 alkaa taas jäsenluku lisääntyä ja pysyä jotenkin yhtäsuurena aina tämän vuoden alkuun, ollen nykyään 54.

Kokouksiin osanotto on ollut silloin suurempi, kuin keskusteltavana on ollut palkkaus- ynnä muut edut.

Keskustoimikunnan kautta on osasto kuulunut Rautatieläisliittoon vuodesta 1906 vuoteen 1908, jolloin liitosta erotettiin syystä, että tunti- ja kuukauspalkkalaisten asema rautatiellä on niin erilainen, että katsottiin edullisemmaksi toimia eri ryhmänä ja koska konepajalaiset eivät oikeastaan kuuluu rautatieläisiin.

Samana vuonna liitettiin sosiaalidemokraattiseen puolueeseen, johon nykyäänkin voipi osaston kautta kuulua.

Että osasto toimintansa ensi vuosina jo osoitti kannattavansa ammattijärjestöasiasa, koskapa useiden eri työtaistelujen avustamiseksi on veroittanut jäseniään osaston kokouksen määrätyillä prosenteilla. Jo vuodesta 1909 alkaen onkin osasto keskusyhdistyksensä kautta kuulunut ammattijärjestöön. Rautatien konepajain yhdistyksen vuosikokouksissa on osasto ollut edustettuna, sekä niihin lähettänyt useita keskustelukysymyksiä. Vuonna 1906 Helsingissä pidetyssä vuosikokouksessa oli osaston edustajina J. Saari ja J. Holmländer. Vuonna 1907 Oulussa K. Laakkonen, vuonna 1908 Turussa K. Riekkinen, v. 1910 Vaasassa J. Saari, v. 1911 Viipurissa K. Riekkinen ja vuonna 1913 pidettiin edustajakokous täällä Kuopiossa jossa osastoa edusti K. Riekkinen. Vuonna 1906 Helsingissä pidetyssä yleisessä kokouksessa oli osaston edustajana A. Maaranen, sekä Rautatieliäisliiton kokouksessa Viipurissa samana vuonna edusti osastoa G. Silenius. Osastojen yhteisessä palkanvaatimuslähetyksessä rautatienhallitukseen ja senaattiin viime vuoden marraskuulla olivat osaston valitsemina A. Luukkonen ja J. Saari.

Paikallisessa sosialidemokraattisen puolueen piirikokouksissa on osasto ollut edustettuna. Järjestyneen työväen toimeenpanemien mielenosoitus sekä muihin yhteisiin kokouksiin on myöskin otettu osaa.

Joka vuosi toiminnassa olleen huvitoimikunnan toimesta on pidetty useita huvi-iltamia ja kerran vuodessa perhe-iltama.

Myöskin on innolla toimittu konepajan työväen palkkaus- ynnä muiden olojen parantamiseksi ja suoranaisina etuina mitä tällä toimintajalla on täten saavutettu voidaan mainita, että vuosien 1906—1908 välisenä aikana on osaston välityksellä täkäläisen konepajan miehistölle saatu palkanlisäystä kolme kertaa. Oppilasolojen parantamiseksi on tehty useita vaatimuksia ja onkin oppilaiden alin tuntipalkka korotettu 10 pennistä 16 penniin.

Ruokailuhuoneen saamiseksi joka nykyään on konepajalla on osaston kokouksissa keskusteltu ja vaatimuksia tehty. Useita eri anomuksia on rautatien konepajan yhdistys hallitukselle esittänyt, niistä on osaksi toteutunut anomus 15 päivän kesälomasta josta Senaatti rautatiehallituksen mukaan myönsi 6 päivän loman täysillä palkkaeduilla niille, jotka rautatien tehtaissa ovat työskennelleet kymmenen

vuotta, tätä kesälomaa konepajalaiset ovat saaneet jo kahdena vuotena.

Osastojen yhteisellä toiminnalla on myöskin nykyisen tilanteen aikana vaadittu ja on senaatti myöntänyt kalliin ajan palkanlisäystä viime vuoden kesäkuussa ja toisen kerran marraskuussa 20 päivästä alkaen.

Paikkakuntamme edistyspyrintöjä on osasto avustanut pienillä rahasummilla, sikäli kun raha-varat ovat myöten antaneet.

Tällä kymmenvuotis ajalla ovat osaston toimihenkilöinä olleet seuraavat: Puheenjohtajina: v. 1906 A. Hakkarainen, Maaranen ja Louhelainen; vuonna 1907, I. Kinnunen; v. 1908, J. Saari; v. 1909, G. Silenius; v. 1910 ja v. 1911, J. Saari; v. 1912, K. Hämäläinen; v. 1913 ja 1914, M. Hillunen; v. 1915, K. Riekkinen. Rahavarojen hoitajina ovat olleet: O. Louhelainen, T. Muona, K. Riekkinen ja G. Silenius vuodesta 1910:stä alkaen. Kirjureina ovat toimineet: R. Strömberg, K. Laakkonen, O. Louhelainen, P. Vartiainen, E. Höök ja A. Miettinen.

Immokkaimpina huvimestareina ovat toimineet G. Silenius, T. Muona, K. Riekkinen sekä monet muut osaston nuoremmat jäsenet.

Suuria tosin eivät saavutuksemme ole tällä kymmenvuoden toiminta-ajalla. Mutta vähäiselläkin yhteistoiminnalla lienee arvonsa kun sen tarkoituksena on saada tuloksia aineellisessa että henkisessä hyvässä.

Toivokaamme että osasto edelleenkin voimiensa mukaan pysyisi osana siinä köyhälistön taistelurintamassa jonka tarkoituksena ja päämääränä on todelliseen oikeuteen perustuva yhteiskunta.

Oulun osaston toimintakertomus.

Työläisten yhteistoiminta on ollut kauvan aikaa heidän keskuudessaan jonkun verran käynnissä, aina kun heidän vapauttaan tai olemassaolon ehtoja on tavalla tai toisella kiristetty, vaan vasta noin 30 vuotta sitten alkoivat maas-

samme työläiset yleisesti järjestyä. Kuten tunnettua, toimi paikkakunnallamme työväenyhdistys 20 vuotta, vaan työläisten yhdistyksenä vasta kymmenkunnan vuotta, jolloin työläiset saivat yllämainitun yhdistyksen aineellisesti ja henkisesti käytettäväkseen. Silloin ryhdyttiin perustamaan ammattiosastoja tšekäläiseen työväenyhdistykseen. Vuonna 1898 perustettiin kone- ja metallityöntekijäin ammattiosasto. Tämän osaston katsottiin riittävän silloisiin oloihin tarkoitustaan vastaavana, vaan, kuten nimestä päättää voi, niin pieniä kuin olivatkin silloin kone- ja rautateollisuusliikkeet paikkakunnallamme, kun siihen kuuluivat takosepät, kello- ja kullasepät, sorvaajat, viilaajat, pannu-, levy-, kupari- ja peltisepät ja valajat, niin olihan aivan luonnollista, että ei osasto voinut pienemmässäkään määrässä toimia itsekunkin ammatin alalla löytyvään epäkohtain poistamiseksi. Mitä silloin oli konepajallamme järjestyneitä, kuuluivat ne yllämainittuun osastoon, vaan näiden keskuudessa kuului miltei joka päivä murinaa siitä, että meillä pitäisi olla itselämme yhdistys, jonka avulla korjattaisiin epäkohdat työpaikastamme.

Vuonna 1904 läheltivät Vaasan Rautatien konepajan työläiset kaikille Rautatien Konepajoille kiertokirjeen oman yhdistyksen perustamisesta, mikä kaikesta päättäen otettiin innolla vastaan. Samana vuonna pidettiin Vaasassa edustajakokous, jossa oli edustajia kaikista Rautatien konepajoista. Kokouksessa hyväksyttiin sääntöehdotus ja valittiin komitea hakemaan vahvistusta Suomen Valtion Rautateiden Konepajojen työntekijäin yhdistykselle. Säännöille ei saatu vahvistusta ennenkuin v. 1906, joka oli onnellinen vuosi uusia yhdistyksiä perustettaessa. Vuonna 1905 oli meillä olemassa jo Rautatien konepajain yhdistys, vaikkakaan sillä ei ollut vahvistettuja sääntöjä; toimittiin vaan ikäänkuin jonkinlaisena toveriseurana, jolloin oli m. m. keskuudessamme puhuja- ja keskusteluseura, mikä oli ensimmäinen laatuaan, mutta toivottavasti ei viimeinen.

V. 1906 tammikuun 3 p. pidettiin Oulussa Rautatien Konepajojen työväenyhdistyksen Oulun osaston perustava kokous, jossa valittiin osastolle vakinaiset virkailijat. Jäseniä liittyi alusta vuotta 100, mikä oli noin 98 pros. siihen aikaan työskentelevistä työläisistä. Osasto otti osaa Helsingissä pidettyyn yhdistyksen vuosikokoukseen kolmella edustajalla,

Rautatieläisliiton kokoukseen Viipurissa kahdella edustajalla, Rautatieläisten yleiseen kokoukseen Helsingissä kahdella edustajalla ja sos.-dem. puoluekokoukseen Oulussa yhdellä edustajalla. Yhdyttiin sos.-dem. puolueeseen ja rautatieläisliittoon. — Osaston jäsenten keskuuteen perustettiin hautausapurahasto, joka on vieläkin toiminnassa. Avustuksia on ylimääräisten verotusten kautta kerätty Smk. 424: 57. Osaston kokouksia pidettiin 18, johtokunnan 11, josta näkyy, että toiminta oli vilkasta. Vappu päätettiin viettää työstä vapaana, tosin äänestyksen kautta. Otettiin osaa vap-pukulkueeseen omana osastona.

V. 1907 oli osastossa 46 täysimaksavaa jäsentä, josta näkyy, että taantumus on ollut suuri. Poisjääneet jäsenet eivät ole käsittäneet työväen yhteenliittymisen merkitystä. Osasto oli edustettuna yhdistyksen vuosikokouksessa Oulussa kolmella edustajalla ja Suomen Ammattijärjestön perustavassa kokouksessa Tampereella yhdellä edustajalla. Osastolle perustettiin työttömyysrahasto, joka on vielä toiminnassa; varoja oli v. 1915 Smk. 1,659: 75. Tärkeimmät päätökset vuoden ajalla: liitytään Ammattijärjestöön; erotaan rautatieläisliitosta; hankitaan lippu osastolle. Osaston kokouksia pidettiin 11, johtokunnan 8. Vappu vietettiin va-paapäivänä.

V. 1908. Jäseniä 57 täysimaksavaa. Metalli- ja paperisulkulaisille kerättiin ylimääräisiä veroja jäseniä verottamalla Smk. 227: 90. Heinäkuun 18 ja 19 p. teki osasto huviretken junalla Pietarsaareen, joka oli oululaisille ensimmäinen. Oppilas- ja palkkaussopimuksesta keskusteltiin useammassa kokouksessa ja jätettiin valmiina asianomaiselle insinöörille, joka ei kuitenkaan katsonut voivansa hyväksyä sitä käytäntöön. Ruokailuhuonetta anottiin. Rautatiehallitus oli nim. myöntänyt Oulun konepajalle sanottuun tarkoitukseen Smk. 15,000: —, vaan työläisille tuntemattomasta syystä asia raukesi. Herrat kyllä kyselivät työläisiltä min-käläisen tuon huoneen pitäisi olla ja osasto kokouksessaan valitsi toimikunnan laatimaan asiasta ehdotusta, joka toimikunta sitten laati suunnitelman esittäen sen herroille, vaan silleen asia siitä huolimatta jäi. — Osasto oli edustettuna yhdistyksen vuosikokouksessa Turussa kahdella edustajalla ja yhdellä edustajalla Rautatieläisliiton kokouksessa samassa paikassa. — Osaston kokouksia on pidetty 14, johtokun-

nan 9. Kokouksiin osanotto on ollut laimeaa jo siitäkin päättäen että eräässä kokouksessa on keskusteltu osaston toiminnan lakkauttamisesta, vaan kokoukseen osaaottaneiden vähälukuisuuden takia siirretty seuraavaan kokoukseen, missä asian annettiin raueta.

Vuonna 1909 oli osastossa 60 läysinmaksavaa jäsentä. Osaston toiminnan vilkastuttamiseksi perustetaan käsinkirjoitettu sanomalehti, joka kuitenkin ei ilmesty toimittajain leväperäisyyden takia. — Ruotsiin lakkolaisille kerättiin avustusta jäseniä verottamalla, osaston kassasta ja avustuspippujen myynnillä Smk. 407: 75, paperisulkulaisille samoin Smk. 50: —. Osasto oli edustettuna Ammattijärjestön edustajakokouksessa Helsingissä yhdellä edustajalla. Pyydettiin huvijunaa Rautatiehallitukselta Tornioon tehtävää huvimatkaa varten, vaan sitä ei myönnetty. Osaston kokouksia pidettiin 8, johtokunnan 11.

V. 1910 alentui jäsenluku 48:n. Osasto oli edustettuna Vaasassa pidetyssä yhdistyksen vuosikokouksessa kahdella edustajalla. Jälleen pyydettiin Rautatiehallitukselta huvijunaa Rovaniemelle tehtävää huvimatkaa varten, vaan ei sitä myönnetty. Osaston toimesta alettiin hommata polttopuita jäsenille, jota on jatkunut tähän vuoteen saakka ja ovat jäsenet saaneet puut halvemmalla kuin muilta puunkauppailta. — Ammattijärjestön apurahastoon kerätty ylimääräisenä verotuksena Smk. 76: 50. — Joulukuun 1 p:nä tuli käytäntöön 10-tuntinen työpäivä, joka oli ollut joitakin vuosia 9-tuntinen. — Osaston kokouksia on pidetty 11, johtokunnan 17.

Vuonna 1911 jäsenmäärä, joka vuoden alussa osoitti nousua, laskeutui 35:n. Jäsenmäärän alenemiseen vaikutti kirjaltajain työtaistelusta johtunut ylimääräinen verotus. Osastosta erosi sellaisiakin jäseniä, jotka olivat kuuluneet siihen sen perustamisesta saakka. Kirjaltajille kerättiin avustusta ylimääräisellä verotuksella Smk. 270: 50. — Osasto oli edustettuna yhdistyksen vuosikokouksessa Viipurissa kahdella edustajalla. Tammik. 1 p. tuli konepajalla käytäntöön lipupjärjestelmä. Työttömyysrahastoa ryhdytään kartuttamaan tupakkakaupalla ja olikin puhdas tulo tältä vuodelta Smk. 215: 92. Osaston kokouksia on pidetty 9, johtokunnan 11 sekä yleisiä konepajalaisten kokouksia 2, joissa vii-

memainituissa keskusteltiin yleisestä palkankorotuksesta, mikä ei onnistunut, ainakaan tyydyttävästi.

V. 1912. Jäsenmäärä on vuoden kuluessa yhä vähentynyt, ollen vuoden lopussa ainoastaan 26. Keskustoimikunnan aloituksesta pidettiin Heslingissä lokak. 6 ja 7 p. yleinen rautatien konepajojen työläisten kokous, jossa oli edustaja jokaisesta konepajasta, m. m. Oulusta. Kokouksessa keskusteltiin työajan pituudesta, avustuksesta sairausajalla, palkkojen korotuksesta, vanhuusvakuutuksesta, kesälomasta, vapaalipuista sekä vakinaisiksi nimeittämisestä. Edellämainituista kysymyksistä laati keskustoimikunta perustellut anomukset ja lähetti ne rautatiehallitukselle joulukuulla. Anomukset rautatiehallitus kuitenkin hylkäsi kesällä 1914. — Osaston kokouksia pidettiin 10, johtokunnan 15 sekä yleisiä konepajalaisten kokouksia 6. — Ylimääräistä veroa kerättiin Smk. 317: 50.

V. 1913. Jäsenmäärä on vuoden kuluessa kohonnut, ollen vuoden lopussa 40. Osasto oli edustettuna yhdistyksen vuosikokouksessa Kuopiossa yhdellä edustajalla. Huvijuna pyydettiin Rautatiehallitukselta Rovaniemelle, vaan sitä ei myönnetty. Osasto teki laivamatkan Muhokselle heinäk. 12 ja 13 p:nä. Osaston kokouksia pidetty 9, johtokunnan kokouksia 10 sekä yleisiä konepajalaisten kokouksia 2, joissa viimeainituissa päätettiin kiirehtiä v. 1912 joulukuussa Rautatiehallitukselle jätettyjä anomuksia. Vuoden alusta tuli tilinmaksu järjestettyä siten, että työläisiltä jäi sisään $5\frac{1}{2}$ päivää entisen $1\frac{1}{2}$ päivän asemesta. Tämän johdosta valittiin komitea insinööriin puheille, kehoittaen häntä toimimaan siihen suuntaan, että palkanmaksujärjestys pysytettäisiin entisellään, vaan insinööri ei sanonut voivansa mitään, kun Rautatiehallitus on niin määrännyt.

V. 1914. Jäsenmäärä vuoden lopussa 52. Osaston toiminta on ollut laimeaa; siihen on vaikuttanut vuoden ajalla alkanut suursola. — Osaston kokouksia pidetty 5, johtokunnan kokouksia 6 sekä yksi yleinen konepajalaisten kokous, jossa käsiteltiin v. 1912 Rautatiehallitukselle lähettyjä anomuksia. Kokous päätti, että Rautatiehallituksen on heti otettava mainitut anomukset käsiteltäväkseen.

Vuoden 1915 lopussa oli jäsenmäärä 62. — Osaston kokouksia on vuoden kuluessa pidetty ainoastaan 4, johtokunnan 8. Osasto pani toimeen 5 yleistä rautatien konepaja-

laisten kokousta, joissa keskusteltiin palkankorotuspyynnöstä ja lähetettiin edustaja Helsinkiin yhdessä toisten rautatien konepajalaiten kanssa keskustelemaan yleisestä palkankorotuksesta ja saatiinkin vuoden ajalla kaksi yleistä korotusta, ensimmäinen kesäk. 20 p. 4—5 p. tunnille ja toinen marrask. 20 p. 6—10 p. tunnille. — Vappua, tuota köyhälistön juhlapäivää, ei voitu pitää työstä vapaana nvkyisen tilanteen takia.

Osaston ja sen alaisten rahastojen puhdas omaisuus on Smk. 2,917: 49.

Tässä on lyhykäisesti mainittu S. V. R. Konepajojen l. y. Oulun osaston toiminta ensimmäisen kymmenen vuoden aikana.

Vaasan osaston toimintakertomus.

V. 1906. Osaston johtokuntaan kuuluivat: S. A. Manner, puheenjohtaja, J. Kovanen, kirjuri, E. Forsblom, rahastonhoitaja, A. Löving ja V. Vikström, johtokunnan varajäseninä E. Kuni ja K. Rosenberg. Tilientarkastajat ovat olleet mutta keitä, sitä ei pöytäkirjat mainitse. Johtokunnan kokouksia on ollut 10, ja on niissä käsitelty 45 asiaa. Osaston yleisiä kokouksia on ollut 9 ja on niissä käsitelty 50 asiaa. Osastolla on vuoden kuluessa ollut tuloja: verotuksia 30: —, sisäänkirjoitus maksuja 51: —, jäsenmaksuja 66: 75, jäsenkirjoista 19: 80, kahden iltaman voitto 69: 06, sekalaisia tuloja 11: 40, säästö v. 1905 3: 40, yhteensä siis Smk. 251: 41. Menoja: neljän edustajan palkkio 85: 83, jäsenkirjoista 19: 50, postikuluja 5: 40, sekalaisista 17: 10, verotukseen 8: 50, huoneen vuokraa Raittiusyhd. Toivolle 6: —, agitatsionitarkoituksiin 2: 50, yhteensä 144: 83, säästö vuodelle 1907 106. 58. Osastossa oli jäseniä vuoden alussa 26, vuoden kuluessa liittyi uusia 25, laiminlöi velvollisuutensa 20, joten vuoden lopussa oli jäseniä osastossa 31. Osastolla oli huvitoimikunta johon kuuluivat muistitietojen mukaan V. Kosunen, K. Tuominen, J. Lindholm, J. Romar, J. Topp, ja ehkä joitakin muitakin, pääasia oli, että toimeenpantiin kaksi iltamaa joista edellä on mainittu.

Yllä on mainittu osaston viralliset asiat. Luokaamme silmäys itse toimintaan. Huhtik. 13 p. kokouksessa päätettiin seuraavat mainitsemisen arvoiset asiat. Sos.-dem. puolueeseen ja Rautatieläisten liittoon kuulumisesta päätettiin, että emme mene mihinkään sitoumuksiin vaan jossakin tapauksissa toimitaan yhdessä. Valitaan yhdistyksen vuosikokoukseen osastoa edustamaan seppä A. Edegren. Jäsenmaksun suuruus määrätään itse, veroituksista vaaditaan selitys. Päätettiin anoa, että tili maksettaisi joka perjantai konepajan työläisille. Pesu- ja ruokailuhuoneita konepajan yhteyteen kannatettiin. Heinäk. 2 p. osaston kokouksessa päätetään: valitaan O. Nääs edustajaksi Rautatieläisliiton kokoukseen. Valitaan lähetystö: O. Nurmi ja O. Nääs anomaan työnjohtajalta, että saataisiin myydä vanhat kumiletkut ja trasselit rahat yhdistyksen hyväksi. Heinäk. 25 p. kokouksessa ilmeni, että jäsenmaksuja oli laiminlyöty; valitaan uusi kantomies. Päätettiin panna toimeen jäsentenhankinta ja jollei suurin osa konepajan työläisiä liity osastoon lopetetaan koko toiminta. Elok. 1 p. kokouksessa päätetään verottaa jokaista os. jäsentä 50 p. osaston raha-asiaihin parantamiseksi. Edustajaksi liiton edustajakokoukseen valittiin O. Nääs, varalle V. Kosunen. Lausuttiin jyrkkä paheksuminen niille tovereille jotka ovat menneet n. s. lahtari-kaartiin, joka paheksumislausunto pannaan sanomalehteen. Valitaan osastolle ruotsal. pöytäkirjuri joksi tuli V. Vikström. Syysk. 30 p. päätetään poistaa urakkatyö konepajalta; päätöstä perille viemään valitaan O. Nurmi ja V. Kosunen. Lokak. 21 p. valitaan edustajaksi K. Tuominen yleiseen Rautatieläisten kokoukseen Helsinkiin. Valitaan sääntökomitea osaston Sairaus- ja H.-apukassan sääntöjä laatimaan, johon tuli O. Nurmi, K. Rosenberg, E. Forsblom, V. Vikström, K. V. Vallin ja S. A. Manner. Päätetään avustaa Viipurin ja Valkeasaaren lakkolaisia 1:llä pros., Helsingin sulkulaisia 2 pros. Marrask. 25 p. valitaan M. Uusihauta keräämään varoja Venäjän vapautustaisteliijoille. Kannatetaan boikoteeraus-kassan perustamista ainoastaan konepajoj. työläisten kesken. Yllämainitut asiat noukittu pöytäkirjoista. Vuosikertomus kadonnut.

V. 1907. johtokuntaan kuulu S. A. Manner, E. Forsblom, V. Vikström, K. Rosenberg ja V. Vesterlund, johtokunnan varajäsenenä A. Tiria, K. Tuominen ja A. Petter-

son; johtokunnan virkailijoina oli: Manner puh.johtaja, K. Rosenberg varap., Vikström rahastonhoitaja, E. Forsblom kirjuri. Lopulla vuotta: A. Tuira, joka tuli johtokuntaan E. Forsblom'in tilalle. Tilientarkastajina O. Nurmi ja M. Rosenberg. Huvitoimikuntaan kuului Vuorela, M. Seppi, A. Petterson, J. Topp, K. Enberg, K. Tuominen ja J. Lindholm ja toimi se melko ripeästi toimeenpannen 6 iltamaa. Johtokunnan kokouksia 12, ja on niissä käsitelty 48 asiaa; osaston kokouksia 11 ja on niissä käsitelty 82 asiaa. Osastolla on ollut vuoden kuluessa tuloja: jäsenmaksuja 103: 30, sisäänkirjoitusmaksuja 8: —, jäsenkirjoista 3: —, 6:sta iltamasta 277: 63, edustajakokouksen pöytäkirjoista 8: 40, säästö v. 1906 106: 58, yhteensä siis tuloja 506: 91. Menot: jäsenmaksu ruotsal. t. y. 62: 25, keskushallinnolle 51: 45, Vapaa Sanalle laina 50: —, pöytäkirjoista Helsinki 9: 85, S.-d. puolueelle 9: 60, lahja ruotsal. t. y. arpajaisiin 10: —, rahastonhoit. palkka 10: —, posti maksuja 4: 70, karttamerkkejä 1: 50, iltamiin 52: 35, sekalaista 11: 05, edustajan palkkio 28: —, yhteensä 300: 75, säästö v. 1908 Smk. 206: 16. Osastossa oli jäseniä vuoden alussa 31, vuoden kuussa tulleet 7, eronneet 7, vuoden lopussa 31.

Osaston toiminta. O. Nurmi edusti osastoa S. V. R. t. y. vuosikokouksessa Oulussa. Vapun pito vapaana päätetty. Oppilasolojen järjestäminen konepajassa: valitaan komitea valmistamaan lätä asiaa, johon tuli: Forsblom, K. Rosenberg, A. Tuira, O. Nurmi ja S. A. Manner. Jäsenmaksu korotetaan 25 p:stä 35 p:iin kuukaudessa. Ruotsal. t. y. arpajaisiin annetaan 10 mk:n lahja. Jäsenmaksujen kantomieheksi valitaan M. Uusihauta. Tehdään huvimatka Lapualle elok. 18 p. siinä hyvässä uskossa, että siellä tavataan oulu-laiset. Lapualle meno päätetään sentakia kun Lapuan työväenyhdistyksellä on arpajaiset samaan aikaan. Keskustellaan alimmasta tuntipalkasta, päivänlyhennyksestä ja terveydellisten epäkohtain poistamisesta. Päätetään ostaa Laukon lakkolaisten »Laurila» osuuskunnasta 2:si osuutta, se oli vain päätös! Valitaan komitea anomaan palkkanylennystä kalliin ajan takia: komiteaan kuului K. Rosenberg, M. Uusihauta ja G. Orre. Päätetään liittyä Ammattijärjestyön v. 1908 alusta. Osasto liittyy paikallisjärjestyön eli kunnallisjärjestyön. Pyydetään keskushallintoa teroittamaan rautatiehallitusta tapaturmavakuutuksesta. Teollisuushallituksen

asiamiehelle päätetään itse kukin lausua toivomuksensa. Lauvantaipäivä lyhentyy 7 tuntiseksi. Tiedot poimittu pöytäkirjoista, vuosikertomusta ei ole.

V. 1908. Johtokuntaan kuuluu J. Kovanen (puheenj.), A. Tammi, K. Mangolin (kirjuri), A. Tuira (varapuheenj.), V. Vikström (rahastonhoitaja); johtokunnan varajäseniä olivat S. A. Manner, K. Tuominen ja K. Vest. Tilintarkastajina: vakinaisia E. Granlund ja E. Forsblom; varalla V. Vesterlund ja V. Kosunen. Osastolla on huvitoimikuntaan valittu eronneiden tilalle A. Manner ja A. Roselius. Tiettyä on, että muitakin huvitoimikunnassa oli, mutta keitä sitä ei pöytäkirja mainitse. Osastolla on ollut kokouksia 12 ja käsitelty niissä 89 asiaa; johtokunnan kokouksia on ollut 7 ja käsitelty niissä 31 asiaa. Jäseniä on osastossa vuoden alussa 31, liittyy uusia 7, eroaa vuoden kuluessa 11, vuoden lopussa 27. Osaston tulot: säästö v. 1907 206: 16, sisäänkirjoitusmaksuja 7: —, jäsenmaksuja 131: 40, iltamista 117: 61, Vapaa Sanalta 50: — (maksaa lainansa), korkoja 6: 75, yhteensä 518: 92. Menot: keskushallinnolle 45: —, Ruotsal. t. y. jäsenmaksu 55: 35, Vapaa Sanan osuudet 3 kpl. 30: —, »Österbottens Folkbladetin» osuudet 3 kpl. 30: —, edustaja palkkio 27: 08, os. Sairaskassalle arpajaisiin kello 34: —, Vapaa Sanalle 19: —, osaston arkiston kaappi 40: —, kartta-merkkejä 3: 50, postimaksuja 3: 35, rahastonhoitajan palkkio 10: —, sekalaista 7: 45, yhteensä 304: 73 säästö vuodelle 1909 214: 19.

Toiminnasta mainittakoon: osastoa edusti S. A. Manner Turussa pidettävässä S. V. R. Konepajojen t. y. vuosikokouksessa. Ostetaan osaston arkistoa varten kaappi jonka ostamisen toimii J. Kovanen. Riidasjärven t. y. arpajaisiin kerää varoja Ville Vesterlund. Ostetaan os. sairaskassan arpajaisiin voitoksi kello; asian perille toimittaa K. Vest. Erotaan Rautatieläisten liitosta. Keskustellaan työpäivän lyhenykseslä kuin myöskin suurusajan järjestämisestä. Herätetään lippukysymys osastolle joka on vieläkin saamatta. Vappu pidettiin vapaana. Valitaan komitea, johon tuli J. Topp, M. Matalamäki ja J. Lindholm, keksustelevaan värkemestarin kanssa, että jokainen oppilas pääsisi vuorollansa ammattityöhön että ei ketään syrjäytettäisi vuoroltansa. Valitaan kantomies keräämään varoja Helsingin metallisulkulaisille. Koetetaan poistaa työmaalta n. k. pikku-

pomoja. Asia raukee konepajan insinöörin kielteiseen vastaukseen. Päätetään, että työmaalle ei saa tulla juovuksissa. Osasto ei ryhdy minkäänlaisiin puolustuksiin henkilöön nähden joka juopumistilassa tekee itsensä johonkin rikokseen syylliseksi. Poimittu pöytäkirjoista, vuosikertomusta ei ole.

Vuosi 1909. Johtokuntaan kuuluivat J. E. Pukander (puheenj.), K. Mangolin (kirjuri), V. Vikström (rahastonhoitaja), J. Topp ja K. Enberg; johtokunnan varajäsenenä S. A. Manner ja K. Vest. Tilintarkastajina J. Kovanen ja K. Tuominen; varalla O. Nurmi ja A. Tuira. Huvitoimikuntaan, joka toimi ripeästi, kuului O. Gunell, J. Männistö, V. Kaski, A. Ehrström, E. Lavast, A. Roselius, A. Pettersson ja M. Hoiskanen. Johtokunnalla on ollut kokouksia 9 ja on niissä käsitelty 40 asiaa. Osaston kokouksia 14 ja niissä käsitelty 117 asiaa. Jäseniä oli vuoden alussa 27, uusia liitynyt 9, eronnut 2, vuoden lopussa 34. Osaston tulot: säästö v. 1908 214:19, iltamista 197:59, jäsenmaks. 120:75, sisäänkirj. m. 9:—, sekalaisia tuloja 2:94, korkoja 6:60, yhteensä 551:07; menoja: Ruotsal. t. y. jäsenmaksu 109:30, iltamiin 85:15; avustusta Ruotsiin 50:—, keskushallinnolle 32:40, Ruotsal. t. y. arpajaisiin 25:—, edustajan palkkio 44:—, rahastonhoitajan palkkio 15:—, sekalaisia menoja 14:50, yhteensä 375:35, säästö vuodelle 1910 175:72. Osaston toiminta: Päätetään avustaa Helsingin metallisukulaisia osaston jäseniltä 1 prosentilla sekä otetaan vapaaehtoista avustusta ei-jäseniltä, toimeksi saa K. Mangolin. Osastolla oli perheiltama yhteisen sairaskassan kanssa. Perustetaan osastolle kuukauslehti »Toveri». Vapunpäivä pidetään vapaana. Österbottens Folkbladetia tilataan os. puolesta 12 kpl. ja jaetaan konepajan ruotsal. työmiehille. Valitaan ruotsal. t. y. arpajaistoimikuntaan A. Pettersson ja V. Kaski, varalle E. Lavast. Avustetaan Ruotsin lakkolaisia kerta kaikkiaan 50:— markalla. Annetaan Ruotsal. t. y. arpajaisiin 25:— mk. Edustajana Ammattijärjestön 2:ssa edustajakokouksessa oli V. Kosunen. Suoritetaan piiriveroa 50 p. jäseneltä eduskuntavaaliagitatsionia varten. Valittiin komitea (johon tuli M. Rosenberg, K. Rosenberg, R. Bäckman, K. Vest ja J. E. Pukander) miettimään keinoja miten saataisiin virstaan pajaosastolle lämmityslaitos, jonka tuloksena mainittakoon, että paja on lämmin. Levitettiin julkaisua »Uuden

ajan kynnyksellä». Otetaan osaa Ammattijärjestön perustamaan avustusrahastoon. Ruotsin lakkolaisille verotetaan os. jäseniä ja kootaan ei-järjestyneiltä.

Vuosi 1910. Johtokuntaan kuului J. E. Pukander (puheenj.), R. Bäckman (kirjuri), V. Vikström (rahastonh.), V. Vesterlund (varapuheenj.), V. Kosunen ja K. Enberg; varajäseninä J. Luomanen ja K. Mangolin. Tilintarkastajina olivat A Tuira ja O. Nurmi; varalla J. Kovanen ja J. Topp. Huvitoimikuntaan kuului Andström, E. Lavast, Kask, K. Seppänen, A. Pettersson, I. Girsén ja T. Ahonen. Johtokunnan kokouksia on ollut 10 ja niissä käsitelty 67 asiaa. Osaston kokouksia 9 ja on niissä käsitelty 75 asiaa. Osastossa oli jäseniä vuoden alussa 34, liittyi uusia 7, erosi jäsenyydestä 15, vuoden lopussa 26. Osaston tulot: säästö v. 1909 175:72, sisäänkirjoitusmaksuja 7:—, jäsenmaksuja 154:45, iltamista 76:79, verotuksista 39:50, sekalaisia tuloja 5:44, yhteensä 458:90; menoja: keskushallinnolle 35:10, Ammattijärjestölle 79:35, kunnallisjärjestölle 119:80, Ruotsal. t. y. jäsenmaksu 60:40, vuosikokouksen kuluihin 14:10, Vapaan Sanan painokoneiden lunastukseen 62:50 (lainaksi), lahjoitettu piiritoimikunnalle 15:—, rahastonhoitajan palkkio 10:—, sekalaisia menoja 57:11, yhteensä 453:36, säästö vuodelle 1911 5:54. Toiminta: Jäsenmaksujen kantomiehennä toimi K. Vesterlund. Osaston käsikirjoitettu lehti lopettaa toimintansa syystä kun on aikomus perustaa yhdistykselle oma lehti. Osaston edustajana, S. V. R. konepajojen t. y. vuosikokouksessa, J. E. Pukander, joka pidettiin Vaasassa 23 ja 24 p. huhtik. Kansantalolla. Annetaan raha-avustusta verotuksen lisäksi Vaasan läänin eteläisen vaalipiirin sos.-dem. piiritoimikunnalle. Vapaan Sanan painokoneiden ostamiseen annetaan rahallista apua. Vapaan Sanan vuosikokouksessa edusti osastoa R. Bäckman. Österbottens Folkbladetin kokouksessa edusti osastoa K. Enberg. Valitaan komitea miettimään keinoja mitenkä oastolle saataisiin lippu: komiteaan kuului K. Rosenberg, A. Tuira ja K. Tuominen. Vapunpäivä vietetään vapaana. Päätetään liittyä Sos.-dem. puolueeseen. J. Luomanen kerää Suomal. t. y. arpajaisiin arpajaisvoittoja. Palkkanylennyshommissa ollaan kovasti. Paheksutaan Rautatiehallitusta kun se säästämistarkoituksissa vähentää työmiehiä konepajoistaan. Yllä on mainittu

tärkeimpiä tapauksia joista ei keskustoimikunnalla olisi tietoa.

Vuosi 1911. Johtokuntaan kuului vuoden alussa J. E. Pukander, V. Vikström, U. Sjöberg, V. Vesterlund ja V. Kosunen; varajäseninä J. Luomanen ja K. Enbeg, joista virkailijoina J. E. Pukander puheenj., V. Vikström rahastonh., R. Bäckman kirjurina, jäsenmaksujen kantomiehenä U. Sjöberg vakinaisena ja J. E. Pukander kantomiehen apuna. Varapuheenjohtajana V. Kosunen, vuoden alussa, sairaloisuutensa takia erosi tykkänään johtokunnasta, hänen tilallensa K. Tuominen, joka hoiti osaston kirjurin virkaa syystä kun vakinainen kirjuri R. Bäckman paljon työn takia erosi johtokunnasta. Bäckmanin tilalle johtokuntaan otettiin varajäsen K. Enberg. Muuten kirjurin virkaa osastossamme on tänä vuonna saanut pitää J. E. Pukander, siihen päätökseen ainakin tulee kun pöytäkirjoja tarkastaa. Tilintarkastajina ovat olleet M. Rosenberg, A. Källman; varalla K. Seppänen. Jäseniä oli osastossa vuoden alussa 26, uusia tuli 8, erosi 10, vuoden lopulla 24, osastolla oli huvitoimikunta johon kuului K. Tuominen, E. Tuominen, A. Kjellman ja K. Seppänen; lopetti toimintansa, jonka tilalle valittiin iltamatoimikunta joka toimeenpani yhden onnistuneen iltaman. Osaston tulot kuluneelta vuodelta: säästö v. 1910 5:54, sisäänkirjoitusmaks. 8:—, jäsenmaks. 169:—, iltamista 154:10, verotuksesta 82:—, puolueverotuksesta 26:80; sekalaisia tuloja 26:90, korkoja 4:02; yhteensä 470 markkaa 82 penniä; menot: keskushallinnon verotus 18:20, verotus Ammattijärjestölle 25:20, Ammattijärjestön avustusrahastoon 56:— kunnallisjärjestölle 53:90, R. t. yhdistykselle 63:—, laina Vapaalle Sanalle 62:50, kirjallajille lakkoavustusta 62:50, sekalaisia menoja 36:15, rahastonhoitajan palkkio 10:—, yhteensä 387:45, säästö v. 1912 88:91. Osastolla oli kokouksia 9 ja niissä käsitelty 57 asiaa; johtokunnalla 7 ja on niissä käsitelty 40 asiaa. Vuoden toiminnasta mainittakoon: Jäsenkirjoja tilattu 15 kpl., Ruotsal. 5 ja suomal. 10. Ammattijärjestön kyselykaavake »Tietoja ammattios. toiminnasta v. 1911» täytetty ja lähetetty asianomaiseen paikkaan. Tilattu ruotsal. lentolehtisiä »Hvarför bildas fackföreningar» 35 kpl. Vappumerkkejä osastomme möi 100 kpl. Vappu vietettiin vapaana. Työväen julkaisuja Kevättervehdystä ja Varsinaisista ja Työnjuhlaa levitetty..

Suorittanut Ammattijärjestön pohjarahaa 2:— mk. jokaiselta jäseneltä. Maksettu Vapaan Sanan painokoneiden lunastamiseen menevät suoritukset. Vapaan Sanan vuosikokouksessa edusti osastoa J. E. Pukander. Kannatettiin S. V. R. konepajojen t. y. aikakausjulkaisua kerran kuukaudessa julkaistavaksi. Jäsenille ja ei-jäsenille annettu julkaisu »Kirja sinulle raataja». Puoluevero kantakirjaa hoitanut J. E. Pukander. Kirjaltajain lakkoavustusta eivät kaikki os. jäsenet suorittaneet. Osaston edustajaksi Viipuriin S. V. R. konepajojen t. y. vuosikokoukseen valitaan J. E. Pukander, joka kuitenkin ei ollut kokouksessa johtuen ikävästä erehdyksestä. A. Kjellman kerää Virkkalan t. y. arpajaisiin rahaa saaden toistakymmentä markkaa. Belgian lasityöntekijöiden lakkolaisille avustusta emme voineet antaa. Jäsenvero R. t. y. korotettu 15 p. 25 p. kuukaudesta. Maaliskuun 29 p. kokouksessa päätetään yhtyä ammattijärjestöön puoleksi maksaviksi. Keskushallinnon tiedusteluun missä järjestyksessä toivomme saavamme oloihimme parannusta, ja antoi osastomme seuraavat toivomukset: 1) vanhuuden eläkettä toivotaan; 2) kesälomaa toivottiin kaksi vuotta palvelleille viikko, viisi vuotta palvelleille kaksi; 3) vakinaiseksi nimitämisestä oltiin sitä mieltä, että jokaisen olisi päästävä sellaiseen palkkaluokkaan joka vastaisi sitä palkkaa, mitä kullakin on. Osastomme ei voinut ottaa osaa ammatillisten piirien perustamiseen huonojen raha-asioiden takia. Lokak. 24 p. keskustellaan näytelmäseuran perustamisesta osastolle, asia jätetään tulevaisuuden tehtäväksi.

Vuosi 1912. Johtokuntaan kuului J. E. Pukander (puheenj.), J. Lindholm (rahastonh.), J. Kovanen, U. Sjöberg, V. Villgren ja A. Tuira; varajäseninä A. Kjellman ja G. Gustafson, joista Kjellman kutsuttiin kohta vuoden alussa johtokuntaan J. Kovasen tilalle ja toimi Kjellman osaston kirjuriina. Tilintarkastajina ovat olleet K. Mangolin ja V. Vikström vakinaisina; varalla O. Nurmi ja V. Vesterlund. Huvitoimikuntaan on kuulunut kaksi jäsentä A. Kjellman ja K. Tuominen, toiminta yhtä kuin nolla. Johtokunta on pitänyt kokouksia 8 ja on niissä käsitelty 53 asiaa; osaston kokouksia järjestetty 5, mutta osaston laimeuden takia ei voitu pitää kuin 3 ja käsiteltiin näissä 26 asiaa. Osastoon kuului vuoden alussa 24, uusia tuli 1, erosi vuoden kuluessa 10, vuoden lopulla 15. Osaston tulot: säästö v. 1911 88:91,

sisäänkirjoitusmaksuja 1:—, jäsenmaksuja 98:—, verotuksista 68:—, puoluemaksusta 31:70, avustuksesta Pietarin Rautatien konepajalaisille 11:25, parannusanomuksien kulu-
jen verotuksesta 66:50, korkoja 1:94, sekalaisia tuloja —:40, osuuksia 6 kpl. 60:—, huvitoimik. laina 14:99, yhteensä 442:69; menoja: keskustoimikunnalle 27:95, ammattijärjestölle 26:—, ammattijärjestön avustusrahastoon 62:50, Pietarin konepajalaisille 11:25, kirjaltajalakon rästi v. 1911 8:—, kunnallisjärjestölle 41:40, Ruotsal. t. y. jäsenmaks. 60:75, edustajan palkkio 36:12, postimaksuja 3:70, sekalaisista:—50, osuuksia 60:—, huvitoimikunnalle 14:99, yhteensä 353:16, säästö v. 1913 89:53. Jäsenmaksujen kantomiehenä toimi K. Enberg. Vuoden toiminta ollut laimeata. Osastoa edusti Helsingissä n. s. anomuskomiteassa J. E. Pukander. Ostettu 3 kpl. osuuksia Vapaasta Sanasta ja 3 kpl. osuuksia Österbottens Folkbladetista. Osastoa edusti Vapaan Sanan kokouksissa J. E. Pukander. Osaston edustajaksi Österbottens Folkbladetin kokouksiin valittiin K. Rosenberg. Herätetään kysymys kesälomasta otettavaksi uudestaan käsitelyn alaiseksi. Päätetään, että Sos.-dem. puolueeseen kuuluminen on kunkin yksityisasi-
a. Vapunpäivä vietetään vapaana ainakin osaston jäsenten keskuudessa. Tässä tärkeimmät tapahtumat osastomme toiminnasta.

Vuosi 1913. Johtokuntaan kuului J. E. Pukander (puheenj.), A. Kjellman (kirj.), J. Lindholm (rahastonh.), A. Tuira, J. Kovanen (varapuheenj.) ja K. Tuominen; varajäseninä ovat U. Sjöberg ja V. Vidlund. Tilintarkastajina oli K. Enberg ja K. Rosenberg vakinaisia; varalla V. Vesterlund ja K. Mangolin. Huvitoimikuntaa ei ollut, johtokunta toimi huvitoimikuntana. Johtokunnan kokouksia on ollut 6 ja on niissä käsitelty 42 asiaa; osaston kokouksia on ollut 4 ja on niissä käsitelty 22 asiaa. Osaston jäsenluku oli vuoden alussa 15, vuoden kuluessa liittyi uusia 7, vuoden kuluessa erosi 4, vuoden lopussa oli jäseniä 18. Osaston tulot: säästö v. 1912 164:52, sisäänkirjoitusmks. 7:—, jäsenmaks. 113:—, puoluevero 22:50, iltamasta 154:50, sekalaista —:50, yhteensä 462:02; menot: keskushallinnolle 34:15, ammattijärjestölle 36:40, ammattijärjestön verotus 3:—, edustajapalkkio 25:—, Ruotsal. t. y. jäsenmaksu 67:50, iltamaan 96:16, kunnallisjärjestölle 40:15, postikuluja 2:85, rahastonhoitajan palkka 10—, yhteensä 315:21, säästö v. 1914 puhdasta rahaa

86:81, arvopapereita 60:—, yhteensä 146:81. Toiminnasta: osastoa edusti Kuopiossa pidetyssä S. V. R. konepajojen t. y. vuosikokouksessa A. Kjellman. Vapaan Sanan kokouksiin osastoa edustamaan valittiin K. Tuominen, varalle A. Tuira. Österbottens Folkbladetin kokouksiin valittiin K. Rosenberg, varalle K. Enberg. Kiirehditään rautatiehallitusta keskus-toimikunnan kautta, että parannusanomuksen muutkin kohdat käsitelläisiin, eikä ainoastaan kesälonia. Vapaan Sanan lainan painokoneen ostamista varten Smk. 125:— tuovat ti lintarkastajat päivänvaloon ja päätetään sanottu summa viedä kassakirjaan arvopareina. Puheenjohtaja J. E. Pukander matkustaa Amerikkaan.

Vuosi 1914. Johtokuntaan ovat kuuluneet J. Kovanen (puheenj.), K. Mangolin (kirj.), J. Lindholm (rahastonh.), V. Kosunen (varapuheenj.), V. Vesterlund ja varajäseninä ovat olleet V. Vidlund ja K. Enberg. Tilintarkastajina E. Bonn ja A. Kjellman. Johtokunta toimi myöskin huviloimikuntana. Johtokunnalla on ollut ainoastaan kaksi kokousta jossa käsiteltiin 11 asiaa. Osaston kokouksia ei ole ollut yhtään. Osaston jäsenluku oli vuoden alussa 18, liittyi uusia 9, erosi 1, vuoden lopussa 26. Tuloja: säästö vuodelta 1913 146:81, Vapaan Sanan laina 125:—, sisäänkirjoitusmaks. 9:—, jäsenmaks. 151:—, puoluevero 23:25, verotuksista 45:—, iltamasta 64:50, sekalaista 4:45, yhteensä 569:01; menot: iltamaan 94:36, jäsenvero R. t. y. 59:25, ammattijärjestölle 31:60, keskushallinnolle 26:30, kunnallisjärjestölle 26:—, postikuluja 2:55, sekalaista 6:20, rahastonhoitajan palkkio 10—, säästö rahassa 127:75, arvopapereissa 185:— mk., yhteensä 569:01. Osaston toiminta ei sisällä muuta kuin yhden ainukaisen iltaman järjestämisen, siinä koko osaston toiminta. Kuten kertomuksesta näkyy, ei ole liiaksi rasitettu osaston jäseniä, on kai ajateltu että kyllähän ne toiset meidänkin asiaa ajavat. Huokaus pääsee rinnasta kun ajattelee tätä muistorikasta vuotta.

Vuosi 1915. Johtokuntaan kuuluivat K. Tuominen (puheenj.), K. Mangolin (kirj.), J. Lindholm (rahastonh.), V. Kosunen (varap.), V. Vesterlund, O. Nurmi; varajäseninä A. Kjellman ja U. Sjöberg. Tilintarkastajina K. Enberg ja K. Rosenberg; varalla A. Tuira ja A. V. Villgren. Jäseniä oli vuoden alussa 26, uusia liittyi 20, erosi 10, vuoden lopulla 36. Kokouksia on johtokunnalla ollut 3 ja on niissä käsi-

telty 16 asiaa; osastolla ollut kokouksia 5 ja on niissä käsitelty 21 asiaa. Osaston tulot: säästö vuodelta 1914 rahassa, 127: 75, arvopapereissa 185: —, sisäänkirjoitusmaks. 20: —, jäsenmaks. 186: —, puolueverotuksesta 21: 75, ylimääräistä verotusta 61: —, inventaarioarvio 78: 70, yhteensä 680: 20: menoja: Ruotsal. l. y. 105: —, ammattijärjestölle 56 80, keskusloimikunnalle 79: 65, kunnallisjärjestölle 41: 20, postikuluja 4: —, sekalaista 4: —, rahastonhoitajan palkka 10: —, edustajapalkkioita 41: 67, inventaario 78: 70, säästö vuodelle 1916 rahaa 74: 18, arvopaperia 185: —, yhteensä 680: 20. Osaston toiminta ei ole juuri sanottavasti ollut edellistä vuotta vilkkaampi lukuunottamatta palkan ylen- nysanomuksista johtuneet kokoukset, joihin osanotto oli hyvin runsas. Ensimmäisen palkanylennysanomuksen puolestamme otti ajaakseen Helsingin osasto. Toiseen palkan- ylennyskokoukseen valittiin K. Vest osastoa edustamaan. Muita mainittavimpia tapahtumia ei osastolla ole ollut, on nukkuttu rauhallista unta, silloin kuin muut osastot ovat meitä tyrkänneet olemme vähän raapineet korvallistamme ja hätimiten suorittaneet asiat. Olisi aika meidänkin edes hie- man vilkkaammin toimia.

Kymmenen vuotta on siis kulunut kun tämä meidän osasto on ollut toiminnassa ja ylläolevasta saa kukin luki- ja arvostella meidän toimintaamme. Vuosi 1916 näyttää ainakin lupaavammalta järjestäytymisen kannalta katsottuna; vuoden alussa oli 36 jäsentä ja nyt läti kirjoittaessa on jo 52 jäsentä. Jatkukoon läti, sillä ainoastaan yhteenliittymi- sen kautta käy lie onneemme.

Turun osaston toimintakertomus.

Kun suurlakko oli saanut Turun rautatien konepajan työ- läisetkin hereille, kokoontui suurin osa konepajalaisia Rau- tatieläisyhdistyksen huoneustoon 24 p:nä marrakuuta 1905 yhdistystä perustamaan. Puhetta tässä kokouksessa valittiin johtamaan F. Rantalén (nyk. Rantala) ja kirjuriksi A. Lind- ström (nyk. Leimu). Kun oli luettu Helsingistä lähetetty

kirjelmä jossa kehoitettiin perustamaan yhdistys päättikin kokous yksimielisesti että perustetaan S. V. R. konepajojen työväenyhdistyksen Turun osasto. Puheenjohtajaksi perustetulle osastolle valittiin H. Mattsson (nyk. Helle) ja viisi miehinen johtokunta; kun oli päätetty muista pienemmistä asioista lopetettiin kokous kohottamalla 4 kertainen eläköönhuuto perustetulle osastolle. Osaston toiminta alkuaikoina oli hyvinkin vilkasta; heti perustamisen jälkeen yhtyi osastoon melkein kaikki konepajatyömiehet. Kun sitten tuli kysymys puolueeseen yhtyminen ja puolueohjelman hyväksyminen pelotti se suurinta osaa jäsenistä luopumaan osastosta; eniten pelotti puolueohjelman 5 pykälä, kirkon ja valtion erottamisesta, joka sai kaikki vanhollismieliset eroamaan, jällelle jäi ne jotka hyväksyivät sosialistiset periaatteet ja ovat ne, vaikka pienilukuisenakin, vieneet osastoa eteenpäin kuluneena kymmenenä vuotena. Kaikissa yhdistyksen edustajakokouksissa on osasto ollut edustettuna, ollen ensimmäisessä vuosikokouksessa Helsingissä kolme edustajaa. Suurinta haittaa osaston toiminnalle ensimmäisinä vuosina teki kokoushuoneen puute kun kokouksia täytyi pitää missä milloinkin, parin vuoden ajan oli osastolla vakinainen huone vuokrattuna ja olikin toiminta silloin vilkaanpaa, mutta kun jäsenluku oli pieni ja menot suuret oli siitäkin huovuttava. Palkankorotusanomuksia osaston aloitteesta on tehty muutamia paikallisilta työnjohtajilta ja on sitä jonkun verran saatukin. Ruokailuhuone, jonka rautatiehallit. luovutti konepajalaisille, muutettiin osaston aloitteesta osuusruokalaksi ja on nyt kaikkien rautatieläisten yhteisenä käytettävänä. Yhteisiin työväenpyrintöihin on osasto voimiansa ja varojensa mukaan ottanut osaa. Paikkakunnan työväenl. Sosialistia on osasto avustanut ostamalla 5 osaketta. Turun t. säästöpankista on otettu 1 osake. Osakeyhtiö Laurilan osakkeita on osastolla 4 kappaletta. Puheenjohtajina ovat toimineet H. Helle 1905—1906, A. Leimu 1906—1908, O. Laiho 1908—1909, K. Virtanen 1909—1914, A. Leimu 1914—1916. Kirjurina F. Rantala 1905—1906, E. Korsi 1906—1907, O. Laiho 1907—1908, A. Leimu 1908—1912, O. Laiho 1912—1913, A. Leimu 1913—1914, F. Vanne 1914—1916. Rahastonhoitajana J. Brusila 1905—07, O. Laiho 1907—08, K. Rauhala 1908—10, O. Laiho 1910—12, A. Eriksson 1912 ja on vielä edelleenkin.

Mitään suuria ei osasto kuluneena kymmenenä vuotena ole saanut toimeen kun jäsenlukukin on pysynyt kovin pienenä, kokouksissa on suurimmaksi osaksi keskusteltu niistä kysymyksistä mitä keskustoilukunta on sille lähettänyt.

Suurenpana tekijänä osaston laimeaan toimintaan kuluneena kymmenenä vuotena on pidettävä sitä että on puuttunut kykeneviä henkilöitä jotka olisivat osaston toimintaa vieneet eteenpäin, on täytynyt aina valita samoja jäseniä toimiin joilla entisestään on ollut monellaisia sivutoimia, niin on osaston toiminta jäänyt enempi syrjään. Nyt alkanut toinen kymmenvuotiskausi näyttää valoisammalta kun jäsenluku on noussut siihen mitä se oli alkuaikoina.

Mukana ollut.

Hangon osaston toimintakertomus.

Osastomme on perustettu vuonna 1905 joulukuun ensimmäisenä päivänä. Perustavan kokouksen puheenjohtajana oli J. E. Lintonen, kirjurina toimi K. Eliasson, jotka myöskin tulivat johtokuntaan, sekä lisäjäseniksi M. Hellström, A. Sundberg ja Laakso.

Se oli siihen lupaavaan aikaan, nimittäin suurlakon jälkeen, jolloinka innostus oli ylimmillään. Osastoomme yhtyivät kaikki konepaj. työskentelevät, paria ikäloppua lukuunottamatta, jota kestitkin vuoteen 1907, jolloinka taantumus alkoi taasen kukoistaa. Silloinen vanha aatelismies, joka oli konepajan insinööriä ei suvainnut, että joku sosialid. järjestö lähettää hänelle pöytäkirjan otteitaan ja valitsemiaan henkilöitä keskustelemaan työväen mielipiteistä, heitä koskevista asioista. Osastomme boikoteeraus meni niinkin pitkälle päälystön taholta, että luvattiin eroittaa työpaikasta jos vaan aikoo edelleen kuulua osastoon. Niinkuin arvatakin voi, tämä saattoi paljon hajaannusta aikaan, toiset alkoivat käytyriksi ja heikoimpain oli erottava osastosta, että nyt ei enään ole muuta kun kaksi jäsentä, jotka ovat olleet perustamisesta alkain osastossa.

Osastomme liittyi Hangon Työv. yhdistykseen ala-osastoksi vuonna 1909, jonka kanssa yhdessä on koetettu kehittävästi vaikuttaa jäseniin ja ulkopuolella sitä. Vuonna 1910 liityttiin Suomen ammattijärjestöön. Kuten vlempanä näkyy on jäsenluku vähentynyt hyvin vähiin, vaan on taasen alkanut kasvaa, joten oli jo hyviä toiveita. Vaan vuonna 1914 jolloinka Hangon konepaja lakkasi olemasta ja työntekijät joutuivat hajaantumaan, joten yksi osa joutui jäämään Karjalalle, joka onkin täällä pitänyt osastoa hengissa, vaan kumminkaan ei ole voinut sanottavampaa toimia täällä epämu-
kavissa oloissa.

Tilasto jäsenluvusta vuosittain:

1906.	Jäseniä	vuoden	alussa	75,	vuoden	lopussa	75.
1907.	"	"	"	59,	"	"	13.
1908.	"	"	"	15,	"	"	16.
1909.	"	"	"	15,	"	"	20.
1910.	"	"	"	18,	"	"	21.
1911.	"	"	"	18,	"	"	24.
1912.	"	"	"	23,	"	"	30.
1913.	"	"	"	31,	"	"	36.
1914.	"	"	"	37,	"	"	18.
1915.	"	"	"	13,	"	"	11.
1916.	"	"	"	16,	"	"	—.

E. Sundberg.
Puheenjoht.

V. Mantere.
Kirjuri.

Pietarin osaston toimintakertomus.

Pietarin konepajalaiset olivat edustettuna yhdistyksen perustavassa kokouksessa Vaasassa 24—25 p. kesäk. 1904. Sääntöehdotus oli m. m. pietarilaisten puolesta laadittu tälle kokoukselle.

Osaston varsinainen toiminta alkoi kuitenkin vasta 1 p. huhtik. 1906, jolloin valittiin puheenjohtajaksi T. Kuittinen ja pöytäkirjuriksi H. Julin, joka sittemmin jäsenmaksujen

laiminlyönnin takia erosi. Hänen tilalleen tuli varajäsen M. Kakkinen, rahastonhoitajaksi tuli D. Karhunen, muut johtokunnan jäsenet olivat J. Matikainen ja Eskola. Osaston johtok. on pitänyt 7 kokousta, samoin osaston kokouksia on ollut 7. Jäsenluku vuoden lopulla oli 39. Tuloja Smk. 239:— ja menoja Smk. 126:—, joten säästö seuraavalle vuodelle oli Smk. 113:—.

V. 1907.

Osastossa oli jäseniä vuoden alussa 39, vuoden lopussa 48. Johtokuntaan ovat kuuluneet: T. Kuittinen, puheenjohtajana, muina jäseninä: M. Kakkinen, D. Karhunen alku- ja J. Eskola loppuvuoden, J. Matikainen ja A. Vaska. Johtokunnan kokouksia 13, osaston 8. Tuloja: edellisen vuoden säästön kanssa Smk. 440:45, menoja Smk. 164:01 joten säästö vuodelle 1908 tekee Smk. 276:44. Osasto oli vuosikokouksessa Oulussa edustettuna yhdellä edustajalla.

V. 1908.

Osastossa jäseniä vuoden alussa 48, vuoden lopussa 43. Kokouksia kaikkiaan pidetty 25, joista 12 johtokunnankokousta. Iltamia pidetty kaksi yleistä ja yksi perheiltama. Huvimatka tehtiin Venäjän Helluntaina Imatralle, jota varten saatiin valtiolta eri juna. Tuloja on osastolla ollut Smk. 841:60, menoja Smk. 152:47, joten säästö tekee Smk. 689:13. Laurila osuuksia on ostettu 5 kpl. Osasto edustettuna edustajakokouksessa Turussa yhdellä edustajalla.

V. 1909.

Osaston johtokuntaan ovat kuuluneet S. Manner, puheenjohtajana sekä muina jäseninä J. Soronen, J. Repo, M. Peltola ja Hitonen. Kokouksia pidetty 12 osaston ja 18 johtokunnan kokousta. Jäseniä osastossa oli vuoden alussa 40 ja vuoden lopussa 37. Kokoukset pidetty konepajalla työn päätyttyä. Iltamia on huvitoimikunta toiminut 3 yleistä ja 1 perheiltaman. Yhden iltaman voitto luovutettiin täällä Pietarissa toimivan yhteiskoulun hyväksi. Huvimatka tehtiin kuten edellisenäkin vuotena Imatralle joka onnistui hyvin. Osaston puolesta alettiin harrastamaan kesävapaa-lippuja ju-

namatkoja varten. Valittiin kolmehenkinen toimikunta joka kävi ensin piirihallituksessa ja sitte Helsingissä Rautatiehallituksessa. Tästä hommast ei ollut toivottuja tuloksia. Vaaliotteiden hommaaajiksi osaston jäsenille valittiin 9-henkinen toimikunta. Tästä koituneet kulut suoritti osasto. Avustettu on Helsingin metallisulkulaisia Smk. 50: — ja Ruotsin suurlakkolaisia Smk. 100: —, vapaaehtoisia keräyksiä lukuunottamatta. Niitä jäseniä jotka osaston kautta ovat tilanneet sanomalehden on osaston puolesta avustettu yhdellä ruplalla. Tuloja osastolle ollut edellisen vuoden säästön kanssa 440 ruplaa 10 kop., menoja 283: 76 kop., joten säästö tekee 152: 10 kop. Koko omaisuuden arvo Suomen rahassa tekee Smk. 1,169: 59.

V. 1910.

Tältä vuodelta ei ole paljon tietoja. Osaston jäsenluku joka vuoden alussa oli 37 on vähentynyt niin, että vuoden lopussa oli vaan 27. Huvimatka tehtiin tänäkin vuonna Imatralla. Osasto ollut edustettuna Vaasassa pidetyssä vuosikokouksessa yhdellä edustajalla.

V. 1911.

Osaston toimikuntaan ovat kuuluneet J. Malmi (puheenjohtajana), J. Repo, D. Karhunen, S. Mannner, H. Matikainen ja M. Peltola. Osasto on saanut toimia paljon ahtaamissa oloissa kuin ennen, sillä ei ole saatu enään kokouksia pitää konepajalla niinkuin ennen. Kuitenkin on vuoden kuluessa pidetty 6 toimikunnan ja 7 osaston kokousta. Kokouksia on pidetty eri paikoissa, kuten Rajajoen työväentalolla, Schuvalovan järven rannalla ja milloin missäkin. Osasto on ollut edustettuna yhdistyksen vuosikokouksessa Viipurissa. Osasto on yhdessä S. V. R. Konep. työm. sairaus- ja hautausapukassan kanssa hommannut yhden iltaman. Huvimatka tehtiin kuten edellisinkin vuosina Vuoksenniskalle, joka onnistui hyvin. Osasto on jäseniään avustanut sanomalehden tilausrahoilla melkein yhtä suurella summalla kuin jäsenmaksut, mutta siitä huolimatta on jäsenluku vähentynyt niin että vuoden lopulla oli ainoastaan 17 täysinmaksanutta.

V. 1912.

Osaston johtokuntaan ovat kuuluneet Y. Maksimoff (puheenjohtajana alkuvuoden), K. Rantanen (puheen). loppuvuoden), P. Kiokkonen, M. Peltola, J. Malmi ja J. Repo. Kokouksia pidetty 5 toimikunnan ja 3 osaston. Jäseniä vuoden alussa oli 14 ja vuoden lopussa 9. Osasto on saanut toimia hyvin ahtaissa oloissa, ilman lain suojaa. Tämä onkin vaikuttanut että jäsenmäärä on niin pieni. Puolueemme lehden tilaajia auttoi osasto 2 ruplalla jäsentä kohti Sairaudenaikana avusti osasto yhtä jäsentä 20 ruplalla ja työttömiksi joutuneita jäseniä avustettiin myös. Iltaa pidetty 2 yleistä ja yksi perheiltama sekä huvimatka Imatralle. Osaston omaisuus Suomen rahassa seuraava: rahaa pankissa 417: 24, arvopaperissa 260: —, kirjaston arvo 140: —, epävarmoja saatavia 220: 36, käteistä rahaa 169: 50, muuta omaisuutta 20: —, yhteensä Smk. 1,227: 10.

V. 1913.

Toimintaa koetettiin pitää vielä hengissä vaikka jäsenmäärä oli ainoastaan 7. Tehtiin sellainen päätös, että jos jäsenmäärä laskee alle 7, niin sitte lopetaan osaston toiminta kun sen on toimittava niin vaikeissa olosuhteissa. Osasto oli yhdistyksen edustajakokouksessa Kuopiossa edustettuna yhdellä edustajalla.

V. 1914.

Toiminta lienee vielä alkuvuodessa ollut vireillä, mutta lopulla vuotta se sammui vajaan. Tämä ei suinkaan tapahtunut odottamatta, sillä oliban jäsenmäärä siksi pieni, että saattoi odottaa millä hetkellä hyvänsä osastolle kuolemaa.

7:nen edustajakokouksen pöytäkirjat.

Pöytäkirja, tehty S. V. R. Konep. t. y. 7:ssä edustajakokouksessa joka pidettiin 22 ja 23 p. Huhtik. 1916 Helsingissä Työväentalon yläravintolassa.

Kokous alkoi kello 10 aamupäivällä ja avasi sen Keskustoimikunnan puolesta O. Lamminsalo, lausui edustajat tervetulleiksi, toivotti kokoukselle hyvää menestystä sekä kehoitti kokousta valitsemaan itselleen puheenjohtajan. Puheenjohtajiksi, joita päätettiin valita kaksi, tulivat A. Haapala Helsingistä ja J. F. Viitanen Oulusta, sihteeriä samoin valittiin kaksi ja tulivat niiksi K. G. Takala ja O. Salminen, molemmat Helsingistä. Valtakirjojen tarkastajiksi valittiin molemmat puheenjohtajat.

Tarkastetuista valtakirjoista kävi selville, että edustajia oli saapunut seuraavasti: J. Lemström ja J. F. Viitanen Oulusta, V. Kosunen Vaasasta, A. Leimu Turusta, J. Korpi Karjalta, A. Holopainen ja G. Silenius Kuopiosta, A. Luukkonen, A. Pursiainen, O. Suhonen ja M. Lehto Viipurista, A. Haapala, K. G. Takala, I. Kari, A. Salminen ja K. Lehtonen Helsingistä, sekä johtokunnan jäsenet A. Eriksson Turusta, J. Nupponen Viipurista sekä Helsingissä olevat Keskustoimikunnan jäsenet O. Lamminsalo, J. Rinne, E. Tuominen, J. Koivisto ja O. Salminen.

1 §.

Haapala esitti kokoukselle että Työmies-lehden puolesta on käyty pyytämässä että joku kokouksessa ottaisi vaivakseen tämän aamupäivän tehdä muistiinpanoja Työmies-lehteä varten, koska samaan aikaan on sattunut useita toisia kokouksia, niin ettei toimituksen puolesta voida kaikkia seurata, mutta iltapäivällä kyllä toimituksen puolesta tulee mies kokoukseen. Kokous valitsi tähän toimeen A. Luukkosen.

2 §.

Luettiin kokoukselle johtokunnan laatima työjärjestys, joka hyväksyttiin A. Holopaisen ja A. Luukkosen tekemillä

lisäyksillä, joista edellinen koski vapaalippuanomusta kokouksiin ja jälkimäinen eräitä epäkohtia viimeisen palkan korotuksen johdosta Viipurissa.

3 §.

Luettiin toimintakertomus kolmevuotiselta toimintakaudelta. Toimintakertomuksen mukaan oli yhdistyksen jäsenluku edellisen vuoden lopussa 620 jäsentä. Toimintakertomus hyväksyttiin. Samoin luettiin tilikertomus ja tilintarkastajain lausunto kolmelta vuodelta eikä näitä vastaan kokouksella ollut mitään muistuttamista. Keskustoimikunnalle myönnettiin täydellinen tili- ja vastuuvapaus tilintarkastajain lausunnon perusteella.

4 §.

Ensimmäisenä keskustelukysymyksenä oli Keskustoimikunnan laatima sääntöehdotus uusiksi yhdistyksen säännöiksi jonka mukaan yhdistys ehdotetaan muutettavaksi liitoksi. Samoin oli osastoille laadittu uudet säännöt. Vaasan osaston edustaja ehdotti että sääntöehdotus pitemmittä keskusteluita hylättäisiin, sillä perusteella, että nykyinen aika ei olisi sovelias sääntöjen uusimiseen ja ettei ole tarpeellista yhdistystä muuttaa liitoksi; tähän yhtyi Oulun edustajat. Toiset edustajat pitivät tärkeänä saada uudistettua nykyiset säännöt, jotka eivät pitempään aikaan ole enään vastanneet tarkoitustaan. Olivat ehdottomasti liittojärjestelmän kannalla ja koska yhdistyksen jäsenlukukin oli jo niin suureksi kasvanut, niin yhteistoiminta joutuisi kärsimään ellei jo ryhdyttäisi puuhiin sääntöjen uusimiseksi. Äänestyksen jälkeen päätettiin sääntöehdotus ottaa käsitteilyn alaiseksi sekä lähteä käsittelemään sitä pykälä kerrallaan.

S. V. R. Konepajain Työväen liiton säännöt.

Yleinen ohjelma.

1, 2 ja 3 kohta hyväksyttiin. 4:teen kohtaan tehtiin pieni muutos. 5 ja 6 kohta hyväksyttiin.

1 §. Liittoon yhtyminen. 1 kohta hyväksyttiin Helsingin osaston ehdottamalla lisäyksellä. 2 kohta muutettiin 3:nen tilalle ja 3 kohta toisen tilalle. 4 ja 5 kohta hyväksyttiin.

2 §. 1 ja 2 kohtaan tehtiin H:gin osaston ehdottama lisäys. 3:mas kohta hyväksyttiin sellaisenaan 11 äänellä 10 vastaan; vähemmistön ehdotus oli että maksuaika kestäisi neljännen kuukauden 20:teen päivään.

3 §. Liittotoimikunta. 1 ja 2:nen kohta hyväksyttiin. 3 kohtaan ehdottivat Viipurin osaston edustajat muutosta, että ne jäsenet joista liittotoimikunta valitaan eivät tarvitse olla Helsingin osaston asettamia ehdokkaita, vaan että edustajakokouksella on oikeus tehdä omia ehdokkaitaan lisäksi Helsingin osaston jäsenistä. Siis liittotoimikunta valitaan Helsingin osaston jäsenistä. Ehdotus hyväksyttiin. Viitanen ehdotti sääntöihin lisäystä joka koskisi Liittoneuvoston perustamista. Liittoneuvosto valittaisiin, eri osastoista ja toimisi liittotoimikunnan apuna vaikeimmissa tehtävissä. Ehdotettua liittoneuvostoa pidettiin tarpeettomana ja sai äänestuksessa ainoastaan kaksi ääntä.

4 § hyväksyttiin sellaisenaan.

Tämän jälkeen otettiin 1½ tunnin päivällisloma. Päivällisen tarjosi Työväentalon yläravintolassa Helsingin osasto. Päivällisloman jälkeen jatkettiin kokousta ja ryhtyi Viitanen nyt vuorostaan puhetta johtamaan.

5 §. Tilintarkastus, hyväksyttiin.

6 §. Sairasavustus.

Viitanen ehdotti, että pykälä kokonaisuudessaan hylättäisiin. Korpi ehdotti hylättäväksi seitsemännen pykälän ja ne varat jotka siten säästetään yhdistetään kuudenteen pykälään. Piti sairasaavustussummaa muuten riittämättömänä sekä työttömyysavustusta tarpeettomana. Tehdyt ehdotukset hylättiin.

1:nen kohta hyväksyttiin. 2:seen kohtaan hyväksyttiin Viipurin edustajain ehdotus, että sairausapua hakevalta vaaditaan joko lääkärin antama todistus tai kahden jäävittömän henkilön todistus sekä että osastot valitsevat kaksi sairastarkastajaa. Helsingin osaston tekemä ehdotus, että jäsenkirja pitää olla sääntöjen mukaisessa kunnossa hyväksyttiin. Samoin hyväksyttiin jäsenkirjaan merkittäväksi avustukset. Pykälän loppuosa hyväksyttiin muutoksitta.

7 §. Työttömyysavustus. 1 ja 2:n kohta hyväksyttiin. 3:teen kohtaan ehdotti Pursiainen että ne jotka ovat viisi vuotta olleet jäsenenä saisivat avustusta A-luokassa 2 mk., B-luokassa 1: 75 penniä ja C-luokassa 1: 50 penniä päivältä. Kolmas kohta hyväksyttiin 11 äänellä 7 vastaan, jotka annettiin Pursiaisen ehdotuksen puolesta.

4:jäs kohta hyväksyttiin. Holopainen ehdotti, että se mitä mainitaan 7 § 4:ssä kohdassa sovelletaan myöskin 6:teen pykälään, hyväksyttiin.

8 §. Edustajakokous.

Pykälä hyväksyttiin muuten paitsi 4 kohtaan tehtiin muutos: Kiireellisissä tapauksissa yhden kuukauden ajalla.

9 §. Yleisiä määräyksiä.

2 kohtaan ehdottivat Helsingin osaston edustajat muutosta, että jos osasto eroaa liitosta se saisi viedä varansa mukanaan, ei saanut kannatusta. Pykälä kokonaisuudessaan siis tuli hyväksytyksi.

Viipurin edustajain ehdotus, että henkilö joka on jäsenenä S. V. R. Konepajain Työväenliitossa ja muuttaa pois Rautatien konepajoista, saisi yhä edelleenkin kuulua jäsenenä S. V. R. Konepajain liittoon, hyväksyttiin. Korpi ehdotti että liiton yhteyteen perustettaisiin vanhuuden eläkelaitos. Ehdotus hylättiin.

5 §.

Otettiin käsiteltäväksi sääntöehdotus osastojen säännöiksi. 1 § hyväksyttiin. 2 § tehtiin se lisäys, että jäsen, jolla on enemmän kuin 3 kk. rästiä katsotaan liitosta eronneeksi. 3:mas § hyväksyttiin. 4:nen § 2 kohtaan se lisäys: »tai kun kaksi jäsentä sitä vaatii». 5 ja 6:des § hyväksyttiin muutoksitta.

6 §.

Otettiin sitte käsittelemäläiseksi näiden sääntöjen käytäntöön ottaminen. Ei katsottu vielä näillä korjauksilla voittavan hyväksyä sääntöjä lopullisesti käytäntöön, vaan että ne vielä painatetaan nyt tehtyinä korjauksineen ja jaetaan osastoille jäsenille jaettavaksi sekä seuraavassa edustajakokouksessa lopullisesti päätetään niiden käytäntöönottamisesta. Jos pidetään tarpeellisena, kutsutaan ylimääräinen edustajakokous päättämään ja hyväksymään ne käytäntöön.

7 §.

Karjan osaston puolesta esitettiin: »Että olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin että ne palkanlisäykset, jotka on saatu sodan ajaksi, saataisiin vakinaisiksi». Esitys synnytti vilkkaan keskustelun jota vastustettiin sen syvn perusteella että on vielä ennen aikaista puhua poisottamisesta kun sitä nykyisen tilanteen jatkuessa täytyy saada vielä lisää, ja että aika kulloinkin näyttää kuinka paljon täytyy palkkaa saada. Viipurin osaston puolesta tuotiin esille, että parhain keino ylläesitetylle kysymykselle on järjestäminen ja että jokaisen työntekijän velvollisuus on nyt liittymällä osastoihin, koetettava järjestöjä vahvistaa, niin silloin myöskin ollaan vahvempia pitämään puoliamme. Järjestäminen nykyisen tilanteen vallitessa katsottiin parhaaksi keinoksi, joka yksimielisesti hyväksyttiin.

8 §.

Helsingin osaston herättämä kysymys: »Että eikö olisi jo aika ryhtyä hommaamaan uutta palkanylennysanomusta» sai osakseen yksimielisen hyväksymisen kaikilta edustajilta, jotka osastojensa puolesta toivat esille, että olisi ryhdyttävä pikaisiin toimenpiteisiin palkankorotuksen hyväksi. Käytelyissä puheenvuoroissa tuotiin esille että elantokustannukset, siitä lähtien kuin viimeksi palkankorotusta on saatu, ovat kohonneet huomattavasti eli kaikkiaan sodan alusta luki noin 60—75 prosenttia, toiset lait huomattavasti enemmänkin, kun palkat sen sijaan ovat kohonneet vain noin 20 prosenttia, paitsi aivan pienipalkkaisia. Ehdotettiin anottavaksi 10 pennin ja 15 pennin korotusta tuntia kohti; kymmenen pennin puolesta annettiin ainoastaan yksi ääni joten kokouksen päätökseksi tuli, että anotaan 15 pennin korotusta. Ehdotettiin myöskin, että perheellisille anottaisiin suhteellisesti enemmän kuin perheettömille, mutta tämä ehdotus sai hyvin vähän kannatusta joten kokous päätti anoa kaikille yhtä paljon. Ehdotettiin että kokous nyt jo valmistaisi anomuksen sekä että anomuksen valmistus jätettäisiin Keskustoimikunnalle, joista kumpakin ehdotusta kannatettiin yhtä paljo, kumpikin saivat 9 ääntä. Puheenjohtaja ratkaisi äänestyksen siten, että anomuksen teko jäi Kes-

kustoimikunnan huoleksi, jonka kokous valtuutti sen myös Rautatiehallitukselle jättämään.

9 §.

Seurasi sitte kysymys uudesta ammattivaaralasta eli vastaako konepajat nykyisin uuden ammattivaaralain määräyksiä. Ajan säästämiseksi päätettiin valita valiokunta johon valittiin mies joka konepajalta ja tuli siihen valituksi seuraavat henkilöt: E. Tuominen Helsingin konepajalta, J. Koivisto ja A. Salminen Fredriksberg'in konepajalta, H. Suhonen Viipurin kanep., G. Silenius Kuopion konep., A. Leimu Turun konep., J. Lemström Oulun konep., V. Kosunen Vaasan konep. ja J. Korpi Karjan konep. Valiokunnan tehtäväksi jäi yhdistää kaikki tehdyt epäkohtailmoitukset sekä laatia niistä ehdotus.

10 §.

Otettiin käsiteltäväksi Viipurin osaston herättämä kysymys: »Miten saataisiin jäsenet enemmän kuin tähän asti toimimaan sosialidemokratisen ohjelman mukaisesti», jonka alusti Pursiainen seuraavasti: Koska tiedämme, että nykyoloissa on kovin vaikeata tehdä laajempaa ja seikkaperäisempää selostusta asemastamme, koska ihmiskunnalta näyttää ylipäänsä höltyvän käsitykset keskinäisestä solidaarisuudesta, niin tahdomme kosketella ainoastaan niitä seikkoja, jotka meillä olisi tilaisuus saavuttaa tai ainakin pitää kiinni niistä saavutuksista jotka meillä on jo olemassa. Ohjelmamme yksi päämäärä on saada työaika lyhennetyksi. Työajan lyhennys on suuri voitto; mutta miten on käytännössä? Työaikaa on jatkettu jokaisessa Rautatien konepajassa ja sitä ei ole juuri ollenkaan vastustettu, päinvastoin yksityistapauksissa on sitä myötäväikutettu ja näinollen olemme suoranaisesti myyneet senkin vähäisen vapaa-aikamme, mikä meillä on ollut käytännössä. Siis asiaan kiinni tarmolla, nyt kun koittaa vuoden parhain aika, jolloin työläinenkin saisi edes hiukankin virkistyttyä itseään, niin olisi mielestämme kokouksen syytä käydä yllämainittua asiaa käsittelemään ja ryhtyä tarmokkaisiin toimiin normaalityöajan säilyttämiseksi.

Keskustelussa tuotiin esiin, että on pyrittävä suurempiin ponnistuksiin työpäivän lyhentämiskysymyksissä. Ylityötä pidettiin suurena esteenä työntekijäin henkisellem kehitykselle vieden siltä ajan sekä halun toimia henkisen että aineellisen kehityksen hyväksi. Alustus ja keskustelu pidettiin vastauksena kysymykselle.

Asiain käsittely lopetettiin kello 8,30 ill. ja puheenjohtaja ilmoitti että kokousta jatketaan huomenna kello 10 a. p. samassa paikassa.

Seuraavana kokouspäivänä jatkettiin kokousta kello 10: ltä a. p. Puhetta johti Haapala aamupäivän ja Viitanen iltapäivän.

11 §.

Edustaja Luukkonen esitti kokoukselle välikysymyksen sen johdosta kun Työmies-lehden puolesta ei eilen iltapäivällä eikä vielä tänäänkään ole suvaittu tulla seuraamaan kokousta vaikka oli luvattu, ei edes eilen viitsitty hakea kokousselostusta lehteen jota oli pyydetty aamupäivän pitämään eikä tämänpäivän »Työmieheissä» ole sanallakaan mainittu kokouksesta. Kokous yhtyi välikysymyksen tekijään sekä päätti lausua paheksumisensa sen välinpitämättömän ja leväperäisen menettelyn johdosta jota sanotun lehden taholta on osoitettu Rautatien konepajalaisia kohtaan. Mainittiin esimerkkejä m. m. viime talvella Helsingissä pidetyn yleisen kokouksen johdosta, jolloin lehti ilmoitti kokouksen alkavaksi kello 1 päivällä vaikka se piti olla kello 10 a. p. ja jota ei pyydettyessä suvaittu korjata vaikka siihen vielä olisi ollut tilaisuus. Samoin tuotiin ilmi että lehdessä on palstottain riitakirjoituksia joita vähentämällä voitaisiin ammatillista liikettä paremmin seurata. Toisaalta lehti kyllä seuraa sellaistenkin järjestöjen toimintaa jotka eivät kuulu puolueeseen eikä Ammattijärjestöön. Kokous päätti vielä, että Helsingin osaston edustaja lausuisi Työväen Sanomalehti o. y. kokouksessa paheksumisensa lehden toimitukselle.

12 §.

Ammattivaaralain johdosta eilen valitun valiokunnan puolesta luki E. Tuominen kaikki epäkohdat joita eri kone-

pajoilla valickunnalle ilmoitettiin olevan. Valiokunnan puolesta ilmoitti Tuominen ettei se ole työtään saanut täysin valmiiksi syystä että epäkohtia tuotiin niin runsaasi ja monenlaisia, varsinkin Helsingin, Fredriksbergin ja Viipurin konepajoilla ilmoitettiin epäkohtia olevan runsaammin, Vaasan, Oulun, Turun ja Kuopion konepajoilla vähemmän. Ainoastaan Karjan konepajalla ilmoitusten mukaan oli tyydyttävässä kunnossa. Epäkohtien lukuisuus vaatii paikallista tarkastusta ja siten saatujen varmojen tilastojen esiintuomalla vasta käännyttäisiin asianomaisten virastojen puoleen. Epäkohtien lopullinen valmistus jätettiin keskustoimikunnan huoletksi. Siitä josko näistä epäkohdista tehdään huomautus Rautatiehallitukselle vai ammattitarkastajalle oltiin eri mieltä, enemmistö kannatti ammattitarkastajien puoleen kääntymistä koska jo Rautatiehallitukselle on siitä huomautettu. Kokous päättikin kaikista epäkohdista ilmoittaa ammattien tarkastajille paitsi ruokailuhuoneita koskevan anomuksen johdosta käännyttään Rautatiehallituksen puoleen.

13 §.

Viipurin osaston puolesta tuotiin esiin että työaika Viipurin konepajassa tulee jonkun verran pitemmäksi kuin toisilla Rautatien konepajoilla koska työt Viipurin konepajalla aloitetaan kello puoli 7 aamulla, mikä toisilla konepajoilla tapahtuu vasta kello 7, heillä kyllä on puoli tuntia aamiaislomaa, jota ei toisilla ole, vaan koska toisilla Rautatien konepajoilla on työläisillä oikeus syödä aamiaisensa työnsä lomassa, niin ovat Viipurin konepajalaiset täten joutuneet poikkeusasemaan. Kokous valtuutti Keskustoimikunnan tekemään huomautuksen Rautatiehallitukselle ylläesitetystä seikasta.

14 §.

Otettiin käsiteltäväksi Viipurin osaston esittämä kysymys »että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin sisäistä provokatsionia vastaan». Kysymyksen alusti Luukkonen sekä lopuksi esitti kokoukselle seuraavan ehdotuksen: Koska viime vuoden toiminnassa oli selvästi huomattavissa, että ilmiantoja oli harjoitettu, sentähden olisi kokouksen velvollisuus koettaa saada järjestö-kuri tiukemmaksi, epäiltävissä tapauksissa

panna toimeen tarkka tutkimus ja jos syyllisyys tulee todistetuksi, niin heti eroittaa se jäsen osastosta sekä ilmoittaa että hän tulee erotetuksi myöskin puolueesta. Luottamustoiimiin valitessa olisi aina otettava valittavan entisyys huomioon.

Keskustelussa todettiin että niin oli tapahtunut kuin alustaja mainitsi ainakin Viipurissa ja Helsingissä, vaan koska ei sitovia todisteita ole ketään vastaan ilmautunut niin on asia jäänyt sikseen. Kokous hyväksyi alustajan ehdotuksen yksimielisesti.

15 §.

Seurasi sitte Viipurin osaston esittämä kysymys »Miten saataisiin kaikki S. V. R. konepajoissa työskentelevät työläiset liittymään jäseneksi osastoihimme». Kysymyksen alusti Pursiainen seuraavasti: Koska S. V. R. konepajojen T. y:n osastoissa jäsenluku yhä edelleen on pysynyt hyvin pienenä, niin on syytä epäillä, ettei se järjestynyt joukko ole tehnyt voitavaansa saadakseen joka miestä liittymään osastoon jäseneksi. Jokaiselle vähänkin ajattelevalle työläiselle on selvänä se tieto, että niin kauan kuin suurempi enemmistö ei ole mukana toiminnassa, niin ei parannuksistaakaan ole suuria toiveita. Sentähden ehdotamme Viipurin osaston puolesta, että nyt kuluvalle vuodelle käytäisiin mahdollisimman tarmokkaasti työhuoneagitatsionia siihen suuntaan, että niin pian kuin tämä nykyinen tilanne päättyy tullaan jättämään Rautatiehallitukselle suuremmat anomukset eli vaatimukset työläisten olojen parantamiseksi, joista kokous voisi määritellä mitä tullaan tahtomaan ja millä tavalla tullaan menettelemään. Että kokous kehottaisi osastojen toimikuntia käyttämään osastojen kokouksissa kykeneviä puhujia jotka tarkasti selostaisivat ammatillisen liikkeen merkityksestä ja numeroilla osoittaisivat mitä ammatillinen liike on aikaan saanut. Ehkä sekin innostaisi toimintaan ja kokoukset olisivat enemmän puoleensa vetäviä. Huvitoimikunnat voisivat myöskin antaa useampia vapaita illanviettoja ja näytäntöjä, joissa ohjelma olisi agitatsionia. Kokous hyväksyi alustajan ehdotukset paitsi illanviettojen järjestäminen jätettiin kunkin osaston harkinnasta riippuvaksi.

16 §.

Olettiin keskusteltavaksi turkulaisten esittämä kysymys »että valtio ryhtyisi myymään puita työläisilleen sisäänostohinnoilla». Ksymyksen alusti Eriksson huomauttaen kuinka vaikeata on nykyään saada puita, varsinkin heillä Turussa on odotettavissa ensi talvella kovin huonoa puiden saantiin nähden. Sentähden ovatkin useat yksityiset tehtailijat ja liikemiehet alkaneet myydä omille työläisilleen puita siten helpoittaakseen heidän toimeentuloaan, ja että kokous päättäisi anoa että valtio myöskin, yksityisten esimerkkiä seuraten, ryhtyisi myymään puita työläisilleen sisäänostohinnoilla ja ettei kukaan voisi keinotella, määräisi kokous jonkun ylimmän rajan kuinka paljon yhdelle työntekijälle myydään vuodessa. Kokous hyväksyi yksimielisesti tehdyn ehdotuksen sekä päätti anottavaksi yhdelle työntekijälle myytäväksi korkeintaan 12 kutuimetriä. Tämäkin anomus jätettiin Keskustoimikunnan huoleksi.

17 §.

Kuopion osaston edustaja Holopainen esitti että kokous päättäisi anoa vapaalippuoikeutta kokouksiin osaaottaville konepajalaisille, koska muillakin valtion virka- ja palvelijakunnalle niitä annetaan, ainoastaan konepajalaiset ovat jätetty poikkeusasemaan. Kokous hyväksyi yksimielisesti tehdyn ehdotuksen sekä antoi asian Keskustoimikunnan huoleksi.

18 §.

Olettiin käsiteltäväksi Oulun osaston herättämä kysymys että edustajain palkat maksettaisiin Keskustoimikunnan puolesta joka ne sitten perisi osastoilta jäsenluvun perusteella. Kysymyksen alusti Viitanen huomauttaen kuinka väärä nykyinen edustajain palkkojen maksutapa on. Koska nykyisin jokainen osasto itse kustantaa edustajansa kokoukseen, tulevat siitä varsinkin he oululaiset melkein aina kärsimään, sekä yleensä enemmän kuin toiset osastot. Kokous pitikin alustajan ehdotusta oikeana mutta päätti kummin-kin että vielä tähän kokoukseen jokainen osasto kustantaa itse edustajansa, mutta seuraavissa kokouksissa jo maksetaan matkakulut alustajan ehdottamalla tavalla.

19 §.

Viipurilaiset edustajat toivat esille, että Viipurissa on jätetty toisia työntekijöitä kuten sähkötehtaan lämmittäjät, voitelijat ja pruden kärrääjät sekä konep. yövahdit viimeisessä palkankorotuksessa vähemmälle kuin heille on ollut tuleva. Asian johdosta on käännytty konepajan päällikön ja Piirihallituksen puoleen vaan on heille ilmoitettu että kyseessä olevat työntekijät ovat kuukausipalkalla. Koska kuitenkin mainitut työntekijät saavat palkkansa saman listan mukaan kuin toisetkin tuntipalkkalaiset ja ovat aikaisemmin saaneet samat korotukset kuin toisetkin työläiset, niin pitävät nämät työläiset itseään tuntipalkkalaisina. Heillä on kuukaudessa määrätty luku tunteja jonka mukaan saavat palkkansa. Edustajakokous velvoitti että Keskustoimikunnan on otettava toisilta osastoilta selvä jos on mahdollisesti samanlaisia epäkohtia, sekä sitte käännyttävä Rautatiehallituksen puoleen anomuksella että Rautatiehallitus ryhtyisi niihin toimenpiteisiin että ylläesitetty epäkohta tulisi korjatuksi.

20 §.

Keskustoimikunnan ehdotus että otettaisiin korttijärjestelmä käytäntöön Keskustoimikunnalle, koska nykyinen jäsenluettelokirja on käynyt pieneksi niin olisi kumminkin uusi ja isompi hankittava, vaan koska korttijärjestelmä on käytännöllisempi niin on Keskustoimikunta sitä sen takia ehdottanut. Keskustoimikunnan ehdotus hyväksyttiin ilman pitemmittä keskusteluita.

21 §.

Hyväksyttiin rahastonhoitajan laatima tulo- ja menoarvio.

22 §.

Keskustoimikunnan veroksi hyväksyttiin entinen vero 1: 30 p. jäseneltä vuodessa.

23 §.

Otettiin keskusteltavaksi Keskustoimikunnan jäsenten palkat. Tehtiin useampia eri korotusehdotuksia, mutta lo-

puksi hyväksyttiin seuraavat palkat: sihteerille Smk. 100: —, rahastonhoitajalle Smk. 75: —, puheenjohtajalle Smk. 50: —, sekä muille toimikunnan jäsenille Smk. 25: —.

24 §.

Toimitettiin Keskustoimikunnan jäsenten vaali ja valituiksi tulivat: O. Salminen 19 äänellä, J. Rinne 19 äänellä, Koivisto 16 äänellä, A. Salminen 16 äänellä ja I. Kari 14 äänellä. Varajäseniksi tulivat Tuominen, Kauppinen ja Viitala. Johtokunnan jäseniksi hyväksyttiin yksimielisesti kaikki entiset eli J. Nupponen Viipurista, I. Heikkilä Oulusta, A. Eriksson Turusta ja J. Korpi Karjalta.

25 §.

Tilintarkastajiksi valittiin O. Lamminsalo ja K. Lehtonen sekä varalle K. G. Takala.

26 §.

Lamminsalo ehdotti että koska nyt on kulunut kymmenen vuotta siitä jolloin tämä yhdistys perustettiin niin eikö olisi syytä julkaista kymmenvuotinen toimintakertomus jossa samassa myös voisi painattaa tämän kokouksen pöytäkirjan. Ehdotusta kannatettiin sekä lausuttiin myöskin että sääntöehdotus voitaisiin sovittaa myös tähän yhteyteen. Edustajakokous päätti kannattaa kymmenvuotisen toimintakertomuksen painattamista mutta ei kokous katsonut voivansa päättää siitä lopullisesti vaan alistettiin se osastojen ratkaistavaksi.

27 §.

Seuraava vuosikokous päätettiin yksimielisesti pitää Helsingissä.

28 §.

Luettiin osastojen lähettämät tilastot jäsenmäärästään ja paljoko on työntekijöitä osaston alaisissa Rautatien konepajoissa, paljoko kuuluu muihin järjestöihin ja paljoko on järjestymättömiä; näitä tilastoja oli saapunut kaikilta muilta osastoilta paitsi Vaasan osastolla, joten täytyy käyttää Vaa-

san osaston jäsenmäärään nähden sitä lukua joka oli osastolla viime vuoden lopussa sekä muihin tietoihin osaston edustajan antamia tietoja.

Työntekijöitä Helsingissä yhteensä 1,203, niistä kuuluu S. V. R. Konep. t. y. 456, muihin järjestöihin 155, järjestymättömiä 592.

Työntekijöitä Viipurissa 526, niistä kuuluu S. V. R. Konep. t. y. 284, muihin järjestöihin 34, järjestymättömiä 208.

Työntekijöitä Kuopiossa 101, niistä kuuluu S. V. R. Konep. t. y. 61, järjestymättömiä 40.

Työntekijöitä Oulussa 174, niistä kuuluu S. V. R. Konep. t. y. 83, muihin järjestöihin 7, järjestymättömiä 84.

Työntekijöitä Vaasassa noin 70, niistä kuuluu S. V. R. Konep. t. y. 36, muihin järjestöihin 2, järjestymättömiä 32.

Työntekijöitä Turussa 136, niistä kuuluu S. V. R. Konep. t. y. 33, muihin järjestöihin 4, järjestymättömiä 99.

Työntekijöitä Karjalla 21, niistä kuuluu S. V. R. Konep. t. y. 16, muihin järjestöihin 3, järjestymättömiä 2.

Yhteensä on työntekijöitä S. V. R. Konepajoilla 2,231, niistä kuuluu S. V. R. Konep. t. y. 969, muihin järjestöihin 205, järjestymättömiä 1,057.

29 §.

Ehdotettiin, että kokous päättäisi kymmenvuotisen toiminnan muistoksi ikuistuttaa se ottamalla yhteinen valokuva; ehdotusta kannatettiin että vastustettiin, vaan koska toisilla edustajilla oli kiire matkustaa pois niin päätettiin ehdotus siitä syistä hyljätä.

30 §.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin K. Lehtonen ja A. Salminen.

Lopuksi lausuivat edustajat kiitoksensa Helsingin osastolle sillä vieraan varaisuudesta kuin olivat osakseen saaneet. Helsingin osastolle lausuttiin myös toivomus että se koettaisi valmistaa nuorempia jäseniä osastonsa virkailijoiksi, jonka toimenpiteen kautta vapautuisi vanhempia ja kokeneempia jäseniä toimimaan Keskustoimikunnassa. Silloin ei syntyisi hankaluuksia luottohenkilöitten valinnassa

kuten on tapahtunut ja samalla se myös loisi innostusta nuoremmissa jäsenissä toimimaan yhteisen asiamme hyväksi.

Kokous loppui kello 4 j. p. p.

Pöytäkirjan vakuudeksi

O. Salminen.
(Kirjuri.)

K. G. Takala.
(Kirjuri.)

Olemme tarkastaneet S. V. R. Konepajojen T. Y. 7:nen Edustajakokouksen pöytäkirjan ja havainneet sen keskustelujen ja päätösten kanssa yhtäpitäväksi.

Helsingissä 4/6 1916.

K. Lehtonen.

A. Salminen.

Ylimääräisen edustajakokouksen pöytäkirjat.

Pöytäkirja tehty S. V. R. Konepajojen T. y. ylimääräisessä edustajakokouksessa, joka pidettiin Työväentalolla huone N:o 13, 1 p. lokak. 1916 kello 10 a. p. Kokouksen avasi Keskustoimikunnan puolesta J. Koivisto. Keskustoimikunnan tarkastamista valtakirjoista kävi selville että edustajia oli saapunut seuraavasti: V. Pentikäinen Kuopiosta, J. Jansson Karjalta, Alb. Eriksson Turusta, J. Nupponen, F. J. Liljeqvist ja A. Luukkonen Viipurista, J. F. Viitanen Oulusta, K. Tuominen Vaasasta, A. Haapala, F. R. Ruuhinen, A. Kauppinen, E. Järvinen ja E. Salminen Helsingistä. Sekä näiden lisäksi olivat läsnä Keskustoimikunnan jäsenet J. Koivisto, J. Rinne, A. Salminen, J. Kari ja O. Salminen. Puheenjohtajaksi valittiin A. Haapala ja J. Koivisto, pöytäkirjuriksi O. Salminen.

1 §.

Puhetta johtamaan ryhtyi A. Haapala, sekä ehdotti työjärjestykseksi: 1:si Palkkakysymys, 2:si Eläkekysymys, 3:si Kesäloma, 4:si Pilettikysymys, joka hyväksyttiin.

2 §.

Otettiin esille Viipurin osaston herättämä kysymys että hetimiten pantaisiin hallitukseen uusi palkankorotusanomus. Kaikki edustajat toivat osastojensa kannan esille. Vaikka useilla osastoilla oli hyvin erilaisia ja erisuuruisia ehdotuksia korotuksiksi oli edustaj. annettu valta yhtyä kokouksessa toistenkin ehdotuksiin jos se parhaaksi havaitaan. Ehdotettiin sellaista luokittelua että pienipalkkaisille pyydetäisiin enemmän, toiset ehdottivat kaikille anottavaksi yhtä suurta korotusta, sitte vielä oli Viipurin os. ehdotus että ammattimiesten alimmaksi palkaksi anottaisiin 1: 25 p., apumiesten 90 p. ja oppilaitten 65 p. tunnilta. Viipurilaiset kuitenkin luopuivat ehdotuksestaan joten äänestettiin ainoastaan kahden edellisen välillä jolloin jälkimäinen voitti saa-

den melkein kaikki äänet. Korotuksen suuruudeksi ehdotettiin 40 p. ja 30 p. tunnille, joiden välillä äänestettäessä voitti 30 pennin ehdotus 11 äänellä 6 vastaan.

Keskusteltiin josko tämä anomus laaditaan tässä kokouksessa valmiiksi ja jätetään hallitukseen heti edustajien täällä ollessa, vai annetaanko Keskustoimikunnan huoleksi sen laatiminen ja perille jättäminen. Päätökseksi tuli että se laaditaan nyt valmiiksi ja että edustajat jättävät sen seuraavana päivänä Rautatiehallitukseen. Anomusta laatimaan valittiin komitea johon tulivat Liljeqvist, Kauppinen ja O. Salminen.

Tämän jälkeen otettiin päivällisloma kello 1,45—3,15.

3 §.

Päivällisloman jälkeen johti puhetta J. Koivisto. Keskusteltiin Helsingin os. herättämän kysymyksen, johdosta, että eläkeanomus pantaisiin uudelleen Rautatiehallitukseen. Helsingin osasto ehdotti, että anottaisiin kaikille 55 vuotta täyttäneille 1,200 Smk. vuodessa kun on palvellut 25 vuotta, jos ennemmin tulee työkyvyttömäksi niin 20 vuotta palveltuaan saisi 1,000 Smk., 15 vuotta palv. saisi 900 Smk. ja 10 vuotta palv. saisi 800 Smk. Oulun osaston puolesta ehdotettiin, että anomus jaettaisiin kolmeen luokkaan, 15, 20 ja 25 vuotta palvelleille. Viipurin osaston puolesta ehdotettiin anomus jätettäväksi saman suuruisena kuin se jätettiin v. 1912. Äänestäessä voitti Viipurin os. ehdotus H:gin os. ehdotuksen 8 äänellä 4 vastaan joten päätökseksi tuli että anotaan 55 v. täyttäneille ja 25 v. palvelleille 1,500 Smk. vuodessa eläkettä, 20 v. palv. 1,200 Smk., 15 v. palv. 1,000 Smk. ja 10 v. palv. 800 Smk. vuodessa.

4 §.

Otettiin esille H:gin os. esittämä kesälomakysymys. H:gin os. ehdotti että anottaisiin kaikille kun on yhden vuoden palvellut viikon lomaa täydellä palkalla sekä 10 vuotta palvelleille kahden viikon lomaa. Tätä ehdotusta vahvasti kannatettiin mutta myöskin vastaehdotuksena esitettiin että anottaisiin 5 vuotta palvelleille viikon lomaa ja 10 v. palvelleille 2 viikon lomaa täydellä palkalla. Äänestäessä voitti

H:gin os. ehdotus 12 äänellä 3 vastaan ja tuli siis H:gin os. ehdotus kokouksen päätökseksi.

5 §.

Otettiin esille H:gin os. esittämä kysymys, että anotaisiin konepajalaisille samanlaisia vapaalippuoikeuksia kuin on vakinaisilla liikenne osaston miehillä. Kari ehdotti että perheellisille anotaisiin 8 vapaalippua. Äänestettäessä sai H:gin os. ehdotus 14 ääntä ja Karin ehdotus 3 ääntä. Päätökseksi siis tuli että anotaan samoja vapaalippuoikeuksia kuin on vakinaisilla liikenne osaston miehilläkin.

6 §.

Luettiin komitean mietintö palkankorotusanomukseksi johon tehtiin pieniä lisäyksiä ja poistoja. Anomus tuli seuraavanlaiseksi:

Rautatiehallitukselle!

Koska elantokustannukset ovat jatkuvasti kohonneet, niin että ne nyt jo ovat ainakin sata (100) prosenttia korkeammat kuin rauhanaikana sekä näiden lisäksi sellaiset tarveaineet kuin nahka- ja kangastavarat ovat kohonneet jopa 100 prosenttia — Viipurissa on elintarpeet kohonneet paljo yli 100 prosentin — ja kun palkat Rautateiden konepajoissa ovat kohonneet keskimäärin noin 40 pros. niin täytyy ihmetellä millä työläiset oikein tulevat toimeen kun palkat ennen sotaa eivät suinkaan olleet liialliset niin, että niistä olisi voinut säästöjä tehdä. Se palkka mikä nykyisin saadaan ei täysin riitä ruokaan ja vuokraankaan, puhumattakaan sitte vaatteista. Koska kuitenkin on luultu että nykyinen olotila olisi ollut lyhytaikainen, on moni työläinen kärsivällisesti odottanut sen loppua, käyttänyt vanhoja vaatteitaan sekä niitä korjaamalla päässyt eteenpäin, aina näihin asti. Mutta kerranhan vanhoistakin loppu tulee, sillä onhan nykyistä olotilaa kestänyt jo yli 2 vuotta, niin että puuvut jotka ennen sotaa on ostettu ovat jo niin tarkkaan käytetty ettei niistä korjaamallaakaan kunnollista tule. Koska nyt taas vuoden kylmin aika on tulossa, täytyy työläisenkin pakostakin lisätä vaatetustaan, vaan kun elintar-

peitten yhä kohotessa nykyiset palkat eivät riitä ruokaankaan niin millä sitte ostaa vaatteet ja jalkineet? Eikä suinkaan rautatielaitoksellekaan ole ajan pitkään edullisinta se että sen työläiset kärsivät ravinnon puutetta, sillä ei hän sellainen työläinen joka kärsii ravinnon puutetta voi tuottaa sitä kuin saadessaan tarpeellisen ravintomäärän, tästä on meillä monta esimerkkiä, mainittakoon niistä kuitenkin yksi: Jos maamies useamman vuoden peräkkäin viljelee ryöstöviljelystä niin maa lopulta ei korvaa niitä kulunkia kuin mitä on ollut.

Tahdomme tässä vielä mainita että monissa yksityispaikoissa metalliteollisuudessa on työläisillä paljo suuremmat ansiotulot kuin Rautatien konepajan työmiehillä.

Yllä oleviin syihin nojaten rohkenee edustajakokous anoa arvoisalta Rautatiehallitukselta

että palkkoja Rautateiden konepajoissa korotettaisiin 30 penniä tuntia kohti kaikille työntekijöille;

että tämä yllä esitelty korotus astuisi voimaan lokak. 21 p:ltä 1916;

että Rautatiehallitus käsitelisi tämän kiireellisenä sekä työläisten ehdottamassa muodossa.

7 §.

Anomusta Rautatiehallitukselle jättämään valittiin yksi joka osastosta joiksi tulivat Luukkonen Viipurista, Tuominen Vaasasta, Viitanen Oulusta, Eriksson Turusta, Jansson Karjalta, Pentikäinen Kuopiosta ja Järvinen Helsingistä sekä Keskustoimikunnan puolesta J. Koivisto.

8 §

Palkkausanomuksesta Rautatiehallituksessa edelleen huolehtimaan valtuutettiin S. V. R. T. y. Keskustoimikunta.

9 §.

Eläkeanomusta valmistamaan ja Rautatiehallitukselle jättämään valittiin ja valtuutettiin S. V. R. Konep. T. y. Keskustoimikunta.

10 §.

Kesäloma-anomusta laatimaan ja Rautatiehallitukselle jättämään valittiin ja valtuutettiin S. V. R. Konep. T. y. Keskustoimikunta.

11 §.

Kokouksen hyväksymä piletianomus valmistamaan ja Rautatiehallitukselle jättämään valittiin ja valtuutettiin S. V. R. Konep. T. y. Keskustoimikunta.

12 §.

Keskusteltiin mitä on osastojen jäsenlukuun vaikuttanut nykyiset anomukset. Useat edustajat totesivat, että jäsenluku on kasvanut ja että ne jotka ennen ovat olleet vastustajia ovat nyt myötätuntoisia yhdistyksen toiminnalle ainoastaan paatuneimmat vielä pitävät asianaan mustata yhdistyksen toimintaa. Kokous lausui mielipiteenään että eteenkinpäin tehtäisiin uurasta työtä jäsenluvun kartuttamiseksi ja yhdistyksen vahvistamiseksi.

13 §.

Sääntöehdotuksen painattaminen päätettiin jättää tuonemmaksi.

14 §.

Kymmenvuotis toimintakertomus päätettiin painattaa niin pian kuin osastot ovat saaneet valmiiksi kymmenvuotis toimintakertomuksensa ja lähettäneet Keskustoimikunnalle.

15 §.

Edustajain palkaksi hyväksyttiin 10 mk. kaikille päville sekä matkarahat lisäksi.

16 §.

Edustajain palkat ja matkakulut maksetaan Keskustoimikunnan puolesta. Kaikki edustajakokouksesta koituneet kulut jaetaan yhdistyksen jäsenmäärällä ja veroitetaan osastojen maksettavaksi jäsenmääränsä mukaan.

17 §.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin A. Kauppinen ja A. Salminen molemmat Helsingistä.

Pöytäkirjan vakuudeksi

O. Salminen.

Edellä olevan pöytäkirjan olemme tarkastaneet ja havainneet sen kokouksessa tehtyjen päätösten kanssa yhtäpitäväksi.

Helsingissä marrask. 9 p:nä 1916.

A. Salminen.

A. Kauppinen.

